Štev. 47 (661) L. XIII.
NOVO MESTO, četrtek,
22. novembra 1962

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

Srbski književniki pridejo v Novo mesto v soboto, 24. novembra!

Društvo slovenskih književnikov je organiziralo v nekaterih krajih po Sloveniji gostovanje književnikov iz Srbije (obenem bodo slovenski književniki obiskali Srbijo).

Srbski književniki pridejo tudi v Novo mesto. Prireditev pod naslovom **»Večer srbskih književnikov«** bo v **soboto, 24. novembra, ob 20. uri v dvorani Doma JLA v Novem mestu.**

Na tem večeru bodo brali iz svojih del in odgovarjali tudi na vprašanja pesniki in prozaisti: **Desanka Maksimović, Čedomir Minderović, Erih Koš, Antonije Isaković, Nikola Drenovac, Slavko Vukosavljević in Esad Mekuli.**

Ker je prvič, da bo v našem mestu gostovala tako številna in izbrana ekipa književnikov iz bratske Srbije, vabimo Novomeščane, da se v čim večjem številu odzovejo vabilu prireditelja in obiščejo ta zanimivi literarni večer. Vstop je prost.

KJE JE 424 MILIJONOV DINARJEV?

Po bančnih podatkih smo v našem okraju do konca septembra dosegli od planiranih 5.15 milijard proračunskih dohodkov le 3,39 milijarde ali 65,8 odstotkov. Svet za družbeni plan in finance OLO Novo mesto je 17. novembra podrobneje obravnaval proračunske dohodke in izdatke v prvih devetih mesecih letošnjega leta in sprejel sklep, da je treba poostriti predvsem izterjavo davkov od zasebnega sektorja gospodarstva.

Ob natančnejšem pogledu v te stvari lahko ugotovimo, da so proračunski dohodki takole pobrani:

● **iz osebnih dohodkov delavcev, ki so zaposleni v gospodarstvu 65,7 odst., iz osebnih dohodkov delavcev izven gospodarstva pa 58,4 odst.; davek od kmetijstva je odveden 62,5 odst., davek od obrtnikov 73,6 odst.; občinske doklade od kmetijstva so poravnane v 66,7 odst., občinski prometni davek na alkoholne pijače v 79,4 odst., obč. prometni davek na maloprodajo pa v 63,5 odst.; prometni davek od zasebnikov je plačan 78-odstotno, dopolnilni proračunski prispevek iz osebnih dohodkov 60,5 odst. itd.**

Z ozirom na to, da zaradi novih gospodarskih predpisov mnoge gospodarske organizacije ne bodo mogle uresničiti vseh nalog in tudi njihov dohodek ne bo tak, kot je bil planiran, je svet posebej obravnaval dohodke zasebnega sektorja. 10. novembra so imele občine takole pobrane davke od katastrskega dohodka:

● **Brežice 60 odstotkov, Črnomelj 74 odst., Metlika 75 odst., Novo mesto 69, Sevnica 68, Trebnje in Videm-Krško pa 62 odst.**

Če ne bi imeli nerednih davkoplačevalcev, bi lahko proračunske dohodke v tem obdobju pobrali 75-odstotno. Svet za družbeni plan in finance se je zato zavzel za dosledno izterjavo davkov od kmetijstva, obrti in raznih poklicev, plan dohodkov pa bi bilo možno izpolniti še pri nekaterih drugih dohodkih od prebivalstva in pri prometnem davku.

Na seji sveta so se spraševali, kje je tistih 424 milijonov dinarjev, ki jih dolgujejo zasebni kmetje in obrtniki! Kazno je, da bo treba izterjavo poostriti z odločnejšimi ukrepi, kot je bilo do zdaj v veljavi. So primeri, ko davkoplačevalci nimajo nobenih razlogov, na podlagi katerih bi lahko opravičili neizpolnjevanje svojih obveznosti do

V torek sta oba zbora OLO izvolila za novega predsednika OLO Staneta Dolenca, dosedanjega direktorja tovarne NOVOTEKS v Novem mestu

družbe, pa imajo kljub temu davčne zaostanke.

Če upoštevamo, da so se cene kmetijskih pridelkov zlasti v zadnjem času močno povečale in da dohodek, ki ga imajo kmetovalci, ni obdavčen niti 20-odstotno, se je res treba vprašati, zakaj zanemarjajo svoje dolžnosti. Razumljivo je, da se vsi ne morejo sklicevati na olajšave, oprosti-

(Nadaljevanje na 3. strani)

POČASNEJE V DRUGEM POLLETJU

Na seji OLO Novo mesto so v torek dopoldne razpravljali o izpolnjevanju nalog po družbenem programu za razvoj okraja. Poglavitna ugotovitev odbornikov obeh okrajnih zborov je, da je znatno popustil tempo v proizvodnji, kar je v odnosu na zelo dober začetek v tem letu zelo zaskrbljujoče. Odborniki so ponovno opozorili na priporočila, ki so bila že prej poslana gospodarskim organizacijam. Na vsak način je treba v dneh do novega gospodarskega leta z največjim prizadevanjem opraviti naloge vsaj v zadovoljivih mejah. OLO je razpravljal tudi o turizmu in dal več poroštvenih izjav interesentom, ki bi radi najeli posojila. Več bomo o seji in sprejetih priporočilih poročali prihodnjič.

Na koncu sta oba zbora OLO soglasno izvolila STANETA DOLENCA za novega predsednika OLO Novo mesto.

Pred pomembno urbanistično razstavo v Novem mestu

Tovariš inž. arh. Danilo Lapajne, ki je za Projektivno podjetje Novo mesto obdelal celotno gradivo za *URBANISTIČNI PROGRAM NOVEGA MESTA*, nam je pred dnevi povedal, da bo v Novem mestu kmalu odprta zanimiva in potrebna razstava: obiskovalci bodo lahko videli glavno gradivo idejnega osnutka urbanističnega načrta. Ta idejni osnutek je že zdaj glavna podlaga za vsa nova in obnovitvena gradbena in druga delo v Novem mestu ter njegovi najbližji okolici, saj delajo z njegove podlage vse sedanje zazidalne načrte za posamezne mestne predele. Posamezna stanovanjska naselja, industrijsko naselje v Bršlinu, reševanje prometnih vozlov in drugi problemi so obdelani lani in letos že samo s stališč in nalog, ki jih vsebuje urbanistični program Novega mesta. Iz tega programa bodo na razstavi vsi najbolj zanimivi listi, ki nedvomno zelo zanimajo vse prebivalce Novega mesta in njegove okolice. Hkrati bo program zajel tudi bodoči razvoj Šmarjeških in Dolenjskih Toplic.

Sergej Thorževski je bil na zadnji seji obeh zborov ObLO Novo mesto izvoljen za novega predsednika ObLO

Zdi se nam potrebno, da že zdaj povabimo vse občane, da bi aktivno sodelovali s predlogi, ko bo treba urbanistični program dopolniti. Prav gotovo bo marsikdo lahko dal pameten predlog, kako bi bolje uredili ta ali oni problem, teh pa prav v bodoči izgradnji Novega mesta ni malo! Tak je n. pr. samo cestni problem, ki terja prav posebne napore, da bo kar najugodneje rešen. Pravtako naj bi se temu koristnemu delu pridružila zlasti vsa strokovna društva v Novem mestu. Na željo društev bo inž. arh. Danilo Lapajne tudi predaval o problemih, ki so združeni z urbanističnim programom, po potrebi pa bo tako predavanje tudi za občane, če bo dovolj interesentov.

Upamo, da bomo že v sredo lahko obvestili naše bralce, kdaj in kje bo zanimiva razstava odprta.

VREME

OD 22. XI. DO 2. XII. 1962

Padavine pričakujemo okrog 26. in zlasti okrog 29. novembra, v ostalem suho vreme. Temperatura se bo sprva dvignila, toda okrog 29. novembra ohladitev s snegom do nižin. V začetku decembra mrzlo vreme.

Dr. V. M.

Prezgodnja zima

V petek zjutraj, 16. novembra, smo se zbudili pod snežno odejo. Vse prezgodaj je prišel prvi pozdrav zime in z njim brozga, ki se je v nedeljo, ponedeljek in torek še stopnjevala. Bilo je tudi nekaj prometnih nesreč, na kirurškem oddelku novomeške in brežiške bolnišnice pa so imeli zdravniki precej več dela, kakor bi ga bilo sicer. Upajmo, da si bo starka Zima le še premislila, čeprav nosijo Gorjanci z Rogom vred že več dni belo kapo . . .

MATI, NE JEZITE SE!

Pismonoše nismo krivi, če Dolenjskega lista v trafikah zmanjka! Naročite si naš tednik na svoj domači naslov, pa ga boste dobili zanesljivo vsak četrtek!

5.000 DOLENJSKIH LISTOV

pa bomo razdelili prihodnjo sredo vsem tistim družinam in posameznikom v Spodnjem Posavju, Beli krajini in drugod po Dolenjskem, ki doslej še ne poznajo našega domačega glasnika Socialistične zveze! Zahtevajte brezplačen izvod PRIHODNJE STEVILKE Dolenjskega lista za svojega soseda, znanca ali prijatelja, ki najbolj razširjenega časnika v našem okraju še ne prejema na svoj stalni naslov! Pošljite prihodnjo številko našega tednika tudi sorodnikom in prijateljem, ki živijo v drugih republikah Jugoslavije ali v inozemstvu — veseli bodo vaše pozornosti in radi se bodo naročili na list iz domačih krajev. Pridobite tudi vi domačemu tedniku vsaj enega novega naročnika!

V soboto dopoldne je podjetje ELEKTROTEHNA iz Ljubljane odprlo na novomeškem Glavnem trgu svojo 4. prodajalno: specializirano trgovino z bogato izbiro elektrotehničnega materiala, televizijskih in radijskih sprejemnikov, gospodinjskih ter drugih aparatov. Več o tem berite na 3. strani današnje številke!

BRESTANICA:

24 novih naročnikov!

Šestmesečno tekmovanje krajevnih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva v okraju je v polnem razmahu. Sem moramo šteti izredno razgibano delo KO SZDL v razpravah o novi ustavi in statutih, pravtako pa obsežne predvolilne priprave in volilne sestanke v organizacijah. O tekmovanju bomo obširneje poročali prihodnjo sredo, danes pa bi radi samo omenili razveseljivo novico:

- **Krajevna organizacija SZDL v Brestanici (ob-**
- **čina Videm-Krško) je v okviru tekmovanja**
- **KO SZDL zbrala pretekli teden 24 novih na-**
- **ročnikov za Dolenjski list in nam zanje že**
- **poslala podpisane naročilnice!**

Ena izmed tekmovalnih točk v pravilniku o tekmovanju, ki govori o stikih odbora KO SZDL s članstvom, pravi takole: »Ocenjuje se tudi odstotek članstva, ki je naročen na Dolenjski list, število in vsebina objavljenih člankov iz krajevne organizacije . . .«. V Brestanici, tako vse kaže, so se v tekmovanje zelo resno vključili, saj so dosegli doslej tudi že druge, zelo lepe uspehe, o čemer bomo v kratkem poročali kaj več. Vsekakor pa je zgled KO SZDL v Brestanici zelo mikaven. Vse organizacije SZDL v okraju, zlasti pa vse tiste v Spodnjem Posavju, kjer je doslej še najmanj naročnikov na DOLENJSKI LIST, lahko ves december učinkovito sodelujejo v zbiranju novih naročnikov in bralcev za najbolj razširjeni časnik v našem okraju.

V decembru želimo doseči redno tedensko naklado 20.000 izvodov Dolenjskega lista. V sredo bodo začeli pismonoše razdeljevati 5.000 brezplačnih izvodov nove številke DOLENJSKEGA LISTA vsem tistim družinam v okraju, ki domačega tednika še ne poznajo. Razen krajevnih organizacij SZDL bodo ves december zbirali nove naročnike tudi pismonoše in bo tako mogoče doseči, da bodo povsod vsi člani SZDL naročeni na glasilo občinskih odborov SZDL in okrajnega odbora SZDL — na naš DOLENJSKI LIST, ki ga tiskamo trenutno vsak teden 18.700 izvodov. Do redne naklade 20.000 izvodov nam manjka torej samo 1.300 novih naročnikov. Vabimo vas, da sodelujete v enomesečnem zbiranju novih prijateljev našega domačega tednika!

Za zdravo in srečno življenje

Tudi v letošnjem novembru je mošt dozorel v vino. In mlado vino, ki naj po Prešernu »utopi vse skrbi, v potrtih prsih up budi«, nas znova opozarja, da je toliko poživil, ki so v majhnih količinah lahko koristne in celo zdravilne, v večjih množinah pa strup. Tako tudi kozarček vina lahko starčka poživi, otroku škoduje; v velikih količinah pa predstavlja hudega sovražnika poedincu, družini in vsej naši družbi. Zato se ne bojujemo proti zmernemu pitju, proti žlahtnemu grozdju, ki ga je še vedno premalo, temveč proti zlorabi alkoholnih pijač, proti pijančevanju.

Alkohol uničuje telesno in duševno zdravje, zmanjšuje delovno zmogljivost, ruši družinsko srečo; v industriji in prometu spravlja v nevarnost življenje, uničuje družbeno premoženje.

V programu ZKJ piše, da je boj za zdravo in srečno življenje slehernega člana naše družbe temeljna naloga in najvišji cilj vse naše družbe, zato bi moral biti boj za srečno življenje in proti vsem negativnim pojavom, torej tudi proti alkoholizmu, programska naloga sleherne množične organizacije.

Ali smo v tem boju, čeprav ne sodelujejo vsi, ki bi morali, dosegli uspehe? Kljub temu da pijanci še vedno razgrajajo in terorizirajo po gostiščih ter mnogi uničujejo družine, moramo z zadoščenjem ugotoviti, da postaja mladina čedalje bolj trezna. Mladina se lahko izživlja v igrah, športu in drugih dejavnostih, se veselo zavrti, jerazigrana brez alkohola, saj zdrava mladost tega pobudnika ne potrebuje.

Starši, ali kdaj pomislite, kaj bodo ob raznih slovesnostih pili vaši otroci? Ti bodo uživali, če bodo vsaj ob teh priložnostih dobili zdrave sadne sokove, ki jih vsaka gospodinja lahko pripravi s sokovnikom.

Dr. Potrč pravi, da je najglobljí vzrok alkoholizma v nerešenih problemih človekove osebnosti. Zato je boj za resnične socialistične odnose najmočnejši vzvod tudi za odpravo alkoholizma, ki ima največkrat svoje jedro v občutku manjvrednosti, v zapostavljanju v službi in družbi, v razočaranju itd.

Ako nekatera gostišča še vedno nimajo večje izbire brezalkoholnih pijač, pomeni to ne samo nerazumevanje za socialistične odnose v naši družbi, temveč je tudi dokaz kulturne zaostalosti.

Skrbimo, da bo v šoli dobil vsak otrok malico, uporabljajmo sadje za sokove! Zapuščene sušilnice naj se obnove, krhlji naj dobe zopet svojo veljavo med mladimi in starimi!

November, mesec boja proti alkoholizmu, naj nas vsako leto spomni, da mora boj za zdravo in srečno življenje trajati ne samo v mesecu novembru, ampak vse leto. Gre za to, da si bomo vsi, zlasti pa mladina, ustvarili nove navade in globlji in odgovornejši, socialistični odnos do človeka. Vsepovsod naj prednjači dober vzgled! O alkoholizmu je treba razpravljati na zborovanjih SZDL, Rdečega križa, sindikatov, AMD, DPM in drugih množičnih organizacij, pa tudi na zborih volivcev.

Inž. I. Zobec

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini — hvaležni vam bodo za pozornost!

ŠE ENKRAT: PRISPEVAJMO ZA BOLNIŠNICO!

Oba zbora ObLO Novo mesto sta na zadnji skupni seji razpravljala med drugim tudi o poteku gradnje nove bolnišnice v Kandiji. Ker nekatere gospodarske organizacije v novomeški občini kljub večkratnim priporočilom in opozorilom niso izpolnile svojih obveznosti do tega objekta, ki je v interesu vsega okraja, so odborniki pozvali delovne kolektive teh podjetij, naj ponovno razpravljajo o svojem prispevku v tej akciji, ker bi lahko utrpeli znatno škodo, če bi dela pri snovanju tako potrebnega in pomembnega objekta, kot je bolnišnica, zaradi nerednih plačnikov zastala.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

KITAJSKA OFENZIVA

Oči sveta so zdaj uprte v kraje, ki so bili večini ljudi doslej neznani. Malokdo se je zanimal za Ladak, McMahonovo mejno črto, za Severovzhodno mejno agencijo (NEFA), za kraje, kot so Valong, Bomdila, Čušul, Tezpur in tako dalje. Žal se zdaj široka javnost uči zemljepisa po metodi, ki ni nova, a neprijetna: iz vojnih poročil.

Indijsko-kitajski obmejni spopad čedalje bolj prerašča v vojno. Ob nenehnih napadih kitajske pehote, ki podprta s topništvom in oborožena s sodobnim orožjem, v valovih naskakuje indijske položaje v NEFA, da bi si izsilila prehod v dolino Bramaputre in v indijsko zvezno državo Asam, se je Indija dokončno zdramila. Nepriljubljeni obrambni minister Krišna Menon je moral izstopiti iz vlade, namesto njega pa je prišel desno usmerjeni Čavan. V New Delhiju omenjajo možnost vojne napovedi Kitajski in prekinitev diplomatskih stikov z njo. Nehru je opozoril Indijce, naj se pripravijo na dolgo vojskovanje in hude žrtve. Vso deželo je zajel val borbenega navdušenja — ki je videti v obratnem sorazmerju z indijskimi vojaškimi neuspehi na fronti. Ljudje darujejo državi nakit in zlato, delavci izročajo eno ali večdnevno plačo za nakup orožja, mladina se množično prijavlja za vojaško službo in tako dalje. Ta spontani in siloviti odziv indijskih množic ni presenetil samo tujih opazovalcev in diplomatov, ampak celo Nehruja samega. Toda vlada je zaskrbljena, ker ne ve, kako dolgo bo trajalo to navdušenje in pripravljenost na žrtve. Dobro ve, da bo boj dolg in hud. Toda zanimivo je, da nihče ne dvomi o končni zmagi.

Medtem ko kitajski »valjar« rine skozi indijske obrambne črte v NEFA, ko prihajajo v Indijo z letali in ladjami okrepitve v orožju, predvsem iz ZDA, ko z letali prevažajo težke minometalce in avtomatsko orožje tik za fronto, medtem ko se Gurki, Siki, Džati in drugi pripadniki indijskih oboroženih sil obupno borijo, da bi zaustavili kitajskega kolosa, širi indijsko-kitajski spopad okrog sebe po svetu čedalje večje in vznemirljivejše valove.

Pri vsem tem pa je na političnem in diplomatskem poprišču najzanimivejša okoliščina, da trenutni zmagovalci v obmejnem spopadu — Kitajci — in ne Indijci, ki so trenutno vojaško v zelo slabem položaju, nenehno dajejo pobude za politično rešitev spopada, pobude, ki so za Indijo nesprejemljive. Ču En Laj, predsednik kitajske vlade, vneto pošilja note in poslanice voditeljem azijskih in afriških držav — med njimi indonezijskemu predsedniku Sukarnu in ganskemu predsedniku Nkrumahu — da bi vplivali na Indijo, naj se začne pogajati. Seveda postavljajo Kitajci še vedno — kolikor je doslej znano — pogoj, da prenehajo boji in da se vsaka stran umakne dvajset kilometrov od sedanjih položajev, medtem ko Indija zahteva, naj se Kitajci najprej umaknejo na položaje, ki so jih imeli na dan 8. oktobra letos.

Kaj pravzaprav hočejo Kitajci? V bistvu trdijo, da sedanja de facto meja ni pravična, ker so jo potegnili »imperialisti« na škodo Kitajske. Da bi svojim zahtevam dali večjo »težo«, so že pred leti začeli izvajati vojaški pritisk, predvsem v Ladaku, čez katerega so zgradili zelo pomembno strateško cesto iz Sinkianga v Tibet. Toda ta pritisk se je izražal v obmejnih praskah in manjših spopadih, ne pa v ofenzivnih akcijah, pri katerih sodelujejo cele divizije s težko oborožitvijo.

Težko je trditi kaj določnega, toda človek dobi vtis, da so te akcije zapeljale Kitajce predaleč. Predvsem zato, ker so očitno — kakor vsi drugi — pozabili računati z indijskim nacionalnim ponosom. Te akcije naj bi »omehčale« New Delhi in ga napravile sprejemljivejšega za kitajske zahteve, v resnici pa so vzbudile v Indiji pravi vihar ogorčenja in dobesedno prebudile ves indijski podkontinent.

Pravijo, da je bil presenečen tudi sovjetski veleposlanik Benediktov, ki je v petek dopoldne odletel iz New Delhija na plenum CK KP Sovjetske zveze v Moskvi. Tam se gotovo posvetuje o nadaljnjem razvoju sovjetske politike do Indije, ki bo izrednega pomena za indijsko-kitajski spor spričo dejstva, da lahko govorimo tudi o sovjetsko-kitajskem sporu, čeprav se ta očituje na drugačnih »frontah« in bije z drugačnim orožjem kot indijsko-kitajski dvoboj.

Pred praznikom METALNE v Krmelju

Novo podjetje obrat »METALNE« v Krmelju se vneto pripravlja na otvoritev velike industrijske hale, ki jo bodo dobil v uporabo za letošnji dan republike, hkrati pa bodo ta praznik počastili tudi s pestrim kulturnim sporedom. Letos 15. septembra, ko so se lotili prvih zemeljskih del, še nihče ne bi mogel točno trditi, da bo otvoritev novega objekta tako kmalu. Toda nekdanji krmeljski rudarji so se lotili novih nalog vztrajno in z velikim poletom. Zdaj natanko vedo, da bo letošnji DAN REPUBLIKE zanje resnično velik praznik in pomemben dan. Kdorkoli gre skozi Krmelj, se ustavi in občuduje delo njihovih rok — novo industrijsko halo. Za letošnji 29. november bo imela »METALNA« v Krmelju še posebno slovesnost: nekdanje rudarje bodo prekvalificirali v delavce kovinske stroke. Izpiti za to bodo od 25. do 27. novembra. Kot kaže, bo novo podjetje zaposlilo kakih 250 delavcev. Bojazen bivših rudarjev, da bodo morali Krmelj zapustiti, je s tem odpadla. Že prihodnje leto čaka mlado podjetje veliko dela: obdelati bo treba kakih 3000 ton raznih konstrukcij, gradbenih žerjavov in drugih naprav v vredno[illegible] [illegible] milijonov dinarjev. V podjetju bodo prekvalificirali tudi 32 invalidov in jih zaposlili, kar spet kaže, kako pogumno se loteva kolektiv »METALNE« svojih nalog in kako skrbi za delovnega človeka.

L. M.

Nova komisija za prošnje in pritožbe

Svet za družbeni plan in finance pri OLO v Novem mestu je imenoval novo komisijo za davčne prošnje in pritožbe. Komisija šteje devet članov, njen predsednik pa je Jože Gosenca.

Pripravljajo novo davčno lestvico

Svet za družbeni plan in finance OLO Novo mesto je imenoval komisijo, ki bo izračunala davčno osnovo, na podlagi katere bo možno odrediti novo lestvico davkov od kmetijstva. Komisijo sestavljajo kmetijski strokovnjaki, predstavniki katastra, davčne uprave, gospodarske zbornice in oblastveni organ. Predvidevajo, da bo nova davčna lestvica začela veljati 1964. leta.

Kratke z razlnih strani

● Po poročilih zi New Yorka naj bi bila kubanska kriza pred razpletom. Vse tri strani — ZDA, ZSSR in Kuba — si prizadevajo s tajnimi pogajanji in diplomatskimi stiki najti rešitev, ki bi bila sprejemljiva za vse. Pa drugih poročilih pa naj bi se kriza spet zaostrila.

● Afera »Spiegel« v Zvezni republiki Nemčiji čedalje bolj prerašča iz škandala v najhujšo povojno politično krizo. Danes nihče več ne dvomi, da je bil glavni pobornik za aretacijo urednikov revije »Der Spiegel« in za nezakonite ukrepe proti tej reviji odgovoren obrambni minister Strauss. Kriza je dosegla vrhunec prav ta teden, ko je iz koalicijske vlade izstopilo pet liberalnih ministrov, da bi izsililo Straussov odstop.

● Po De Gaullovi zmagi na referendumu o reformi volitev poglavarja države so v prvem delu parlamentarnih volitev v nedeljo dobili največ glasov in mandatov predstavniki degolistične Unije za novo republiko. Če se bo ta tendenca francoskih volitev ponovila prihodnjo nedeljo, bo v Franciji prišlo do daljnosežnih političnih sprememb.

● V Moskvi se je začelo v ponedeljek v Kremlju pomembno zasedanje CK KP Sovjetske zveze, ki bo razpravljal o zboljšanju partijskega vodstva v industriji, gradbeništvu in kmetijstvu. Pričakujejo pa, da bo plenum zaradi napetega mednarodnega položaja posvetil veliko pozornost tudi zunanjepolitičnim vprašanjem.

● Alžirski premier Ben Bela je izjavil, da bo vlada nacionalizirala vse industrijske panoge, ki so življenjskega pomena za ljudstvo in njegovo gospodarsko življenje.

● Med OZN in secesionističnim voditeljem Katange Čombejem je spet prišlo do zaostritve. Vse kaže, da utegne ponovno priti do spopada med »modrimi čeladami« in Čombejevimi silami.

● V 77. letu starosti je na Danskem umrl svetovno znani fizik dr. Niels Bohr, ki je leta 1922, leto dni po Albertu Einsteinu, prejel Nobelovo nagrado za fiziko. Dr. Niels Bohr je eden izmed glavnih utemeljiteljev sodobne znanosti o atomih.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● **Na posvetovanju o osnutku občinskih statutov, ki ga je sklical Glavni odbor SZDL Slovenije, so med drugim ugotovili, da so v 45 občinah — vseh občin v Sloveniji je 65 — že sestavili osnutke statutov. Značilno pri tem je, da sestavljalci niso uporabljali nikakršnega tipskega statuta, ampak so iskali originalne rešitve, take, ki čimbolj ustrezajo posebnostim posameznih občin, njihovim različnim materialnim in drugim možnostim. Med pomanjkljivosti pa je šteti dejstvo, da je sodeloval pri sestavljanju osnutkov zelo ozek krog ljudi, predvsem občinski uslužbenci in pravniki, namesto da bi že takoj v začetku, tudi v fazi sestavljanja osnutka, sodelovalo čim več ljudi. V tem je tudi vzrok, da so v številnih osnutkih zelo podrobno formulirana določila o organizaciji občinske skupščine in njenih organov, premalo precizno pa družbeno-ekonomski odnosi. Premalo je poudarjena tudi težnja po nadaljnjem razvijanju samouprave na vseh toriščih družbenega življenja v občini. Nekateri osnutki so presplošni, zelo deklarativni in ne odsevajo vseh procesov v komuni. Te pomanjkljivosti bo treba odpraviti. Statut občine mora biti listina samoupravljanja v občini, ne pa nekakšen deklarativni dokument, lepo napisan, a težko uporabljiv. — Na posvetovanju so nadalje ugotovili, da nekateri osnutki statutov premalo upoštevajo samoupravnost organizacij in gredo, s tem ko predpisujejo na primer krajevnim skupnostim celo delovne metode, spet v drugo skrajnost. V nekaterih statutih je opaziti težnjo po zoževanju krajevne samouprave. Ponekod bi radi združili manjše krajevne skupnosti v večje, in to ne glede na to, ali je to res potrebno, ali to prebivalci želijo, in ne da bi skušali ugotoviti, ali bi to zavrlo pobude prebivalcev ali pa bi jih pospeševalo.**

● **Dolgotrajno deževje je upravičeno navdajalo ljudi s strahom pred poplavami. In res: voda v Makedoniji je divjala in pustošila, kakor sedanje generacije sploh ne pomnijo. Najhuje je bilo v petek, ko je Vardar prestopil bregove in poplavil skoraj vse ulice v Skopju. Voda je preplavila tudi več drugih mest; razen Skopja sta bila hudo prizadeta še Kičevo in Ohrid. Več tisoč ljudi je ostalo brez strehe nad glavo. Nekatere vasi, ki jih je ogrožala pobesnela voda, so morali izprazniti. Mnogi ljudje v Skopju so ostali brez pitne vode. Hrano so morali dovažati s čolni, s katerimi so križarili po vseh ulicah, kjerkoli je bilo potrebno, požrtvovalni pripadniki JLA. Telefonske zveze so bile pretrgane. Na nekaterih ulicah je voda narastla meter visoko. Preplavila je kletna stanovanja, skladišča, izložbe. Cestni promet med Skopjem in Djevdjelijo sploh ni bil mogoč, ker je bila avtomobilska cesta pri Djevdjeliji meter pod vodo. Tudi železniška proga je bila ponekod preplavljena. Voda je podrla več mostov; v nevarnosti je bil tudi komaj dograjeni most v Skopju, ki je bil še opažen in ki so ga nameravali čez nekaj dni izročiti namenu.**

STATUT — LISTINA SAMOUPRAVLJANJA V OBČINI

● **V nedeljo je bilo v Prištini veliko zborovanje, na katerem je govoril predsednik Izvršnega sveta LR Srbije Slobodan Penezić, ki je čestital ljudstvu Kosova in Metohije k novi delovni zmagi — otvoritvi prve faze kombinata za predelavo in eksploatacijo kosovskega lignita. Odprli so površinski kop z letno zmogljivostjo 1 milijon ton lignita, termoelektrarno Kosovo I in ustrezno separacijo. Nadaljnje faze — grade že objekte druge faze — bodo omogočili eksploatacijo in predelavo lignita v bazenu, ki se razteza na površini 105 kvadratnih kilometrov in kjer znašajo zaloge okrog 6,5 milijard ton lignita.**

● **V Beogradu je bilo posvetovanje pravnikov, ki smo ga napovedali v prejšnjem pregledu. Zborovanja se je udeležilo okrog 1000 pravnikov iz vse Jugoslavije. Dali so številne pripombe in predloge za spremembo formulacij v predosnutku zvezne ustave, ki so bile poslane sekretariatu zvezne ustavne komisije.**

● **V Kranju je bilo v petek zborovanje slovenskih knjižničarjev, na katerem so obravnavali tekoča vprašanja v duhu zakona o knjižničarstvu. V bogati razpravi so knjižničarji dali zelo konkretne predloge za plodnejše sodelovanje med knjižnicami, za uvedbo centralnega republiškega kataloga itd.**

● **Pri Zavodu LRS za zaposlovanje je bilo pred nekaj dnevi posvetovanje o problemih šolske in poklicne orientacije mladine, ki končuje obvezno šolanje. Ugotovili so, da ni mogoča uspešna orientacija, dokler študijsko in znanstveno ne ugotavljamo potreb po kadrih. Predlagali so tudi oblike dopolnilnega izobraževanja za tisto mladino, ki po končanem obveznem šolanju ostane doma, ker do dopolnjenega 17. leta ne dobi zaposlitve.**

ELEKTROTEHNA: premik v novomeški trgovini

Že večkrat smo poročali, da z reorganizacijami in novimi gradnjami v novomeški trgovini ne moremo biti zadovoljni, ker tega skorajda — ni! Redke spremembe na tem področju so samo potrdile staro resnico: »Izjema potrjuje pravilo«. Zato smo se tolikanj bolj razveselili sobotnega dogodka na novomeškem Glavnem trgu: **prenovljena specializirana trgovina ljubljanske ELEKTROTEHNE** učinkuje kakor svež veter v zdolgočasenem okolju vedno enake, že zdavnaj zastarele podobe, ki že skoraj neupravičeno nosi lepi naziv: »novomeška trgovina«.

Ob devetih dopoldne je predsednik delavskega sveta ELEKTROTEHNE iz Ljubljane tov. Krameršič ob navzočnosti vodilnih ljudi iz tega podjetja in kolektiva novomeške podružnice začel slovesnost, na kateri so uslužbenci ELEKTROTEHNE v Novem mestu prevzeli obnovljeni in povečani lokal (v Ogrizkovi hiši na Gl. trgu). Slovesnosti so se udeležili tudi podpredsednik OLO Ludvik Golob, predsednik ObLO Sergej Thorževski, podpredsednik ObLO Andrej Grča, projektant inž. Danilo Lapajne, predstavniki SGP Pionirja, ki je stavbo preuredilo, in drugi. Tovariš Krameršič je najprej označil pomen nove trgovine za kolektiv in potrošnike. Posebej se je zahvalil ObLO Novo mesto in arhitektu inž. Lapajnetu za sodelovanje in lepo rešitev, ki je terjala precej premišljenega dela. To je 6. trgovina v programu Elektrotehne, ki se hoče kar najbolj približati potrošniku. Podjetje, ki obstaja že 17 let, z neposrednimi stiki s kupci razširja svojo detajlno trgovsko mrežo po vsej republiki, pri tem pa je novomeška prodajalna št. 4 — prva taka trgovina izven Ljubljane. Še letos pride na vrsto podružnica ELEKTROTEHNE v Kranju, nato pa tudi v Celju, na Jesenicah in še v nekaterih drugih večjih krajih.

Danes popoldne: ŽREBANJE!

Ob nedeljah zvečer lahko slišimo v Radiu Ljubljana priljubljeno oddajo »IZBERITE SVOJO MELODIJO«. Podjetje ELEKTROTEHNA iz Ljubljane se je odločilo, da bo javno žrebanje te oddaje ta teden v novi poslovalnici »Elektrotehne« na Glavnem trgu. Srečne dobitnike bodo izbrali danes popoldne ob 17. uri v novi trgovini »Elektrotehne« na Glavnem trgu!

Novi lokal, ki je upravičeno ponos kraja in kolektiva, je nato prevzel kolektiv. Tov. Krameršič se je toplo zahvalil posebno tov. Ogrizku, poslovodji novomeške podružnice ELEKTROTEHNE, ki si je zlasti prizadeval, da bi bila trgovina kar najlepša in bogato založena. Zdaj bodo potrošniki v novomeški podružnici ELEKTROTEHNE zares lahko zadovoljni; to bo omogočal 13-milijardni promet centrale, ki je v notranji trgovini največje podjetje te stroke v državi! Samo v skladišču elektromateriala v Ljubljani imajo stalno na zalogi za 3 in pol milijarde dinarjev blaga in bodo zlahka zalagali sproti vse svoje podružnice z vsem, kar sodi v to stroko. Velika zaloga hkrati omogoča pestro izbiro, tako da poslej Novomeščanom in drugim prebivalcem Dolenjske ne bo treba hiteti v Ljubljano ali Zagreb nakupovat radijski ali televizijski sprejemnik, različne električne in gospodinjske aparate ter podobno blago. Posebno važno pa je tudi, da bo podjetje vodilo hkrati **servisno službo** za popravila vseh aparatov, ki jih prodaja, saj ima za to pooblastilo za več kot 40 domačih in tujih proizvajalcev.

Predsednik ObLO Sergej Thorževski se je nato zahvalil kolektivu ELEKTROTEHNE, ki je skupno z ObLO v kratkem času uresničil načrte za obnovo te specializirane, prepotrebne trgovine v Novem mestu. Stavba oz. preurejeni lokal je ponos mesta, hkrati pa je tudi vabljiv zgled za nadaljnji napredek središča našega okraja in za razvoj trgovine na našem področju. Prav ta adaptacija, je poudaril tov. Thorževski, je spodbudila še ostale trgovske kolektive, da se bodo v kratkem lotili adaptacij svojih lokalov. Omenil je pri tem trgovino Železnine na Glavnem trgu, knjigarno EMKA, obnovo lokala SADJE-ZELENJAVA, s čimer pa program še ni končan: Novo mesto mora priti do prve samopostrežne trgovine. Obstaja zamisel, da bi ELEKTROTEHNA sodelovala v novi investiciji: Ogrizkovi hiši bi prizidali novo stavbo, katere spodnji del bi prevzela ELEKTROTEHNA za svoje potrebe, zgornji del stavbe (z vhodom s tržnice) pa bi postal trgovska hiša.

Gostje so si nato ogledali svetlo, prostorno trgovino in nova skladišča, pri čemer so pohvalili zamisel arhitekta inž. Lapajneta ter Projektivnega podjetja Novo mesto, da je staro hišo tako odlično preuredil v sodobno trgovino. Medtem pa se je pred trgovino zbrala že množica kupcev, ki so okrog pol desete ure dobesedno navalili v lepi lokal in začeli kupovati.

Bogata izbira blaga v trgovini ELEKTROTEHNE resnično vabi k ogledu in nakupu!

Tg.

Pred izložbami preurejene prodajalne ELEKTROTEHNE na Glavnem trgu je vedno dovolj občudovalcev in kupcev: bogata izbira blaga vabi! Zdaj ne bo treba po vsako gramofonsko ploščo, žarnico ali varovalko v Ljubljano ali Zagreb . . .

Bogata izbira v trgovini ELEKTROTEHNE v Novem mestu kaže pot naši trgovini: specializirane prodajalne nujno potrebujemo zaradi vedno večje kupne moči prebivalstva in vedno novih potreb v razširjenem blagovnem prometu

Poskusni vodnjak na Krškem polju

Znano je, da je v Vidmu-Krškem velik problem pitna voda. Po naročilu ObLO je gradbeno podjetje »Pionir« pričelo v septembru graditi poskusni vodnjak pri Drnovem na Krškem polju. Izvrtali so 9 vrtin od 25 do 30 metrov globoko, ki so pokazale, da je na Krškem polju dovolj vode. Trenutno je v gradnji samo en poskusni vodnjak, ki pa bo po vsej verjetnosti tudi stalen. Vodnjak bo globok 19 metrov in pol, širok pa tri metre in pol. Do sedaj je izkopan že okoli 19 metrov globoko in je iz navadnega betona. Že pri dvanajstih metrih so prišli do vode, tako da bo v vodnjaku 7 in pol metra vode. To bo po mnenju strokovnjakov zadostovalo za preskrbo mesta Videm-Krško z vodo, za okolico pa bi je bilo verjetno premalo. V tem primeru bi bilo potrebno izkopati še en vodnjak. Poskusni vodnjak bo že spomladi priključen na vodovod, dokončno pa bo zgrajen kasneje, kar je odvisno od finančnih sredstev. Gradnja poskusnega vodnjaka bo stala okoli 15 milijonov dinarjev, s kompletnimi priključki pa okoli 70 do 80 milijonov. Sredstva bosta prispevala Vodna skupnost Dolenjske in ObLO Videm-Krško.

Dela pri gradnji vodnjaka potekajo normalno. Do 18 m globine so vsak teden skopali meter globoko, potem pa so naleteli na konglomerat. Sedaj dela počasi napredujejo. Po vsej verjetnosti bodo morali izčrpati okrog 90 tisoč litrov vode, ki je v vodnjaku, in tla minirati. Ko bo vodnjak dograjen, ga bodo očistili in vodo izčrpali v bivšo Gradisovo gramoznico pri avtocesti. Če bo šlo vse po sreči, bodo prebivalci Vidma-Krškega marca ali aprila 1963 preskrbljeni z zdravo pitno vodo. Res je že skrajni čas, da se vprašanje vode reši. To je želja vseh občanov Vidma-Krškega.

D. K.

Cesta ali dolga razvalina?

Cesta Metlika—Črnomelj—Vinica se skoraj neupravičeno imenuje »cesta«, kar vedo najbolj povedati tisti, ki se vozijo po njej. Potniki v avtobusih med vožnjo godrnjajo in preklinjajo, šoferji stiskajo zobe, amortizerji odpovedujejo, vzmeti pokajo. Prometni miličnik mi je povedal tudi tole: »Po zadnjem dežju sem se peljal proti Stranski vasi. Na sredi ceste je mirno plavala raca v kotanji, polni vode. Raca se je kar ugodno počutila, saj je imela dovolj vode za plavanje.« Toda kotanje si sledijo od Metlike do Vinice, deset in večtonski kamioni pa jih naglo še poglabljajo.

Kdor se enkrat pelje po tej cesti, ne bo šel več v te kraje, saj pravijo, da gre celo osel le enkrat na led. Promet se naglo veča, cesta pa slabša. Belokranjci pričakujejo, da bodo cesto vzdrževali vsaj toliko, da bo vozna.

Jože Škof

Minerski servis pri Komunalnem podjetju

Komunalno podjetje v Novem mestu je osnovalo svoj minerski servis. Razen del v lastne namene bo podjetje opravljalo minerska dela še drugim podjetjem in zasebnikom. Minerski servis ima nekaj izkušenih minerjev.

KJE JE 424 MILIJONOV?

(Nadaljevanje s 1. strani)

tev davka ali zmanjšanje tega za toliko in toliko, ker je to dopustno le v izjemnih primerih. Vendar pa novi predpisi omogočajo, da davčni obveznik plača davek tudi z zemljo, če se izkaže, da ga nima s čim drugim.

Ob vsem tem bi kazalo opozoriti še na izredno važno stvar, ki se tiče odvajanja družbenih dajatev. Nemalokrat gre pri tej zadevi za zamudo roka, v katerem je treba plačati davčne akontacije. Nekateri obvezanci čakajo zadnji dan oziroma celo prisilno izterjavo, ki jih ponovno opomni, da morajo plačati davek. Najbolj čudno pa je to, da vsakdo brž najde sredstva, kadar je davčna uprava primorana pritisniti na zadnji gumb!

Upoštevati moramo, da vpliva na neredno dotekanje dohodkov iz kmetijstva še vrsta važnih in vendar neurejenih zadev. Prevladuje neskladje, ki nastaja tu in tam v zemljiškoknjižnih odnosih in katastru. Nemalokrat se zgodi, da dobi davčno položnico nekdo, ki sploh nima več zemlje; isto se dogaja bivšim lastnikom družbenih površin. V takih primerih je davčni upravi težko odrediti, kdo je dolžan plačati davke. Očitna je tudi počasnost pri urejanju zemljiškoknjižnih odnosov. — Svet za družbeni plan in finance je zato priporočil spojitev katastra in zemljiške knjige. Ne sme se več zgoditi, da bi bil kdo zaradi prepočasne administracije oškodovan!

Zaradi izpada nekaterih dohodkov (občinskega prometnega davka na alkoholne pijače, dopoln. proračunskega prispevka itd.), ker so jim občine med letom znižale odstotek davka, bi bilo treba z izterjavo zaobseči ostale dohodke, in kolikor se da, nadoknaditi izgube. Hkrati je potrebno zagotoviti sredstva za proračunske izdatke, ki jih družba porabi za šolstvu, zdravstvo, komunalna dela in podobno. Nedvomno se vsi zavedamo, kolikega pomena je koristno obračanje sredstev, zlasti dandanes, ko smo v hitrem gospodarskemu razvoju!

Pred letno skupščino Kluba dolenjskih visokošolcev

»Posebno pomembno se mi zdi, da ste kriterij družbenopolitične aktivnosti postavili v sklad s pričakovanji družbe. Mislim na to, da ne merite aktivnosti študenta le po njegovem delu v organizaciji, na sestanku itd., ampak predvsem po njegovem odnosu do študija. V naši družbi nihče ne more biti dober strokovnjak, ne da bi bil družbeno aktiven. Rada bi poudarila, da mora Zveza študentov omogočiti vsem študentom, da postanejo družbeno aktivni državljani.«

(Iz pozdravnega govora tov. Vide Tomšič na V. kongresu Zveze študentov Jugoslavije v Ljubljani februarja 1962.)

Pokrajinski študentski klubi so se formirali že leta 1953 z namenom, da prek kulturnoumetniških skupin vzdržujejo tesno zvezo z domačim krajem. Nadaljnji razvoj pa je postavljal bolj zahtevne naloge, kar se je kazalo v vedno večjem vključevanju študentov v družbeni razvoj. Njihovo sodelovanje se je čutilo v povezavi z ljudsko mladino in pri organiziranju številnih samostojnih akcij, kot so: lokalne delovne brigade, kulturne in športne prireditve, pohodi in ekskurzije, družabni večeri, predavanja in razgovori s predstavniki družbenih organizacij. Ne smemo pa pozabiti sodelovanja z raznimi političnimi in družbenimi organizacijami in z organi oblasti.

Poleg številnih težav, ki jih ni bilo mogoče odstraniti, je imela celotna dejavnost študentov namen približati študente življenju določene komune, gospodarske organizacije in ga tako že v času študija seznanjati s problemi, ki jih bo moral reševati v službi. Ne da bi se spuščal v oceno, koliko nam je to uspelo narediti, bi omenil samo to: če bi štipenditorji opozarjali študente, da so že v času študija sestavni del organizacije, bi verjetno pri njih vzbudili večji interes za probleme bodočega okolja in bi s tem dosegli večje uspehe. Kako smo pri delu uspeli in kaj zgrešili, bomo obravnavali na skupščini, ki bo danes 22. novembra, v Ljubljani. Nekatera vprašanja, o katerih bomo razpravljali:

DECENTRALIZACIJA

V preteklem letu smo precej govorili o tem, ali študentski klub s tako organizacijsko obliko lahko zadovoljivo rešuje vedno bolj zahtevne naloge. Vedno bolj so prihajale do izraza težnje po decentralizaciji v obliki sekcij, ki bi bile še vedno organsko povezane s klubom. To vprašanje smo že pričeli reševati in smo dosegli prve uspehe, nato pa se je zataknilo, ker smo preveč časa izgubljali z vprašanjem: samostojni klubi ali sekcije? Mnenje večine je bilo, naj bi ustanovili sekcije, ki naj bi bile v stalni povezavi z matičnim klubom. Tudi z njihovo ustanovitvijo ne bi imeli večjih težav.

ŠTIPENDIRANJE

S tem da so študentje sodelovali v štipendijskih komisijah pri občinskih ljudskih odborih, so bile odstranjene številne nepravilnosti. Vsekakor pa je vprašanju načrtnega štipendiranja, ki naj bi izhajalo iz družbeno-ekonomskih zahtev določene komune, potrebno posvetiti večjo pozornost. Prav sekcije bi morda bolj uspele občinam prikazati potrebe po štipendiranju določenih panog in pomagale pri ustvarjanju kriterijev za štipendiranje.

POVEZAVA

O povezavi med štipendisti in štipenditorji je bilo vedno precej govora. Žal je največkrat ostalo le pri sklepih, praktičnih rešitev pa je bilo malo. Če bi bilo več razumevanja na obeh straneh, bi to vprašanje ne ostalo nerešljivo. Študent bo moral sam iskati stik z bodočim delovnim kolektivom, štipenditorji pa naj bi svojega študenta že v času študija vključevali v reševanje manj zahtevnih nalog.

AKCIJE

Možnosti za uspešno delovanje kluba in sekcij je več kot zadosti. V preteklem obdobju so bili študentje na področju kulturno-umetniške, športne in, lahko rečemo, družbeno-ekonomske dejavnosti precej aktivni. To lahko trdimo za manjši del študentov, velika večina ne sodeluje pri akcijah: morda je vzrok za to v precej ostrem študijskem kriteriju. Mnenja sem, da je pri ocenjevanju dejavnosti študenta potrebno upoštevati celotno dejavnost, ki se včasih odvija tudi izven okvira kluba ali sekcije.

KLUBSKI PROSTOR

S klubskim prostorom se lahko postavita le dva večja študentska kluba. Žal, zaradi objektivnih težav ostali niso prišli do lastnega prostora, kar bi ugodno vplivalo na celotno dejavnost. Pri vsakem poskusu se je stvar končala pri prostoru samem in seveda pri finančnih sredstvih.

SKRB ZA BODOČE ŠTUDENTE

S svojo dejavnostjo je klub v preteklem obdobju zbliževal oddvojeno študentsko in srednješolsko mladino (sekcija v Zagrebu) z raznimi stiki (seznanjanje zadnjih letnikov itd.). Klub bi moral po svojih močeh pomagati tudi dijakom, ki iščejo štipendije.

STUDIJSKI KRITERIJ

Izredno oster in zahteven študijski kriterij zahteva od študentov smotrno razdelitev prostega časa. Morda je to eden od vzrokov, da aktivnost ni večja. Postavlja se vprašanje, zakaj nekateri študentje lahko žrtvujejo ves prosti čas organizaciji, drugi pa niti del tega ne.

Nadaljnji rasti organizacije v skladu s celotnim družbenim razvojem je treba prilagoditi metode in vsebino dela. Idejno izobraževanje bi moralo biti tesno povezano s strokovnim, kajti današnja družba pričakuje od diplomantov visokih šol, da ne bodo samo dobri strokovnjaki, temveč tudi vsestransko razgledani in aktivni družbeni delavci. Zato bi bilo potrebno oblike idejnovzgojnega dela razširiti tako, da bo vsak študent našel obliko, ki ga bo zanimala in pritegovala. V ta namen je nujna decentralizacija po sekcijah, ki bo znatno povečala gibčnost in bo nudila vse možnosti za reševanje problemov v ožjem okolju.

Slavko Doki

PISMA UREDNIŠTVU

KAJ JE Z DOLENJSKO LONČARIJO?

Tovariš urednik!

Na Krškem polju je štirinajst lončarjev. Ne vem točno, koliko jih še dela in koliko jih je prenehalo. Eno drži: lončarstvo na Krškem polju ima starodavno tradicijo še iz rimskih časov, kar se še danes vidi po oblikah raznih posod, ki spominjajo na prastare. Z lončarji imam vsaj jaz slabe izkušnje. Že več let se trudim, da bi delali razne izdelke, ki se prav lahko prodajo, pa ti strici ne vedo, kaj se pravi držati besedo in da obstaja celo avtorski zakon.

Tako sem dal nekemu lončarju, ki ga namenoma ne imenujem, idejo in risbo za originalen bilikum. Res jih je nekaj izdelal in sem dva celo videl pri njem, ni mi jih pa dal, češ da jih ima za nekega trgovca. — Pri drugem sem pustil 15 negativnih modelov za odtis grbov dolenjskih mest in majolike. V dveh letih nisem dobil niti ene! — Tretjemu je občina v Krškem določila velike olajšave in je imel precejšnje naročilo, ki ga pa ni izvršil. Danes dela v neki tovarni v Vidmu. — Četrti se je potrudil, da bi mi izdelal bilikum, vendar ni pravilno funkcioniral, za drugega se ni več potrudil. — Peti je odgovoril komaj na peto opozorilo, »da nema cajt«, šesti pa redno dela za kmetijsko zadrugo v Novem mestu in bi se mogoče od njega kaj dobilo, vsaj za vzorce.

Pri Dolenjski turistični zvezi bi radi dobili kolekcijo razne tipične posode in turističnih spominkov, pa traja ta reč že čez leto dni in še ni vzorcev! V Čateških Toplicah je nastala velika vrtnarija, ki bo prav gotovo potrebovala na stotine cvetličnih loncev in še marsikaj. V Zagreb vozijo mimo Brežic gorenjski lončarji na tisoče drobnih vazic in lončenih vrčkov za zagrebške cvetličarne.

Takšno je dejansko stanje. In kaj naj storimo? Treba je poklicati dva resna in dobra mojstra in se z njima pametno pomeniti, da bi začela delati po naročilih, ki jih ne bo zmanjkalo. Lahko pa bi priredili še pred tem razstavo lončarskih izdelkov Dolenjske za javnost in za lončarje, da bi videli, kaj vse bi se dalo izdelati. Tovariš prof. Božidar Jakac ima lepo zbirko lončenine in tudi jaz imam nekaj te robe. Tako ne bi bilo posebnih stroškov z razstavo, Gospodarska zbornica in Turistična zveza pa naj takrat skličeta vse lončarje v Novo mesto in naj se z njimi pomenita.

Pripominjam pa, da se s finančno politiko v lončarstvu ne strinjam popolnoma. Domače obrti je treba obravnavati drugače kakor obrti, ki jim služijo stroji za masovno izdelavo. Pri domačih obrtih je delo ročno in zamudno ter le dopolnilo k stroškom za preživljanje.

Zadnji čas je, da se takšnemu stanju napravi konec. Potem bodo dobili svoje turizem, vrtnarija in končno tudi — lončarji.

BOŽO RAČIČ,
Ljubljana,
Cesta v Rožno dolino

GRADAŠKI LOVCI ODGOVARJAJO

Tovariš urednik!

V Dolenjskem listu št. 45 z dne 8. novembra je bil objavljen članek, s katerim nas pisec predstavlja bralcem drugačne, kot smo v resnici. V odgovoru se ne bom dotikal uvodnih stavkov, ker so resnični in se zanje avtorju iskreno zahvaljujem.

Dve kritični pripombi v avtorjevem članku pa nista verodostojni. Avtorju tega članka se ne zdi prav, da lovska družina kmeta, ki je obstreljeno srno potegnil iz Lahinje, toži, ker si jo je z lovci razdelil. Lovska družina se je namreč trudila, da bi ugotovila lovca ali divjega lovca, ki je ranil srno, kar pa ji ni uspelo niti s posredovanjem pristojne Ljudske milice.

Rad bi poznal kmeta, posebno pa takega, kot je bil ta, ki pri šestdesetih letih ni vedel, da obstreljena srna ne more biti njegova last. Če pa še povem, da je kožo takoj zakopal, ko je srno obelil, je zadeva glede poučenosti takoj čisto drugačna. Kmet je torej srno razčlenil na svojem domu in meso razdelil. Res je, da so nekaj mesa dobili tudi pozneje došli lovci, vendar ne zaradi tega, ker so lovci. Lovska družina je od kmeta, ki si je neupravičeno prilastil ranjeno srno, zahtevala skromno odškodnino. Ker je ni poravnal na pismeni opomin, je bila izterjana s posredovanjem sodišča.

Na zbornem mestu v Geršičih je član naše lovske družine res ustrelil klatečega se psa. To je dolžnost vsakega lovca po lovskih predpisih. Res pa bi bilo obsojanja vredno, če bi lovec ustreljenega psa zavlekel v vaški studenec pri spomeniku padlim borcem. V naši lovski družini skoro ni člana, ki ne bi med vojno aktivno sodeloval v NOV, starejši osebno, od mlajših pa očetje. Mislim, da bi lahko avtor članka verodostojnost podatkov pred objavo preveril. V naši lovski družini je 20 članov, in če bi kateregakoli vprašal o teh podatkih, bi zvedel resnico in ne bi z enostranskimi informacijami povzročal hude krivice.

Lovec je ustreljenega psa zavlekel z javne poti v stran — v grmovje, in to tam, kjer ga je ustrelil. Zakopal ga ni, ker ni imel s seboj orodja. Na Geršičih je nekemu fantu vnaprej plačal za to, da bi psa pokopal, ker pa tega še isti dan ni storil, je naslednji dan žival odpeljal konjač.

S tem odgovorom ne bi hotel povzročiti med avtorjem članka in lovsko organizacijo spora, temveč nasprotno. Želimo, da bi se o lovstvu v javnosti več pisalo, tako o uspehih kot o težavah.

Stane Gregorič,
tajnik LD Gradac

KAM V NEDELJO?

Tovariš urednik!

Zopet je nedeljsko popoldne. Zunaj je pusto in hladno, z neba prši droben dež, po cestah in ulicah je polno luž, pomešanih z blatom.

V sobi (za štiri tisoč petsto) je prav tako pusto. Hladno je, saj v sobi ni niti peči. Pa tudi gospodinja ne pusti kuriti v sobi. Mlado dekle se mora prilagoditi vsemu in postane takšno, kakor je pusto jesensko vreme, čeprav je v njej mlada kri in bi imela rada, da bi bilo vse drugače. Mogoče bi šla tudi na ples, ker rada pleše. Vendar tega v Novem mestu ni. Res pa je, da bi bilo za toliko mladih ljudi, kakor jih je v Novem mestu, nujno, kot je pisalo v predzadnji številki Dolenjskega lista, organizirati vsaj malo razvedrila. Mogoče bi mladinski ples v središču mesta pritegnil še marsikoga, ki mu je zdaj neprimerno hoditi v Bršlin, kjer je bil ples doslej.

Zdi se mi, da je še mnogo mladih ljudi, ki na enak način, kot sem ga opisala, zabijajo prosti čas v mrki sobi. Tako sta le dobra knjiga in včasih kino tista, ki nudita nekaj razvedrila. Lahko pa bi bilo precej drugače, ali ne?

Kaj pravite, ali ni mogoče sredi Novega mesta organizirati dobro in zdravo zabavo za mlade ljudi?

Marija Rak,
Novo mesto

Kolektivi razpravljajo o temeljni listini

Razprave o osnutku zvezne ustave v delovnih kolektivih novomeške občine se bližajo koncu. Očitno je, da se bodo končale v predvidenem roku, kar pomeni, da so bile dobro organizirane.

Seveda je vsebina obravnav poglavje zase. Nekateri delovni kolektivi (n. pr. »Upori« v Šentjerneju) so se nekolikanj odmaknili od poglavitnega namena teh pogovorov in namesto o družbeno - ekonomski ureditvi razpravljali o splošnem in uvodnem delu ustavnega osnutka. Kolektivi Zavoda za nepremičnine, Zavoda za izmero zemljišč in kataster, podjetja »Obrtnik«, »Keramike«, »Gorjancev« v Straži, Investicijskega biroja, »Petrola« v Novem mestu, Kremenovega obrata v Birčni vasi, analitični oddelek in splošni računovodski sektor »Krke«, gradbinci »Pionirja« in drugi pa so celotno razpravo posvetili tistim ustavnim določilom, ki govore o družbeno - ekonomski ureditvi, poslovanju in odnosih v gospodarskih organizacijah. Na več mestih so obravnavali odgovornost slehernega člana kolektiva do družbene lastnine in pristojnosti raznih organov. V »Krki« so razen tega razpravljali o delu ustave, ki govori o združevanju gospodarskih organizacij in vlogi delovnega kolektiva v procesu integracije. Ker vlada v delovnem kolektivu »Krke« v zvezi z zadnjimi ukrepi o nadaljnjem razvoju novomeškega obrata določeno nerazpoloženje, so pri obravnavanju ustave zahtevali, naj se skliče sestanek odgovornih in proučí ustrezna rešitev.

V času, ko to poročamo, v nekaterih gospodarskih organizacijah novomeške komune še razpravljajo o listini samoupravljanja. Po številu udeležencev na razpravah sodeč, lahko ugotavljamo, da se delovni kolektivi čedalje bolj zavedajo svojih nalog, pravic in odgovornosti, kot jih predvidevajo ustrezna ustavna določila.

Predavanja o ustavi se nadaljujejo v kolektivih

■ **18. novembra so člani delovnih kolektivov** obrata »Upori« in mizarskega podjetja »Podgorje« v Šentjerneju poslušali predavanje o osnutku zvezne ustave, predvsem tisti del, ki govori o družbeno-ekonomskih odnosih.

■ **Krajevni odbor Socialistične zveze** v Šentjerneju urejuje prostore družbenih organizacij. V ta namen je krajevna organizacija SZDL zbrala že 180.000 dinarjev. Celokupna vrednost vseh del bo znašala okrog 560.000 dinarjev. Pri ureditvi prostorov znatno pomagata delovna kolektiva »Uporov« in mizarskega podjetja »Podgorje«. — V preurejeni stavbi bosta klub in knjižnica. V klubu, ki bo služil predvsem za sestanke in zborovanja, bodo imeli televizor, šahovske garniture in drugo, knjižnica pa bo dobila popolnoma novo opremo.

■ **V kratkem bo v Šentjerneju** začela delati »šola za življenje«, ki jo pomaga organizirati Zavod za izobraževanje kadrov in proučevanje produktivnosti dela iz Novega mesta. Zavod bo v tem kraju organiziral še več poljudnoznastvenih in družbenopolitičnih predavanj.

■ **Zadnje dni novembra** bodo na šentjernejskem področju konference krajevnih organizacij Socialistične zveze. Vse krajevne organizacije se nanje skrbno pripravljajo.

■ **V Šentjerneju so začeli** s pripravami za proslavo dneva republike. 29. november bodo praznovali osnovna šola in delovni kolektivi skupaj.

■ **Kolektiv obrata »Upori«** tovarne elementov za elektroniko je prispeval 530.000 dinarjev za gradnjo nove šole v Šentjerneju. Sredstva so delavci zbrali iz svojih osebnih dohodkov.

Razprave o ustavi se nadaljujejo v delovnih kolektivih

Tolmačenja zvezne ustave na sedežih krajevnih organizacij SZDL v sevniški občini so v glavnem zaključena. Skupno je bilo na 36 mestih 44 predavanj. Vseh predavanj se je udeležilo 1778 ljudi. To je že lepa številka, vendar če jo primerjamo s številom članstva SZDL, ki ga je v občini 6300 — volivcev je celo 11.770 — smešno reči, da bi bila udeležba na zborih občanov lahko še večja. Ljudje so na zborih razpravljali o novi ustavi, pa tudi o lokalni problematiki. V tolmačenje ustave je bilo vključenih 27 predavateljev.

Pretekli teden so se pričeli v vseh podjetjih in ustanovah sestanki, na katerih obravnavajo osnutek zvezne in republiške ustave. Tudi prosvetni delavci bodo imeli razprave na petih mestih.

Ustava, statuti in telesna kultura

Ko razpravljamo o osnutku zvezne in republiške ustave ter občinskih statutih, ne bi smeli pozabiti športnih organizacij, kajti telesna kultura je sestavni del naše družbe in bo postavka o njej odločilna za nadaljnji razvoj. Zato moramo vsi čim bolj aktivno poseči v razpravo pri sprejemanju tako važnih dokumentov, posebno pa športniki. Razprave moramo dopolniti kot državljani, ki se zanimamo za družbeno življenje, in kot športniki, ki hočemo, da bo dobila telesna kultura mesto, ki ji pripada, in finančna sredstva, potrebna za pravilen razvoj.

Telesena kultura je vedno važnejša v življenju delovnega človeka. Nagel razvoj industrije in mehanizacija proizvodnje zahtevata vedno več telesne kulture v življenju delavca. Zato bi bilo pravilno, da bi zvezna in republiška ustava, posebno pa še statuti komun, zavzeli pravilno stališče glede telesne kulture.

Statuti komun morajo predvidevati, kako se bo reševal problem telesne kulture in kako se bodo zagotovila potrebna sredstva. Če bodo statuti brez teh določil, potem bo to predvsem krivda športnih delavcev. Zato je nujno, da vsi telesnokulturni delavci sodelujemo v razpravi in prispevamo svoj delež pri reševanju težavnega vprašanja, kar je važno predvsem za okraj Novo mesto.

FRANC SEGEDIN

Razprava v metliški občini

Splošna razprava o osnutku nove ustave Federativne socialistične republike Jugoslavije se je pričela v soboto, 26. oktobra. 17-članski predvolilni aktiv, ki ga je imenoval občinski odbor Socialistične zveze, se je poprej pripravljal, da bi bil osnutek ustave kar najbolje predelan po vseh večjih krajih. Doslej je v razpravah sodelovalo nad tisoč ljudi.

Posebno dobro je bila obiskana razprava 26. oktobra v Metliki, kjer je govoril podpredsednik izvršnega sveta LR Slovenije dr. Jože Vilfan. Poudaril je, da je nova ustava pravzaprav sad štirietnega bojevanja ter vse povojne graditve in je edinstvena na svetu. Osrednja misel ustave je človek; ta naj nosi zgradbo družbe in jemlje delo kot osnovno potrebo za izpolnjevanje lastnih in družbenih potreb. Seveda je ustava samo pravni okvir, kri in meso ji mora dati pravo življenje.

Po zaključku njegovih izvajanj so občani stavili nekatera vprašanja, tako o ponovni izvolitvi, o pomoči človeku, referendumu, o krajevnih skupnostih, o pomoči nerazvitim krajem in zbliževanju med narodi.

J. D.

SAMOUPRAVLJANJE V GOSPODARSTVU IN DRUŽBENIH SLUŽBAH

Uporaba družbenih sredstev, ki zagotavlja najboljše uspehe

Osnutek republiške ustave osvaja dosežke napredne družbene prakse, jih utrjuje in odpira perspektive za nadaljnji razvoj. V splošnih določbah o samoupravljanju v gospodarstvu in v družbenih službah je tudi naslednja določba: **»Delovni ljudje neposredno in samostojno opravljajo družbene zadeve v delovni organizaciji in s svobodnim delom razvijajo svojo osebnost, krepijo svoj materialni položaj in materialno osnovo družbe ter razvijajo gospodarstvo in druge družbene dejavnosti«.**

Naj se zaustavimo pri tej določbi. Takoj pa se moramo sporazumeti, da ne smemo razumevati te določbe same zase, iztrgane iz osnutka ustave, kakor da z drugimi določbami nima nobene zveze. Tu pa tam se namreč še najdejo ljudje, ki delavsko in družbeno samoupravljanje razumejo takole: »S tovarno upravljamo mi, naše zadeve se drugih ne tičejo!« Vendar to ni čisto res. Nihče nima pravice okrnjati samostojnosti delovnega kolektiva, njegove samoupravne pravice, a tudi kolektiv nima pravice s svojo sebičnostjo škoditi napredku skupnosti. Družbena skupnost ima pravico zahtevati, da kolektiv uspešno gospodari, da izpolnjuje obveznosti do družbe, da spoštuje splošno smer razvoja in da pri delitvi družbenega proizvoda upošteva splošna družbena merila. Delovna organizacija, je rečeno v osnutku zvezne ustave, opravlja svojo dejavnost v skladu z ustavo, zakoni, družbenimi plani, statutom in z drugimi na zakonu temelječimi predpisi.

Delovni ljudje neposredno in samostojno opravljajo družbene zadeve v delovni organizaciji ... Ali je to vse? Ne. Ne smemo spregledati nadaljevanja te določbe, kjer je rečeno, da samoupravljanje v delovni organizaciji obsega zlasti samostojno organiziranje proizvodnje oziroma drugih dejavnosti ter tako uporabo družbenih sredstev, ki zagotavlja doseganje najboljših uspehov za delovno organizacijo in družbeno skupnost z razvijanjem in večanjem produktivnosti dela, ekonomičnosti in rentabilnosti v poslovanju delovne organizacije. Le kaj to pomeni? To, da ni vseeno, kako ljudje gospodarijo z družbenimi sredstvi, ali dosegajo samo povprečne uspehe ali pa se trudijo, da bi dosegli najboljše rezultate. Na to pa ponekod radi pozabijo. Še daleč ne izrabijo vseh možnosti, vseh rezerv v katerih se skrivajo milijoni. Zato bi se bilo treba večkrat pogledati v ogledalo, v ustavo, ki je obveznost za nas vse, in priznati, če se kje praksa razhaja z ustavnimi načeli in določbami, potruditi se, da bi se obrnile stvari na bolje.

Ko pravi osnutek ustave, da obsega samoupravljanje delovnih ljudi tako uporabo družbenih sredstev, ki zagotavlja doseganje najboljših uspehov, niso mišljene le koristi delovne organizacije, ampak tudi interesi družbene skupnosti. Gre torej za doseganje najboljših uspehov v korist delovne organizacije in družbene skupnosti. Z drugo besedo: gre za usklajanje interesov posameznikov, delovne organizacije in širše skupnosti. Ni si mogoče zamisliti uspešnega napredka delovne organizacije, če ne napreduje vsa naša socialistična skupnost. In obratno: družbena skupnost bo bogatejša, kolikor bolj se bodo trudile delovne organizacije za razvijanje in večanje produktivnosti dela, ekonomičnosti in rentabilnosti v svojem poslovanju.

Samoupravljanje delovnih ljudi v delovni organizaciji nadalje obsega odločanje o uporabi družbenega proizvoda, ki jim na podlagi delitve po delu pripada. Družbena skupnost določa splošna družbena merila delitve, ki naj omogočijo, da bo delovni organizaciji in delovnim ljudem ob delitvi družbenega proizvoda pripadal delež, ki je v pravem razmerju s produktivnostjo dela delovne organizacije in delovnih ljudi, ne pa plod špekulacije, konjunkturnega dobička in podobno.

Osnutek republiške ustave vsebuje tudi določbo, kjer je rečeno, da so delovni ljudje pri uresničevanju samoupravnih pravic odgovorni za svoje delo, za izpolnjevanje obveznosti delovne organizacije do družbene skupnosti ter za to, da organizacija posluje v skladu s splošnimi družbenimi interesi. Te odgovornosti se mora zavedati sleherni član kolektiva, ker se ne sme ponoviti primer nekega kolektiva, ki je brez občutka soodgovornosti prenašal nezakonito početje nekaterih vodilnih ljudi, ko pa je prišlo do poloma, je dvignil roke, češ: Mi smo si umili roke! Treba je vedeti, da so obsežne samoupravne pravice delavcev in delovnih kolektivov povezane hkrati tudi z njihovo vsestransko družbeno odgovornostjo. Kdor pa mora prevzeti nase družbeno odgovornost, ta mora pogumno uporabljati samoupravne pravice, ker se kasneje ne bi mogel izgovarjati, da jih ni poznal ali da so mu jih posamezniki kratili!

Lepo darilo rojakom po svetu

Slovenski izseljenski koledar, dobri znanec naših izseljencev po vsem svetu, slavi z letnikom 1963 svoj desetletni jubilej. Prav glede na to se je uredništvo še posebno potrudilo, da ga bodo rojaki pravočasno prejeli in da bosta njegova vsebina in oprema kar najlepša. Naše ljudi v evropskih deželah bo Koledar razveselil v novembru, pa tudi rojaki onstran oceana bodo že v prvi polovici decembra z zanimanjem listali po njem.

Zanimanje zanj je letos prav izredno. Zato prosimo tiste, ki bi si ga še radi naročili, da to store čimprej. Po njem je namreč veliko povpraševanje tudi doma, kjer ga kupujejo in pošiljajo svojcem v bližnje in daljne dežele kot topel novoleten pozdrav iz domovine, vedno bolj pa segajo po njem tudi domača podjetja za svoje poslovne prijatelje v tujini. Vsem, ki jih bo dosegel, bo Koledar približal Slovenijo in Jugoslavijo z zanimivim berilom, s članki, reportažami, leposlovnimi sestavki in s pesmimi kar na 288 straneh, ki so izredno bogato ilustrirane: z 212 črnobelimi in s štirimi barvnimi fotografijami.

Na naslovni in zadnji strani ovitka sta umetniški reprodukciji Pirana in Istranke, delo slikarja Mihe Maleša. Njegovo delo so tudi štiri reprodukcije v barvah: Portorož, Šibenik, Dubrovnik in Korčula. Letos je uredništvo želelo s članki in slikami še zlasti poudariti razvoj jugoslovanskega turizma v zadnjih letih. Koledar uvaja 13 velikih fotografij — avionski posnetki najlepših jugoslovanskih obmorskih letovišč in otokov: Piran, Pulj, Krk, Rab, Zadar, Trogir, Korčula, Dubrovnik, Risan, Budva, Sv. Štefan, odsek jadranske magistrale in Mljet. Vsi posnetki so delo priznanih hrvaških mojstrov fotografije.

Kot vsako leto je tudi letos v koledarju: fotoreportaža na 16 straneh »Novo v slovenskih krajih«; prav tako na 16 straneh fotografije z zadnjega obiska naših rojakov v domovini; na šestih straneh pa so slikovno prikazane razne veje športa v Sloveniji itd.

Lovci in ribiči bodo z zanimanjem prebrali sestavke o lovu in ribolovu v Sloveniji in Hrvaški. Za mnoge bodo zanimive reportaže o Skofji Loki, Suhi krajini, Kočevski in o Savinjski dolini, zlasti za tiste, ki so rojeni v teh krajih. V angleščini so objavljeni tudi članki o ribolovu, iz življenja študentov in pa o razvoju medicine v Jugoslaviji.

Črtice in zabavne sestavke so prispevali Bevk, Ingolič, Godina, Klopčič, Perocijeva, Hofman, Mevlja in drugi.

Obiskali boste slovenskega Parižana slikarja Vena Pilona, hodili po poteh dolenjskega rojaka Janeza Karla Planinška, ki je dolga leta živel med Eskimi in postal celo njihov poglavar. Tu so tudi življenjske zgodbe vidnih ameriških Slovencev, neutrudnih društvenih in kulturnih delavcev Franka Keržeta, Ivana Molka, Josephine Tratnik, Antona Terbovca in drugih.

V zgodovino NOB bo treba vključiti tudi poglavje o ogromni moralni in gmotni pomoči ameriških Slovencev v letih 1942 in 1943, ko so se s tem namenom združili v jugoslovanski pomožni odbor SANS in v Slovenskem narodnem kongresu. O tem govorita dva članka v koledarju. Sestavki v tem delu so važen prispevek k zbiranju gradiva za zgodovino slovenskih izseljencev, ki so veliko prispevali pri graditvi dežele, v kateri živijo.

Slovenski izseljenski koledar 1963 naj gre na pot z željo, da bi še bolj kot doslej zbližal naše rojake v obeh domovinah.

M. Š.

Prijetno svežino so prinesli na letošnjo okrajno revijo dramskih skupin igralci SVOBODE z Vidma-Krškega: z »NAMIŠLJENIM ZDRAVNIKOM« v režiji tovariša Zemljaka so se predstavili kot vigrana družina, polna delovnega poleta in veselja po ustvarjanju. Upajmo, da nas bodo tudi letos večkrat prijetno razveselili, prav tako pa se že vnaprej veselimo njihove udeležbe na okrajni reviji dramskih skupin, ki bo prihodnjo pomlad v Brežicah!

Izšla je druga številka »EKRANA 62«

Izšla je druga številka »Ekrana 62«. Izid te filmske revije, ki izhaja v slovenščini, je jugoslovanski tisk sprejel s simpatijami.

Novembrska številka »Ekrana 62« je posvečena znanemu italijanskemu režiserju Michelangelu Antonioniju. Njegovo delo obravnava pet prispevkov, med katerimi velja omeniti predvsem daljšo portretno skico Božidarja Okorna.

Revija prinaša razpravo sedanjega francoskega ministra za kulturo Andréja Malrauxa »Oris psihologije filma«, ki je bila napisana sicer že leta 1939, zaradi nekaterih zanimivih komparacij pa je aktualna še danes.

Dva članka sta posvečena pionirju slovenskega filma Metodu Badjuri in njegovemu delu. Prvič je objavljena njegova kompletna filmografija.

Oktobrsko darilo MLADINSKE KNJIGE

Založba Mladinska knjiga je pripravila v oktobru novo zbirko knjig za mlade in odrasle bralce. Izšle so: bolgarska pripovedka »Kraljevič in obrt«, »Moj dežnik je lahko balon« Ele Peroci in Lindgrebova prigoda »Pika Nogavička«. V slovenskem prevodu smo tokrat dobili tudi Sadoulovo »Moč filma«, »Heidi«, katere pisec je Spyri, in »Belega leva« hrvaškega pisatelja Viteza.

V knjižni zbirki »Čebelica« so v septembru izšle »Povestice o živalih« Ušinskega, v oktobru pa je v tej zbirki izšla Bevkova »Pikapolonica«. V zbirki »Sinji galeb« smo dobili prvi in drugi del »Prigod Huckleberryja Finna« Marka Twaina, medtem ko je v zbirki »Kondor« izšlo več stvari: ponatis Vergilove »Eneide«, »Temeljna listina« dr. Maksa Šnuderla, Likarjeve »Glivice« in »Šahovska začetnica« velemojstra Petra Trifunovića. Septembrski in oktobrski program zbirke »Školja« je predvidel izdajo Eremkove knjige »Na zahodnem odseku« in Mendejevega »Fanta iz Brooklyna«.

Seminar pevovodij v Črnomlju

Občinski svet Svobod in prosvetnih društev v Črnomlju je organiziral 10. in 11. novembra seminar za vodje mladinskih pevskih zborov, ki ga je vodil tovariš Franc Zupančič. Udeležili so se ga učitelji večjih šol, ki vodijo pevske zbore. Seminar naj bi nudil vodjem mladinskih pevskih zborov osnove, ki jih mora poznati vsak zborovodja. Udeleženci so dobili mnogo koristnih nasvetov in pobud za delo med mladino, domenili pa so se tudi za nadaljevalni seminar med zimskimi počitnicami. Pe.

»PEŠČENI GRAD« v tonskem studiu Filmservisa

Montaža filma »Peščeni grad«, ki ga je snemala naša prva producentska skupina pod okriljem »Viba filma«, je končana. Ekipa je že pričela s sinhronizacijo v tonskem studiu Filmservisa.

Obvestilo dopisnikom

Vse ostale prispevke in poslane članke bomo objavili prihodnjo sredo, ko bo izšel naš tednik na 24 straneh!

UREDNIŠTVO

Nemški »PIRAN FILM«

Producentska hiša »Piran film« iz Stuttgarta, ki jo vodi Egon Häbbe, se zelo zanima za sodelovanje z našimi umetniki. Tako je producent Häbbe ponudil režiserju Boštjanu Hladniku in scenografu inž. arh. Niku Matulu snemanje štirih filmov. Hladnik naj bi začel snemati že prihodnjo pomlad po lastnem scenariju.

Producent Häbbe že več let sodeluje s Filmservisom in njegovo zadovoljstvo nad delom tega podjetja je tako veliko, da je celo svoje podjetje imenoval po kraju, v katerem ima Filmservis atelje.

V statutu komune naj dobi svet za kulturo in prosveto ustrezno mesto

Na razširjenem plenumu sveta Svobod in občinskega sveta za kulturo in prosveto, ki je bil 17. novembra v Brežicah, je bila razprava zelo živahna. Predsednik sveta Svobod in prosvetnih društev Jaka Drnač je obdelal vrsto problemov, ki bi jih bilo treba rešiti na plenumu. Pripomnil je, da se je svet za kulturo in prosveto ukvarjal zlasti z vprašanjem kulturno-prosvetnega dela na šolah, medtem ko je svet Svobod in prosvetnih društev na splošno skrbel za kulturno-prosvetno dejavnost v občini. Predlagal je, da bi bil v bodočem občinskem statutu samo en svet, ki bi vodil svoje delo na šolah in v prosvetnih društvih, ukvarjal pa bi se tudi z drugimi dejavnostmi. Skrbel naj bi za filmsko vzgojo v šolah, za glasbeni pouk, za sodelovanje z delavsko univerzo, s Posavskim muzejem, skrbel za tisk, knjižnice in za pravilno vzgojo mladinskih in sindikalnih amaterskih dramskih društev. Člani plenuma so v razpravi govorili o tem, da bi moral obstajati poseben sklad za potrebe kulture in prosvete, s katerim naj bi upravljal bodoči svet popolnoma samostojno.

Sedanji način tega ni dovoljeval, ker so se sredsva, ki so bila namenjena za razvoj kulture in prosvete v občini, uporabljala le v investicijske namene, sveta pa nista mogla z njimi razpolagati.

To je bistveno vprašanje, ki so ga člani plenuma tudi načeli. Sklenili so, da bodo predlog uveljavili tudi v občinskem statutu. V razpravi o bodočih nalogah so ugotovili, da bodo morali kar kmalu temeljito poprijeti za delo. V aprilu 1963 bo v novem kulturnem domu v Brežicah okrajna revija Svobod in amaterskih dramskih skupin. Ker bodo za revijo potrebne temeljite priprave, so že zdaj zadolžili posamezne tovariše, da bodo skušali čimprej pripraviti vse potrebno.

A. M.

Zaključena je sinhronizacija filma NAŠ AVTO

V tonskem studiu Filmservisa so končali sinhronizacijo filmske komedije »Naš avto«, ki jo je za »Triglav film« režiral František Čap po scenariju Vitomila Zupana. V Ljubljani so sinhronizirali tudi slovensko verzijo, ker pa bo kopija tudi v srbohrvaščini, je ekipa odpotovala v Beograd, kjer bodo ob sodelovanju beograjskih igralcev posneli dialoge tudi v sebohrvaščini.

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojakih!

Samokritična razprava v Vidmu-Krškem

Letna konferenca videmsko-krške mladine v nedeljo, 18. novembra, je razpravljala o vlogi mladine v nadaljnjem razvoju naše socialistične izgradnje in hkrati opozorila na probleme, s katerimi se vsak dan spoprimejo vodstva mladinskih organizacij. Večurna samokritična razprava o delu mladine je zadostno jamstvo za uspešnejše delo mladine. Konference so se kot gostje udeležili predstavnik okrajnega odbora SZDL in mladine, predstavnik občinskega komiteja ZK, SZDL, delavske univerze in predstavniki kolektiva tovarne celuloze in papirja. Na konferenci je bil izvoljen 17-članski občinski komite in delegat za VII. kongres LMJ Anton Goltes iz Kostanjevice. Za predsednika občinskega komiteja mladine je bil ponovno izvoljen Maks Unetič.

V uvodnem referatu je predsednik občinskega komiteja LMS opozoril na bodoče naloge mladine. Med drugim je poudaril tudi potrebo po smotrnejšem vključevanju mladine v družbeno-politično delo. Potrebno je, da mladinska vodstva obravnavajo tudi gospodarski razvoj komune in družbene skupnosti. Dotaknil se je premajhne dejavnosti mladine v gospodarskih organizacijah. Mladinski aktivi v nekaterih gospodarskih organizacijah premalo razpravljajo ali pa sploh ne razpravljajo o gospodarskih problemih, s katerimi se spoprijema delovni kolektiv. Nadalje je predsednik obravnaval nekatere nepravilnosti, ki so se dogodile mladincem. Tako so trije mladinci takoj zatem, ko so opravili izpite za ustrezno kvalifikacijo, bili brez odpovednega roka odpuščeni iz službe. Drug primer: kmetijska zadruga in gospodarska organizacija sta štipendirali tehnični kader, po končanem šolanju pa so ti tehniki odšli v Nemčijo na delo. Nihče pa se ni vprašal, zakaj so ti mladinci odšli v tujino! Mladina se tudi ni izkazala z udeležbo na zborih občanov, kjer so razpravljali o osnutku ustave. Dejavnost mladinskih aktivov na osemletkah, TSS in vajenski šoli je zadovoljiva. Pri tem so pomagali prosvetni delavci. Nekateri mladinski aktivi so kljub težkočam bili uspešni. Zlasti je opaziti napredek pri ideološkem izobraževanju, kulturno-prosvetnem delu in športu.

Predsednik mladine Maks Unetič je na koncu opozoril, da referat ni nakazal vsega in zaprosil delegate, naj sodelujejo v razpravi.

V razpravi je sodelovalo okoli 20 mladincev. Delegat iz Kostanjevice je razpravljal o delu mladine v kmetijskih organizacijah. Opozoril je na neugodne delovne pogoje v teh organizacijah in omenil, da je važno, ali aktiv mladine pozna perspektivo zadruge. Mladinska aktiva iz Velikega Podloga in kmetijske zadruge naj bi tesneje sodelovala in skupno razpravljala o razvoju socialističnega kmetijstva na vasi. Delegat iz TSS je povedal, da je letos na TSS izdelalo se 36 odstotkov dijakov, kar je zaskrbljujoče. Po njegovem mnenju je glavni razlog ta, da v šoli poučuje veliko honorarnih predavateljev, ki snovi ne morejo podati tako strokovno kakor redni predavatelji. Na šoli je tudi vprašanje učitelja za telesno vzgojo.

Zanimiva je bila tudi razprava delegata iz Velikega Trna. V svojem izlaganju je ugotovil, da se mladinske organizacije spoprijemajo s težavami na vasi zaradi neaktivnosti mladine. Glavni razlog te nekativnosti pa je iskati v pomanjkanju družbenega in ekonomskega znanja pri mladini. Po drugi strani pa bi bilo potrebno tudi mladini na vasi nuditi prostor za sestanke. Če bi mladina bila bolje zastopana v krajevnih odborih SZDL, bi dosegla tudi večje uspehe. — Mladinec iz Mrtvic je v razpravi poudaril, da ima tamkajšnja mladina voljo do dela, vendar nima svojega prostora. To razpravo pa je dopolnil delegat iz Senuš, ki je dejal, da si je mladinska organizacija s sodelovanjem ostalih organizacij uredila svoj kotiček. Delegat iz Krškega je kritiziral delo vodstva aktiva mestne organizacije. Ugotovil je, da komisija za idejno vzgojo pri občinskem komiteju LMS ni bila najbolj delavna. Mladina bi zelo rada sodelovala v razpravi o novi ustavi, vendar so ji določila nerazumljiva. Zato bi bilo potrebno, da bi za mladino organizirali posebna tolmačenja. Počitniška zveza v Krškem po mnenju delegata spi. Zaradi njene nedejavnosti krška mladina ne more uresničiti gesla: »Spoznavaj domovino in še bolj jo boš vzljubil«.

V nadaljevanju razprave so diskutanti ugotovili, da je premalo sodelovanja med mladino in ostalimi organizacijami, zlasti z organizacijo SZDL. Dogaja se tudi, da starši ne pustijo svojih otrok na sestanke. Mladinke obrata Industrije perila v Kostanjevici niso pokazale dovolj volje do dela v mladinski organizaciji. Bolje pa se sestankov udeležuje mladina iz Brestanice. V Leskovcu so množične organizacije premalo pozorne do mladine in ne priznavajo vloge, ki jo mladina v naši družbi ima. Zelo radi kritizirajo delo mladine, niškoli pa ji ne dajo priznanja. Mladina v Koprivnici je bila sicer delavna, zadnje čase pa je opaziti v tej organizaciji mrtvilo. Zdolska mladina si želi predavanj z diapozitivi.

Ob koncu razprave so se oglasili še sekretar občinskega komiteja ZK Milan Ravbar, predsednik okrajnega odbora SZDL Miro Gošnik in sekretarka okrajnega komiteja LMS. Ugodno so ocenili pestro in bogato razpravo na konferenci, analizirali nekatere probleme in v svojem izvajanju dali mladini bogate napotke za nadaljnje delo. D. K.

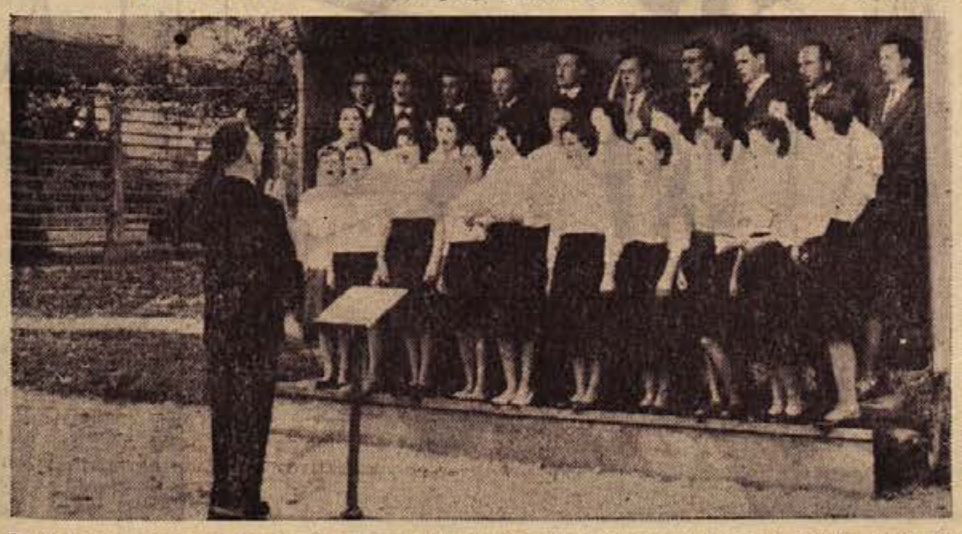

Mešani pevski zbor v Orehovici pod Gorjanci tiho in vztrajno dela; vodi ga že vrsto let prizadevni pevovodja tovariš Marijan Misson. Na sliki: orehovški pevci ob zadnjem zboru Gorjanskega bataljona v Orehovici

Po 56 letih spet jamarji na Dolenjskem

V petek zvečer se je na ustanovnem občnem zboru Jamarskega društva v Novem mestu zbralo nekaj nad 30 ljudi, ki bi želeli obiskovati podzemeljski svet naše Dolenjske. Med njimi je bilo tudi nekaj deklet, kar je precejšnja redkost med jamarskimi društvi v Sloveniji. Tako so se po 56 letih na Dolenjskem zopet pojavili organizirani jamarji.

Prve akcije ljubiteljev jam na Dolenjskem so bile že leta 1906, vodil pa jih je novinar Franjo Pirc z Drske pri Novem mestu. Z njim je sodelovalo nekaj navdušenih Novomeščanov. O teh akcijah sta pisala tudi »Dolenjec« leta 1906 in »Slovenec« leta 1907. Pri delu so imeli precej težav, posebno pa jih je napadal tedanji novomeški prošt Elbert. Pionirji jamarstva na Dolenjskem so obiskovali zlasti jamo v Kozakih na Trški gori, ki je dobila ime po Franju Pircu, Jakšetovo rupo pri Srebrničah in Veliko vretenco blizu Globodola. Skupina je pozneje razpadla, vendar lahko rečemo, da je bila ena izmed prvih organizirnih skupin pri nas. Ko se je leta 1910 ustanovilo Društvo za raziskovanje jam Slovenije, so bile prve akcije usmerjene prav na dolenjski kras, posebno na Dobro polje. Društvo je med obema vojnama popustilo z delom in precej pozabilo na dolenjske jame, po drugi svetovni vojni pa so bile na Dolenjsko usmerjene le redke akcije. Slovenci smo lahko ponosni na svoje društvo, saj je bilo tretje v Evropi.

Letošnji občni zbor je vodil dr. Uroš Tršan, ki je v okviru taborniških klubov Omega in Strela vodil tudi prve akcije. Kratko zgodovino jamarstva je zaključil z besedami, da je ljudstvo, ki živi na nekem področju in ga ne more popolnoma spoznati, nevredno, da bi živelo na njem. Ustanovni občni zbor sta v imenu Društva za raziskovanje jam Slovenije pozdravila njegov predsednik dr. Ivan Gams in podpredsednik Miran Marusik. Povedala sta nekaj besed o namenu in nalogah jamarjev v Sloveniji. Jamarji so vedno povezani tudi z JLA, saj so mnogi podatki o jamah strateške vrednosti.

Jamarji niso vabili na prvi občni zbor predstavnikov družbeno - poljtičnih organizacij, ker so hoteli šele po opravljenem delu zaprositi za pomoč, da bi dokazali, da so pomoči tudi vredni. Vendar sta občnemu zboru nepričakovano prisostvovala tudi predsednik ObO SZDL Jože Cvitkovič in predstavnik ObZTK kapetan Živkovič. Njihova prisotnost je dokazala, da se tudi naši družbeni organi zanimajo za jamarsko dejavnost. Vso zahvalo zasluži tudi upravna Medobčinske zavarovalnice, ki je odstopila za občni zbor svojo sejno sobo. Tovariš Cvitkovič je pozdravil pobudo za ustanovitev jamarskega društva in obljubil tudi materialno pomoč, da bo društvo lahko prebrodilo začetne težave in neovirano nadaljevalo z delom. Kapetan Živkovič je dejal v imenu ObZTK, da bodo tudi oni podprli novo društvo.

Novo društvo je sprejelo sklep, da bodo najprej izvedli krajši seminar o osnovah plezanja, raziskovanja, prve pomoči in merjenja jam, da bodo vsi novi člani teoretično pripravljeni na prve akcije. Takoj nato pa bodo obiskali jame, ki so jih pred 56 leti raziskovali predhodniki jamarjev na Dolenjskem.

Za redno delo bo skrbel 8-članski odbor, ki ga bosta vodila dr. Uroš Tršan in Ivan Zgajnar. Ustanovili bodo tudi sekcije, ki se bodo potem specializirale za določeno delo. Izredno uspeli občni zbor je zaključil dr. Uroš Tršan, ki je kot član največje slovenske jamarske akcije v Triglavsko brezdno s prijetno besedo in diapozitivi opisal nad 200-metrski spust, s katerim se je še poveča ugled slovenskih jamarjev v svetu.

Janez Korošec

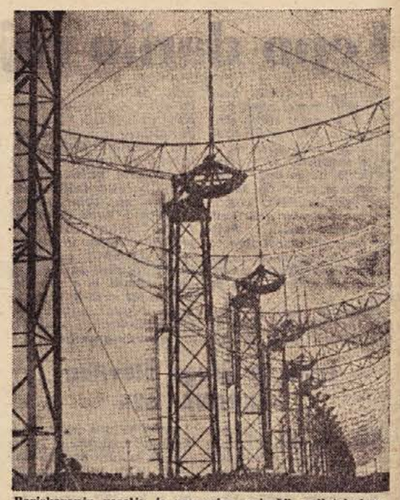

Raziskavanju vesolja je namenjen največji radioteleskop v Evropi, katerega prvi del so dogradili v čast XXII. kongresa KP SZ blizu Moskve. — Teleskop bo omogočal takšna opazovanja in raziskave vesolja, ki z dosedanjimi napravami niso bila mogoča. — Na sliki: velikanske antene novega sovjetskega teleskopa

Lisičja nadloga na Krku

Ob umiku z otoka Krka septembra 1943 so Italijani izpustili iz svojih mrež nekaj živih lisic. Od takrat do danes so se lisice tako raz množile, da so razen divjačine in perutnine pričele napadati tudi ovce, ki se svobodno pasejo v hribih brez nadzorstva.

Zaradi vedno večje škode je OLO Krk leta 1951 postavil stalnega lovca za ubijanje lisic, toda ta je ostal samo do konca naslednjega leta. Že januarja 1953 je OLO izglasoval sklep, po katerem bo vsak, kdor ujame ali ubije lisico, dobil dva tisoč dinarjev nagrade. Tako so leta 1953 pobili 59, leta 1954 pa celo 447 lisic.

Lisice so na področju Baške Drage februarja in marca letos poklale 80 jagnjedi, zato je SZDL v Baški Dragi obljubila poleg občinske nagrade še posebno nagrado v višini deset tisoč dinarjev za vsako lisico. Uspeh je kljub nagradam in številnim organiziranim lovom izostal.

Zaščita ovac

STROKOVNJAKI INSTITUTA za uporabo jedrske energije v kmetijstvu, veterinarstvu in gozdarstvu so odkrili živo cepivo proti pljučnim parazitom pri ovcah. To je prvo cepivo te vrste pri nas in v svetu. Strokovnjaki so ob podpori nekaterih jugoslovanskih organizacij tri leta iskali zdravilo proti parazitu, ki povzroča pri ovcah huda pljučna vnetja. Novo cepivo bodo izdelovali serijsko in ga že prihodnje leto na široko uporabljali za zaščito ovac.

Znanstvenike, ki so odkrili cepivo, so predlagali za kandidate oktobrske nagrade Beograda.

DOPISUJTE V DOLENJSKI LIST!

Navaden „nočni obisk“ v Celulozi

Vrata papirja Nečemer je 9. novembra nočni obisk narodu delali bila lem p Ure so počasi minerstalo vratarnici je po- pred Dobre pol ure odprl je Nečemer dobro vrati čas

Ce kdo slučajno šel mimo vsnega poslop- ja lahko opazil temno skoraj vala vratar- posloj er se je neslišno nekoliko nočno se sam takrat noč je Ozri se ostrmel neka čemer vel. ve stile. resnica s spod oči. Sc

celuloze in je 9. slučajno nastopnih posebnih h. V tovarni so paro. Noč je temna, po ma- Dobre pol ure je Nečemer prezi zrak mu je pričel je prebi- verjetno za oba. Tedaj je čudni gost verjetno začutil nevarnost in se v skoku divje pognal proti oknu z dvojnim steklom. Okno se je razbilo in steklo je zaropotalo po asfaltu. Vratar je zavpil. Žival se je prestrašila glasu. Vsa krvava se je pognala proti drugim vratom, ki so bila zaklenjena. Končno je le našla izhod pri odprtih vratih. Nečemer jih je potem prav gotovo dobro zaklenil.

Po vratarjem pripovedovanju je bila žival podobna srnjaku ali gamsu in je imela nazaj zavihane rogove. Dlake, ki jih je pustila v vratarnici, so poslali v preiskavo. Tako bodo ugotovili, za katero žival gre. Vsekakor bi bilo zanimivo vedeti, od kod je žival prišla v tovarno in zakaj je obiskala vratarja.

D. K.

Nobenih novosti v avtomobilskem svetu

Znani italijanski konstruktor avtomobilskih karoserij Farina je te dni izjavil, da se oblika avtomobila še dolgo ne bo spremenila. Konstruktor je v posebni izjavi za pariški avtomobilski salon dejal: »Prepričan sem, da v obliki avtomobilov ne bo nobenih korenitih sprememb, dokler se ne bodo pojavili povsem novi motorji, ki bodo zahtevali drugačno razporeditev mehaničnih delov voza.«

Zaradi tega tovarnarji ne morejo iskati novih »revolucionarnih oblik«, preden se ne pojavijo tudi »revolucionarne spremembe« v avtomobilski mehaniki. Le če se to zgodi, bodo konstruktorji lahko ustvarjali nove oblike avtomobilov in pokazali svojo umetnost ter bogastvo fantazije.

Za uvod Osbornov »LUTHER«

Jesensko gledališko sezono je ljubljanska Drama prav uspešno začela z dramo Johna Osborna »Luther«. V režiji Franceta Jamnika so igrali: Jurij Souček kot Martin Luther in Štefka Drolec kot Katarina, ki je edina ženska vloga v tej drami.

120 let HRVATSKE MATICE

Prihodnji mesec bo »Hrvatska matica« praznovala 120-letnico obstoja. V ta namen je že začela z novo založniško sezono. Tako bo v zbirki »Hrvatski pesnik« izdala »Izbrane pesmi« Nikola Pavića, ki so pisane v kajkavščini.

Nacionalizacija elektrarn v Italiji

Italijanska skupščina je z veliko večino sprejela vladni predlog o nacionalizaciji industrije električne energije. Zakonski osnutek mora sprejeti še senat.

Nacionalizacija energetske industrije je ena glavnih točk v programu vlade premiera Fanfanija. Proti predlogu so glasovali liberalci, monarhisti in neofašisti.

Dragoceno pismo

V ZDA se je med novoporočenci razvila naslednja navada: mladi par pošlje predsedniku Kennedyju vabilo, v katerem ga prosi, naj se udeleži poroke in gostije. Predsednik sicer ne pride, zato pa sprejmeta mlada zakonca iz Bele hiše lepo pismo, v katerem predsednik obžaluje, ker se poroke ne more udeležiti. To pismo je za mlade zakonce dragocen spomin.

Najhitrejši vlaki na svetu

Po triletnem delu so včeraj v Atami (na Japonskem) zaključili razstreljevalna dela v osem kilometrov dolgem predoru, skozi katerega bodo brzeli leta 1964 najhitrejši železniški vlaki na svetu.

Predor, ki ga imenujejo »Novi Ten-Na« bodo začeli uporabljati že v septembru prihodnjega leta. Tunel predstavlja del 560 km dolge proge, po kateri bo vozil ekspresni vlak Tokio-Osaka. Od leta 1964 naprej bodo ti ekspresi prevozili progo v treh urah. Takrat bodo namreč na vlakih uporabljali zavore, ki jih bodo vključevali preko radarja. Sedaj prevozi najhitrejši ekspresni vlak razdaljo med Tokiem in Osako v šestih urah in pol.

Na majhnem gradbišču v Novem mestu — a seveda pred zadnjim oz. »prvim« snegom ...

NAŠ OBISK

„Uspel sem z vztrajnim delom“

»Življenje je pestro in zahtevno in samo z vztrajnim delom je mogoče doseči uspehe,« nam je dejal JOZE BUKOVEC, bivši direktor Zavarovalnice v Krškem, ki je te dni odšel v zasluženi pokoj.

37 let je Bukovec vestno služboval v različnih službah; najprej kot trgovski pomočnik v Ljubljani, zatem kot uslužbenec v splošni bolnišnici v Beogradu, pri Okrajni zadružni zvezi v Trebnjem in končno od leta 1948 pri Državnem zavarovalnem zavodu. V novomeški podružnici DOZ je bil vršilec dolžnosti šefa le nekaj mesecev. Leta 1948 je bil premeščen v Krško. Tovarišu Bukovcu smo zastavili več vprašanj, na katera je rade volje odgovoril:

S 1. novembrom ste bili upokojeni. Zanima nas, kakšno je bilo vaše prvo srečanje z mestom in ljudmi pred štirinajstimi leti, ko ste prišli v ta kraj?

— *Kraj se mi je že na prvi pogled zdel prikupen, pa tudi z ljudmi sem se hitro spoznal. Iskreno pa priznam, da sem bil močno razočaran nad razmerami na novem delovnem mestu. V Novem mestu sem imel dobro stanovanje, tudi organizacija službe je bila tam dobra. Podružnica DOZ v Krškem pa je bila v temnih in tesnih prostorih v zapuščeni stavbi. Velike težkoče sem imel sprva z uslužbenci, saj je bil najstarejši uslužbenec star komaj 18 let, torej brez izkušenj. Prav tako je bila slaba organizacija terenske službe.*

Znano je, da je sedaj zavarovalnica v novih prostorih in da posluje zelo uspešno, predvsem zaradi dobrega strokovnega kadra. Kako ste to dosegli?

— *Že uvodoma sem dejal, da lahko samo z vztrajnim delom dosežeš uspehe. Vsi smo morali vložiti vse napore za razvoj zavarovalnice. Osebno mi tega truda ni žal in ponosen sem, da sedanji uslužbenci delajo v drugačnih delovnih razmerah. To se kaže tudi v uspehu. Želim, da zavarovalnica tudi v bodoče posluje tako kot doslej, v zadovoljstvo zavarovalcem in uslužbencem.*

— Ali bi hoteli povedati kakšen dogodek iz vašega življenja, ki se ga večkrat spominjate,

Takoj po kapitulaciji Jugoslavije so me Nemci kot vojaka zajeli pri Cateških Toplicah. Moral bi v ujetništvo, vendar me je zadnji trenutek rešil bivši telefonski mojster na brežiški pošti Stanislav Moravec, ki je Nemcem dejal, da sem tudi jaz telefonist in da me potrebuje za popravljanje telefonov. Nemci so mu verjeli, jaz pa sem se takoj preoblekel in hitro odšel iz Brežic.

— S čim se ukvarjate v prostem času?

Čebelarim in ribarim; v bodoče bom imel za to več časa.

— S kakšnimi občutki odhajate v pokoj?

— *Čutim zadoščenje, da sem službo v redu predal mlajšemu nasledniku, in priznam, da kar rade volje prevzemam »drugo službo«.*

Tovariš Jože Bukovec je bil zaradi svoje skromnosti in prizadevnosti priljubljen v službi. Kolektiv mu je v priznanje podelil zapestno uro in električni brivski aparat, od glavne direkcije Zavarovalne skupnosti pa je prejel kompletni ribiški pribor. Vsi so mu stisnili roko in mu zaželeli še dolgo življenje v zasluženem pokoju. Tudi mi se tem željam pridružujemo.

D. K.

Kaj dela Lovska zveza v Spodnjem Posavju

Zadnji občni zbor Lovske zveze iz Vidma Krškega je prejšnji mesec analiziral dosedanje uspehe in probleme lovstva in nakazal smernice za uspešnejše delo. Na občnem zboru je bilo prebrano zanimivo organizacijsko poročilo ki so ga delegati z bogato razpravo dopolnili.

Lovska zveza vključuje 23 društev iz sevniške, brežiške in videmsko-krške, občine. Delo se je odvijalo po komisijah.

Komisija za gospodarstvo in gojitev je preteklo leto nabavila 400 mladih fazanov, ki so jih spustili na območja ob Savi, Sotli in Bregani. Predviden je bil tudi nakup zajcev iz Češke, vendar do realizacije ni prišlo. Pereče je postalo vprašnje gojitve divjadi. Z naših polj izginja vrbina in grmičevje, na podružbljenih zemljiščih se spreminjajo kulture, zato ima perjad vsako leto slabše pogoje za obstoj.

Tričlanska kinološka komisija je imela polne roke dela. Med drugim je sestavila plan kinoloških prireditev za leto 1961-62, izvedla dva tečaja za vodnike ptičarjev in šarivcev in navezala tesnejše stike z družinskimi kinologi. Zanimivi so tudi nekateri statistični podatki. Na območju lovske zveze je bilo leta 1961 214 lovskih psov, letos pa 182. Na vsakega tretjega lovca pride komaj po en lovski pes; zlasti primanjkuje psov ptičarjev in šarivcev. To dokazuje, da nekatere lovske družine posvečajo premalo pozornosti nabavi psov. Najmanj psov imajo lovci družin v Dobovi, Velikem Podlogu, Velikem Kamnu, Kapelah in Globokem. Delo kinološke komisije je bilo plodno, za kar ima zasluge predvsem upravni odbor lovske zveze, ki je odobril prireditve in jih finančno omogočil.

Statistika nadalje izkazuje, da je bilo od 119 uplenjenih srnjakov pregledanih le 88 trofej. Treba bi bilo ugotoviti, zakaj niso bile pregledane vse trofeje. Komisija je ocenila le tri pare trofej, ki so bile težje nad 300 gramov. Srnjakova trofeja, ki jo je uplenil Tone Zorčič iz kapelske lovske družine, je bila ocenjena s 115 točkami, trofeja Jožeta Slovenca iz Globokega z 92 točkami in Antona Veterška iz Boštanja s 103 točkami.

Nadalje sta bili ocenjeni dve trofeji merjascev, in sicer uplenitelja Ivana Hostnika, člana lovske družine iz Mokric, z 995 točkami in Konrada Seidla, člana LD iz Boštanja, s 112 točkami.

Komisija za lovsko prosveto je sicer izdelala program seminarja za lovske čuvaje, vendar tečaja zaradi premajhnega števila prijavljenih ni bilo.

Komisija za škodo, ki jo povzročajo divji prašiči, je ocenila 50 primerov in plačala za povzročeno škodo 172.614 dinarjev.

V preteklem letu je bilo opravljeno veliko delo na področju bonitiranja lovišč na območju lovske zveze. Komisija za ocenjevanje lovišč je izdelala skupen elaborat ter ločeno elaborate za posamezne lovske družine. Podatki ocenjenih lovišč so dali osnovo za izračun dohodka, ki je bil osnova za določitev višine prispevka lovskih družin, namenjenega za lovski sklad.

24 kandidatov se je v marcu prijavilo k lovskim izpitom. Pred komisijo je 16 kandidatov uspešno odgovarjalo, 8 pa jih je moralo ponavljati celoten izpit. Komisija je ugotovila, da so bili kandidati slabo pripravljeni. Upravni odbori lovskih družin so morda nekoliko zanemarili to vprašanje; ker je na razpolago dovolj lovske literature, bi bili lovci lahko bolje skrbno usposobljeni.

Lovskega turizma je prijavi z lanskim se je povečal in je letom milijona 435 znašal tisoč. Izkupiček je tem manjši, ker je dobila nekaj divjadi.

Obč je na koncu zasedel več sklepov, tudi, da bo letos prenehal lov na divjad 31. oktobra, da bo začeti urejati rezervate kinologi- je, ka lovska družina naj izdela program za dvig kadrov in izdelati tudi plan lovstva.

K.

V vsako hišo našega okraja: DOLENJSKI LIST!

BREZPLAČNO BOMO POSLALI NA OGLED

prodajalcem, znancem in prijateljem nekaj DOLENJSKEGA LISTA, če ga morda še ne poznajo. Poljubite nam njihove naslove, razveselite jih z razširjenim tednikom v novomeškem okraju. Hvaležni vam bodo za pozornost in novice iz naših krajev. Pošljite nam tudi naslove svojih prijateljev — DOLENJSKI LIST jim bo pomenil prav kot vaše pismo!

94. Kriš se je navezal, Karson pa ga je varoval. Prehodil je že dve tretjini in most se je začel sumljivo krušiti. Iz globočine je zaslišal šum tekoče vode. Na koncu mu je spodletelo, da je padel in obvisel nad breznom. Karson ga je držal, a ga ni mogel potegniti na rob. Drselo mu je.

95. Karson se je ustavil ob robu in nategnil vrv. Kriš je hitro ocenil položaj; začutil je, da bi bila silna krivica, če bi še Karsona potegnil v brezno. Potegnil je nož in — prerezal vrv. Štrbunknil je v tolmun, ki je izdolbla kapajoča voda nedaleč od roba.

96. »Poslušaj!« je zaklical navzgor. »Nič hudega ni, le do vratu sem v vodi. Mahni jo na vrh in odidi v kočo. Ljudje morajo biti tam, ker se kadi iz dimnika! Poišči kako vrv!« Zlezel je na rob tolmuna in se sušil na popoldanskem soncu. Čez dve uri je zaslišal nad seboj znani glas.

Max Florentin:

Začarano dekle

Ondan sem se šel sprehajat po parku. Rad imam tihe sprehode po tihih parkih.

Ko sem se steklo je začel sprehajal, sem nenadoma zaslišal glasek: »Halo!« je zaklical nekdo. »Ti tu, pridi sem! Da, da, ti s tem smešnim klobukom, pridi vendar!«

Ni bilo dvoma, da je klic veljal meni. Šel sem za glasom in prišel do grma. Pod grmom je sedela v travi žaba in dejala:

»Da, da, tebe sem mislila. Lepo, da si prišel!«

»Kaj?« sem se začudil. »Žaba, ki govori kot ljudje? Je to mogoče?«

»Zakaj pa ne?« je dejala žaba. »Saj v resnici sploh nisem žaba, temveč začarano dekle!«

»Kaj si?« sem začudeno vprašal.

»Začarano dekle,« je ponovila žaba. »To zveni gotovo neverjetno v teh časih, ko nihče več ne verjame v pravljice, kajne?«

»Res je,« sem pritrdil.

»Prošnjo imam do tebe,« je nadaljevala žaba. »Če mi jo boš izpolnil, boš videl, da sem govorila resnico.«

»Kakšna prošnja je to?« sem radovedno vprašal.

»Sita sem žabjega življenja. Prav nič me več ne veseli to skakanje po travi. Rada bi postala zopet prava deklica. Če pa hočem to zopet postati, moram izpolniti neki pogoj. Ali mi boš napravil to uslugo? Iz srca te prosim.«

»No, dobro,« sem dejal. »Kaj moram storiti?«

»Vzemi me s seboj domov!« je dejala žaba.

»Domov naj te vzamem?«

»Da, k sebi domov.«

»In kaj naj s teboj doma počnem?«

»Doma me moraš posaditi na divan, mi natočiti malo vina, moraš me nežno božati in me imenovati svoje srčece.«

»In potem?«

»Potem bom rešena prekletstva in bom postala zopet dekle, tako lepo, kot sem bila prej.«

Ali sem se lahko obotavljal? Mar ni bila moja dolžnost, da pomagam temu ubogemu začaranemu bitju?

Nisem dolgo premišljal, pobral sem žabo in jo odnesel domov. Doma sem storil vse natančno tako, kakor mi je naročila: posadil sem jo na divan, ji natočil vina, jo nežno božal in sem jo imenoval svoje srčece, samo da bi bila čimprej rešena prekletstva.

In glej, čarovnija je res izgubila svojo moč in nenadoma je sedelo ob meni ljubko mlado dekle.

Prijatelji, zagotavljam vam, da je ta zgodba resnična in da si je nisem prav nič izmislil. Žalostno pri vsem je le to, da mi žena, ki je nenadoma vstopila v sobo, ni niti besedice verjela!

Ker zrezek ni bil angleški...

Meso je bilo sicer odlične kakovosti, toda jugoslovansko

NEKI MESAR IZ UXBRIDGEA PRI LONDONU JE NEPRAVILNO OZNAČIL KOS MESA, KI GA JE POSTAVIL V SVOJO IZLOŽBO, ZARADI TEGA JE MORAL PLAČATI 430 FUNTOV ŠTERLINGOV, KAR USTREZA VSOTI 900 TISOČ DINARJEV.

To se je zgodilo letos, 31. avgusta. Pred izložbo velike mesnice se je ustavil tržni inšpektor in njegov pogled se je zapičil v kos mesa, pred katerim je bil listek z napisom: »Angleško meso«. Stopil je v trgovino in si odrezani kos mesa bliže pogledal. Njegov sum je bil utemeljen: meso ni bilo angleško, ampak jugoslovansko. Razlika v kakovosti je bila malenkostna, toda po zakonu je mesar dolžan točno in pravilno označiti svoje blago.

Obtoženi mesar Herbert Marshall se je moral zagovarjati te dni pred sodiščem v Uxbridgeu. Izjavil je, da je kartonček z napisom »Angleško meso« pomotoma postavil na nepravo mesto njegov vajenec. Sodnik je to opravičilo sicer sprejel in mu verjel, a zaradi tega ni bil prav nič bolj milostljiv v svoji sodbi. »Gospodinjec je dejal, »imajo pravico vedeti, kaj kupujejo,« in ga je obsodil na 425 funtov kazni. Poleg tega je moral obtoženi mesar plačati še posebej 5 funtov, kolikor so znašali sodni stroški.

Obsodba kaže, kakšno zaščito uživajo potrošniki v Veliki Britaniji. Že sprejetim določbam bodo priključili nove, ki jih je nedavno predlagala britanska vlada. V bližnji bodočnosti bodo n. pr. ustanovili svete potrošnikov, katerih edina naloga bo ščititi kupce pred nepoštenimi proizvajalci in trgovci. Sicer pa so v Veliki Britaniji primeri ponarejanja in prevare v trgovini zelo redki; oblasti namreč določajo za take prekrške zelo stroge kazni.

● PARADIŽNIKI REŠILI PILOTA

Velik kup zrelih paradižnikov je rešil britanskemu poizkusnemu pilotu Georgeu Airdu življenje. Pilotu je med poletom odpovedalo letalo, tako da je moral izskočiti. Tega, kar se je potem zgodilo, se Aird ne spominja. Očividci poročajo, da se padalo ni odprlo in da je letalec padal kakor kamen proti neki vrtnariji, kjer je padel na stakleno streho rastlinjaka. Streha se je s silovitim truščem udrla in delavci vrtnarije so stekli v rastlinjak v prepričanju, da nesrečni pilot ni ostal pri življenju. Toda pilota so našli sredi velikega kupa zrelih paradižnikov — sicer ranjenega, toda živega. Njegovo letalo se je zrušilo nekaj sto metrov dalje in se razbilo na tisoče kosov.

● PONOVEN POTRES V AGADIRU

Nove potrese so zabeležili pred kratkim na Egejskem področju ter v Izmiru, Malikersiru in v Traciji. Po dosedanjih informacijah ni bilo človeških žrtev in tudi škode ni bilo. Seizmološki inštitut v Istambulu je ugotovil, da je bil epicenter teh potresov okoli 180 km jugozahodno od Istambula.

Tudi iz Rabata (v Maroku) poročajo, da so v Agadiru zopet zabeležili potres. Za sedaj še ni poročil o žrtvah in škodi, ki jih je ta potres povzročil. Poročajo pa, da je mnogo ljudi preživelo noč na prostem. Agadir je namreč že v marcu leta 1961 doživel strašno usodo, ko je potres mesto skoraj povsem uničil in terjal 12.000 žrtev.

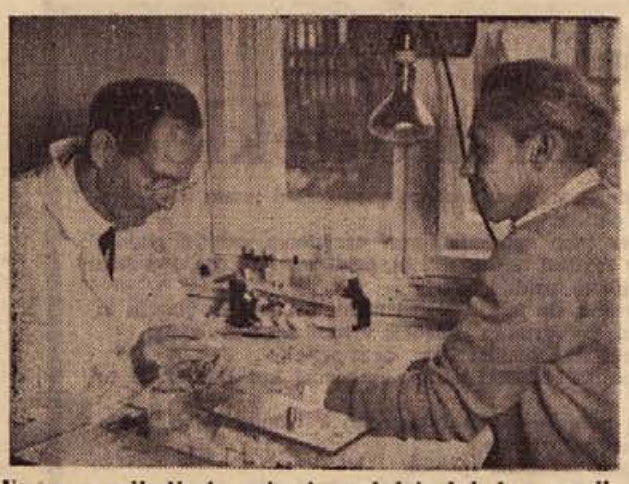

Vsakemu prijavljenju najprej pregledajo kri, kar naredi strokovnjak hitro in brez bolečin (Foto: Baškovič, Brežice)

VELIK DOKAZ ČLOVEKOLJUBJA

Krvodajalska akcija, ki je v brežiški komuni potekala 14. in 15. novembra, je dokazala veliko človekoljubnost. Občinski odbor RK je v sodelovanju z občinskim sindikalnim svetom organiziral akcijo ter po svojih predstavnikih obiskal delovne kolektive zaradi organizacije in razporedov. V večini kolektivov smo naleteli na razumevanje. Posebno prizadevnost je pokazala sindikalna podružnica obrata IMV v Brežicah, saj se je akcije udeležilo kar 31 njenih članov. Obrat Vodne skupnosti Dolenjske je dal 14 krvodajalcev.

Kri so darovali tokrat: Anica Godler, Malči Putrih, Fedor Knific, Angela Jovanovič, Anton Dvoršak, Franc Ferenčak, Franc Rožman, Izidor Cegnar, Franc Ferenčak (IMV), Pavla Savnik, Angela Vrstovšek, Mihael Savnik, Jože Dimič, Stanko Kostanjšek, Jože Zorčič, Franc Gregl, Ana Pintarič, Slavka Preskar, Jerica Balon, Franc Kostevc, Ivan Kopinč, Angela Kostevc, Ivan Cizelj, Ivan Ogorevc, Suzana Prosevc, Antonija Preskar, Stanko Gerjevič, Marija Ferlin, Vida Ivše, Terezija Albert, Ivan Dvoršek, Nikolaj Brodel, Marija Jarkovič, Ivan Podgoršek, Anton Deržanič, Danilo Pečnik, Brigita Grozdina, Ivo Čelhar, Frida Levak, Janez Trebušak, Jože Ivša, Jože Pleteršnik, Ivan Galič, Franc Danko, Jože Gorjup, Martin Škof, Martin Komučar, Marjan Drnač, Branko Les, Martin Novoselič, Jože Hervol, Mortin Bizjak;

Ivan Tomše, Milica Fijolič, Ivan Godler, Franc Antolovič, Milka Škof, Ludvik Metelko, Marija Vogrinc, Rezika Močnik, Ivan Novak, Martin Omerzu, Jože Pintarič, Ivan Cviren, Anton Bogovič, Rajko Butara, Marija Zorko, Matjaž Bohinc, Ivan Ivanšek, Franc Cvetkovič, Jože Maren, Andrej Zupančič, Stanko Kuhar, Jože Baronik, Franc Urekar, Marjan Kožar, Božidar Škufca, Andrej Oštrbenk, Martina Vovk, Ljudmila Petan, Jožefa Kržan, Ivan Šuler, Marija Bibič, Terezija Peterkovič, Jože Šetinc, Terezija Ogorevc, Ivan Predanič, Marija Radanovič, Terezija Škerbec, Jože Kežman, Frančiška Ajster, Stefan Vrečar, Franc Racman, Ivan Lesinšek, Milka Vulčanšek, Ivan Vovk;

inž Anton Lesjak, Jože Radanovič, Stanko Kopinč, Vinko Črnelič, Jože Polovič, Franc Držič, Franc Žnidarič, Avgust Žibert, Jože Jurkas, Franc Škvarč, Milan Jovanovič, Marija Šetinc, Franc Vučajnk, Marija Senica, Heda Štenbergar, Jože Škvarč, Ljudmila Lazanski, Marija Polovič, Ivanka Kobler, Veronika Škrbec, Franc Rozina, Marija Prah, Terezija Polovič, Ivan Krošelj, Živka Kosirnik, Marija Lisec, Jožica Grahek, Marija Krošelj, Stanko Kramar, Tončka Lovše, Vlado Bukovšek, Branko Strgar, Milena Lapuh, Anton Hribernik, Anica Šamberek, Helena Žniderščič, Janez Pirnat, Franc Cvetko, Miroslav Blatnik, Nevenka Tiler, Zdenka Jurkas, Cirila Bajc, Ivan Germovšek, Jožica Kvavž, Anica Božičnik, Meta Koncilija, Farnc Škaler, Antonija Hofšajer, Franc Rostohar, Ernest Jankovič, Terezija Čelhar, Alojz Pirc, Jože Gerjevič, Maks Toplišek, Stane Gerjevič;

Jože Kotar, Anton Jalovec, Franc Ilc, Slavko Strnad, Anica Zidarič, Bojan Ogrinc, Mihael Glogušek, Vlado Lovše, Franc Venišnik, Slavica Zorko, Marjan Horžen, Emil Orešnik, Stane Pernar, Jože Kajs, Stane Kerin, Vlado Polak, Rudolf Špiljak, Jožefa Šnebergar in Katarina Kostanjšek.

Poročilo o poteku krvodajalske akcije na Bizeljskem bomo objavili v naslednji številki. Občinski odbor RK in občinski sindikalni svet Brežice se vsem udeležencem krvodajalske akcije iskreno zahvaljujeta za tako številno udeležbo in njihovo plemenitost! *M. A.*

Novo vodstvo krajevne organizacije SZDL v Jesenicah na Dolenjskem

16. novembra so na Jesenicah na Dolenjskem izvolili novo vodstvo krajevne organizacije Socialistične zveze. Na podlagi pravilnika ObO SZDL, to je priporočila, da se volilne konference izvršijo na delegatski način, so tudi na Jesenicah to upoštevali. Izvolili so 41 delegatov na sestankih podružnic; od teh je bilo na konferenci prisotnih 34.

Potrebno je omeniti, da so se priprav za konferenco lotili zelo resno, kar se je pokazalo tudi pri razpravi, kjer je sodelovalo 25 delegatov. Razpravljali so o problemih, ki so bili nakazani v poročilu krajevnega odbora in drugem. Samo poročilo je bilo veren odraz dela in hotenja SZDL na tem področju. Prav zaradi tega je bilo poročilo glavna podlaga za razpravo. Ugotovljeno je bilo, da je organizacija SZDL uspela pri svojem delu. KO z več podružnicami in sekcijami se je obnesla in bi bilo treba v bodoče tako obliko obdržati in jo razvijati.

Razpravljali so tudi o tekmovanju KO SZDL. Potrudili se bodo, da bodo dosegli čim več in tudi sprejeli kakšno nagrado, ki bi jo zelo potrebovali za ureditev svojih prostorov, ki so brez opreme.

Načeli so tudi probleme pri zbiranju mleka, napake pri odkupu živine, prodaji telet, nove občinske doklade, ureditev »Metala« na Jesenicah, izobraževanje individualnih kmetijskih proizvajalcev, zimsko zaposlitev ljudi na domu in podobno.

Z javnim glasovanjem so izvolili 13 članov KO SZDL, 3-članski nadzorni odbor ter 4 delegate za občinsko konferenco. Novi predsednik je tovariš Alojz Žokal, tajnik tovariš Stanko Zobarič, za blagajnika pa je bila izvoljena tovarišica Anica Rožič.

Novoizvoljenemu krajevnemu odboru čestitamo in želimo, da bi uspešno deloval med občani, člani Socialistične zveze.

IVAN ZIVIC

Cesta v Butoraj pa taka!

Cesto Butoraj—Črnomelj uporabljajo poleg prebivalcev teh dveh vasi še vaščani vasi Bedarci, Šipek in Zorenci. Vendar je zelo slaba in nevzdrževana. Ne vaščani ne občina se ne zmenijo za popravilo. Vse, kar je sposobno za delo, hodi v službo, starčki pa tudi ne morejo obdelovati kmetije in vrh tega še popravljati ceste. Leseni most čez Lahinjo iz Butoraja v Zorence je že trhel. Zdaj zdaj bo tam kakšna nesreča, če ga ne bodo poprej popravili.

PROMETNI ZNAKI, PARKIRNI PROSTORI V ČRNOMLJU IN ŠE KAJ

Prometnemu miličniku Milanu Bandlju sem zastavil nekaj vprašanj o prometni varnosti v Črnomlju.

— Kaj lahko poveste o varnosti prometa v Črnomlju?

— O varnosti nič ali prav malo. Več lahko o nevarnosti prometa. Lahko povem, da manjka v Črnomlju okrog 30 prometnih znakov. Na cesti »Pod lipo« je bilo že pet nesreč zaradi pomanjkanja teh znakov. Potrebno bi bilo postaviti dopolnilne table, znake »STOP«, drugje pa znak »Nimaš prednosti!« —

— Kaj menite o parkiranju? —

— O parkirnih prostorih ne morem govoriti, ker jih dejansko ni. Zlasti ni parkirnih prostorov za nekatere vrste motornih vozil. Tujci, ki prihajajo v mesto, se bojijo parkirati. Ta postavi tovornjak počez, oni osebni avto podolž, tretji pusti avtobus na sredi ceste. Mnogi raje oddrvijo naprej. —

Občani se vedno znova sprašujejo, kdo je odgovoren za promet v Črnomlju. Zakaj gluha ušesa, ko je problem na dlani? Turist ali kdorkoli, ki obišče Črnomelj z motornim vozilom, mora nekje parkirati, toda kje? Vedno bolj govorimo o turizmu, kako važna panoga je, mislimo pa menda, da bodo turisti hodili peš v Črnomelj?

Jože Škof

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Z dobro voljo po napakah

Na seji upravnega odbora osnovne PTT enote Črnomelj so razpravljali zlasti o kvaliteti dela. Člani upravnega odbora še vedno niso zadovoljni s kvaliteto dela v svoji enoti. Menijo, da je še vse preveč napak v poštnonakazniški službi. Pravijo, da delajo napake vedno isti uslužbenci In vendar so letos dosegli zares lep napredek. V prvem trimesečju so imeli 31 napak, v drugem 22 in v tretjem le 15. Kot glavni ukrep za odstranitev in zmanjšanje napak imajo obvezen študij PTT predpisov. Uslužbence bodo razporedili na delovna mesta tako, da bodo enako obremenjeni. Razpravljali so tudi o uporabi in čuvanju delovne obleke in sklenili, naj jih uslužbenci nosijo le v času službe in ne pri zasebnih delih. Isto velja za kolesa in drugo. *J.*

Mladinci in članice kegljačice v Ljubljani

Predzadnjo nedeljo je bilo na novem šeststeznem kegljišču v Ljubljani izbirno tekmovanje najboljših kegljačev mladincev in članic iz vse Slovenije. Med tekmovalci so bili tudi 3 mladinci in 4 članice iz Novega mesta, ki so najboljši v okraju. Mladinci so tekmovali na 1 x 200 lučajev, članice pa na 1 x 100 lučajev. Mladinci so nas nekoliko razočarali, saj znaša letošnji povpreček zadetkov precej manj od lanskega državnega prvenstva. Dosegli so naslednje rezultate:

Hrovat 770, Dravinc 768, Padovan 757. Prvak je postal Dremelj iz Ljubljane z 831 podrtimi kegljI, sledita mu Černe z Bleda — 825, in Žunk iz Celja 815.

Zelo lepo so se uvrstile članice »Pionirja« in »Vseh devet«, saj so v 100 lučajih podrle: Osolinova 377, Jermanova 377, Železnikarjeva 364 in Ponikvarjeva 337 kegljev.

Najboljša od članic je bila Erjavčeva iz Ljubljane s 426 podrtimi kegljI; sledijo ji Jamša 412, Homan 407, Luznar 407. Če upoštevamo, da je državna reprezentantka Klemenčeva podrla 380 kegljev, je uspeh naših članic več kot dober. **RR.**

Boksit tudi v Perudini?

Da so zaloge boksita, rude za pridobivanje aluminija, v Perudini v Beli krajini, je že dolgo znano. Pred nekaj dnevi pa so strokovnjaki Geološkega zavoda iz Ljubljane izvrtali 100 m vrtin, odkopali več zemlje in vzeli vzorce za analizo. Domačini z zanimanjem pričakujejo, kaj bodo analize pokazale in če se bo izplačalo izkoriščanje rude v Perudini.

BREŽIŠKE VESTI

BREŽIŠKA KRONIKA

NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: **Janez Levak**, posestnik iz Bukoška, nekdo ga je napadel s koso in poškodoval po desnem kolku; **Nikola Magdič**, posestnik iz Kraja Dolnjega, se je ponesrečil na strugalnem stroju; **Tončko Palčec**, gospodinjo iz Radakovega, je brcnila krava in ji zlomila desno nogo v kolku; **Božo Šinkovec**, sin posestnika s Trške gore, se je zastrupil; **Anton Zupančič**, delavec s Starega grada, si je pri delu na progi poškodoval levo nogo; **Stjepan Milinković**, študent iz Zagreba, se je zastrupil; **Cecilija Radič**, upokojenka iz Gorjanc, je v gosdu padla in si poškodovala levo nogo; **Franc Petan**, delavec iz Bukoška, je padel pod voz in si zlomil desno nogo; **Franc Golja**, delavec iz Razteza, je na cesti padel in si poškodoval rebra.

Novice iz Artič

● Zadnji sestanek podružnice SZDL v Artičah je uspel kakor redkokateri v zadnjem času. Člani so stavili več zelo umestnih predlogov. Ljudje so predlagali novemu odboru, naj poizkuša urediti v Artičah trgovinski lokal. V vasi je namreč popolna osemletna šola s številnim učiteljskim kolektivom, katerega člani morajo po vsako malenkost v trgovino v Trebež ali v Brežice. Morda bi se dalo lokal urediti pri Prosvetnem domu. Podobno ali pa še bolj pereče je to vprašanje za šolsko mlečno kuhinjo. Vaščani žele tudi avtobusno zvezo z Brežicami. Tudi ceste in poti so v slabem stanju. V kratkem bodo uredili javno razsvetljavo.

Na tem sestanku se je od vaške organizacije Artiče odcepila vas Trebež, ki bo imela odslej lastno podružnico SZDL.

● S pričetkom šolskega leta so pričeli resno delati tudi pionirji in mladinci osnovne šole. Za brežiški občinski praznik so izdali list »Kekec«, odslej pa ga nameravajo izdajati vsaka dva meseca. Posebno so se izkazali v tekmovanju iz prometne vzgoje v Sevnici in Novem mestu, kjer so obakrat s četrtim mestom dobili za nagrado električni gramofon in fotoaparat. V kratkem bodo pričeli študirati pravljično igro »Triglavska bajka«. Tudi mladinski šolski aktiv pridno dela. Poleg dokaj rednih mladinskih sestankov so v okviru mladinske ure poslušali predavanje s poti po Zah. Nemčiji, Danski, Švedski. Učenci višjih razredov so se udeležili udi sestanka, kjer so tolmačili novo ustavo.

● Na letni mladinski konferenci je predsednik mladinskega aktiva v poročilu povedal, da so mladinci v Artičah kljub drugačnemu mnenju občinskega komiteja LMS precej naredili. Udeležili so se tekmovanja na oddaji »Pokaži kaj znaš«, v športnem tekmovanju so v Dobovi osvojili pokal »Ivana Gerjeviča«, redno so trenirali mali rokomet, igrali namizni tenis in šah. Uspešno so sodelovali tudi pri prosvetnem društvu. Novo izvoljeni odbor si je zastavil pomembne naloge. Pričeli so študirati sodobno komedijo »Naši ljubi otroci«. Posebno pozornost pa bodo posvetili ideološko - vzgojnemu delu.

—šek

Z volilnih konferenc

V nedeljo, 11. novembra, je bila volilna konferenca v Pečicah, na kateri je sodelovalo 39 članov SZDL. 17. novembra pa je bila krajevna volilna konferenca na Sromljah.

MLADI O SVOJEM DELU

Pred kratkim je bila v Črnomlju prva seja občinskega komiteja LMS. Razpravljali so o nalogah mladih v gospodarstvu in o kulturno - zabavnem življenju mladine v Črnomlju in okolici. Mladi ljudje so v podjetjih vse premalo seznanjeni z gospodarskimi vprašanji, za katere bi se morala mladina bolj zanimati. Tako bodo organizirali proizvodne konference, ki bodo mlajšim pojasnile vprašanja, za katera se zanimajo. Konference bodo vsak mesec redno, po potrebi pa tudi večkrat. Tu bodo lahko obravnavali probleme iz organizacije proizvodnje, kvaliteto dela v obratu, delovno disciplino, norme, racionalizacijo proizvodnje in drugo. Konference bodo lahko tudi pripravile mladino k aktivnejšemu sodelovanju v organih samoupravljanja. Morajo pa biti dobro pripravljene, da bodo postale v pravem pomenu besede šola za mlade upravljavce.

Kulturno zabavnega življenja v Črnomlju mladini precej primanjkuje, za kar je več vzrokov. Velik problem je prostor za mladinske plese, manjka pa tudi režiserjev, ki bi bili pripravljeni delati z mladino. V bodoče bi bilo potrebno večje sodelovanje z drugimi občinskimi komiteji LMS, da bi si izmenjavali kulturno - zabavne programe. Organizirali bodo še naprej prireditve »Pokaži, kaj znaš!«, ker so priljubljena oblika zabavnega dela.

Slobodan Drakulič

Za občinski praznik metliške komune 26. november čestitamo vsem delovnim ljudem, posebno prebivalcem občine Metlika, in jim želimo mnogo delovnih uspehov! Hkrati pošiljamo borbene pozdrave za dan republike — 29. november!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR METLIKA

OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI KOMITE LMS
OBČINSKI ODBOR ZVVI
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB NOV
OBČINSKI ODBOR UROJ
OBČINSKI ODBOR RKS
OBČINSKA GASILSKA ZVEZA

Čestitkam se pridružujejo industrijski kolektivi, ostala podjetja in ustanove: **Lesno predelovalno podjetje Metlika — Belokranjska trikotažna industrija »Beti«, Metlika — »Novoteks«, Novo mesto, predilnica česane preje, Metlika — Splošno trgovsko podjetje, Metlika — Kmetijska zadruga Metlika — Pekarija, Metlika — Mesnica, Metlika — Pečarija, Gradac — »Vino«, Brežice, Klet Metlika — Zavod za zaposlovanje invalidov in za delo manj zmožnih oseb, Zavod za zaposlovanje delavcev — Zdravstveni dom, Metlika — Lekarna, Metlika — Dom počitka, Metlika — Postaja Ljudske milice, Metlika — Komunalna uprava, Metlika — »Marmor«, Gradac.**

Vsi v podjetju so se vključili v SZDL

Le redkokatero podjetje se lahko ponaša s tem, da so vsi zaposleni člani SZDL. V konfekciji »Lisca« v Sevnici so se vsi zaposleni vključili v članstvo SZDL in plačali članarino. To je dober zgled ostalim in primer, vreden javne pohvale.

Skrb za najmlajše

V nedeljo, 18. novembra, so v Metliki odprli otroški vrtec in šolsko kuhinjo. Otvoritvi so prisostvovali: Stanka Sagadin, sekretarka republiškega odbora DPM, inž. Zvonko Sagadin, član republiškega odbora DPM, Maks Šorn, načelnik oddelka za družbene službe OLO Novo mesto, Jožica Čudovan, sekretarka okrajnega odbora DPM Novo mesto ter predstavniki družbenih in političnih organizacij, zastopniki delovnih kolektivov in številni starši.

V otvoritvenem govoru je Ivan Žele opisal pomen te ustanove za Metliko. Dolgo so tekle priprave in dela, preden sta bila otroški vrtec in kuhinja urejena. Delo pa še ni končano, ker bodo prostore za predšolske otroke še razširili. Uredili bodo tudi prostore za šoloobvezne učence, kjer se bodo lahko učili v dopoldanskem in popoldanskem času. Družba je dala že precej sredstev za ureditev vrtca in otroškega igrišča kakor tudi za ureditev šolske kuhinje. Svet za socialno varstvo LRS je prispeval tri milijone dinarjev, Zveza DPM Jugoslavije na priporočilo Republiške in Okrajne zveze DPM 700.000 din, iz medobčinskega sklada za investicije v šolstvu smo dobili 250.000 dinarjev, obrat »Novoteksa« v Metliki je dal milijon dinarjev, KZ Metlika 250.000 dinarjev, iz sklada za investicije pri osnovni šoli smo dobili 300.000 din, iz stanovanjskega sklada pri ObLO Metlika 350 tisoč din ter od Zavoda za zaposlovanje invalidov 5000 din. Tovarna Beti je obljubila 200.000 din, okrajni odbor RK v Novem mestu pa bo daroval opremo za šolsko kuhinjo. Ob močni podpori sindikatov je Metlika vendarle dobila prostore, namenjene našim najmlajšim.

Po otvoritvi so si gostje in starši ogledali prostore, nato pa jim je tamburaški zbor metliške osemletke priredil glasbeni sprejem.

Ne bi bilo prav, če pri vsem tem ne bi omenili vodje vsega dela in zbiratelja sredstev neutrudnega tovariša Ivana Želeta, ki je z nesebičnim delom in velikim razumevanjem skorajda sam vodil vse priprave. Bil je med pobudniki za prepotrebne prostore in je pri tem porabil veliko svojega časa. Prav tako je tov. Minka Črnugljeva stalno bdela nad deli pri ureditvi šolske kuhinje in tudi sama je neštetokrat prijela za delo. Obema velja javno priznanje za vse.

Ivo Likavec

METLIŠKI TEDNIK

Veseli večer metliške mladine

Metliški mladinski aktiv je 15. novembra priredil veseli večer. Govorni del programa je izvajala dramska skupina mladinskega aktiva, glasbeni del pa tamburaški orkester metliške osnovne šole. Tekst za prireditev je napisal član dramske skupine Toni Gašperič in moramo reči, da je bil izviren. Ves program je potekal po vzoru televizijske oddaje. — Veseli večer so pripravili metliški mladinci v zelo kratkem času. Mala skupina mladincev je dokazala, da se lahko uspe le z resnim in prizadevnim delom. Tamburaškemu orkestru osnovne šole Metlika se zahvaljujemo za izvedene skladbe, prav tako vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je prireditev tako lepo uspela. *-ak*

Prometna vzgoja ne sme biti osamljena!

Svet za šolstvo pri ObLO Metlika in komisija za varnost prometa sta izvedla celodnevni seminar za učitelje, ki poučujejo prometno vzgojo. Na njem so se pomenili, kaj naj zajame ta vzgoja v nižjih razredih osnovnih šol ter kako jo je treba posredovati učencem, da bodo upoštevali prometne predpise, se na cesti lepo vedli in pomagali v raznih okoliščinah. Posebej so podčrtali tiste stvari, ki se nanašajo na domače kraje, šolske izlete, športne dneve, prevoze z vlaki, avtobusi itd. Učitelji so menili, da bi bilo treba za vse, ki kršijo cestni red in ogrožajo varnost, poostriti ukrepe. Posebna naloga čaka odgovorne osebe na železnici. Za vse šolske otroke, ki se vozijo z vlakom, bi morali rezervirati posebne vagone, toda brezplačno.

Prometna vzgoja v občini Metlika je dobila svoje mesto predvsem v osnovnih šolah. V ta namen je usposobljenih šest učiteljev za pouk prometne vzgoje, nekateri pa ta predmet poučujejo v sklopu predmeta spoznavanje družbe in prirode. Vsi občani so dolžni pomagati pri razvoju prometa, predvsem pa bi morali skrbeti, da bi se prometni predpisi dosledno izvajali. Li

Pred gostovanjem v RTV

Tamburaški zbor in folklorna skupina metliške osnovne šole se pripravljata za decembrski televizijski nastop v Ljubljani. Ponovno priznanje mladim umetnikom za njihovo pridno delo!

Vožnja s hitrostjo nad 100 km na uro je malokdaj varna!

METLIKA: rešitev je v skupni gradnji samskega doma

Predzadnjo nedeljo je bila v Metliki občinska konferenca LMS, na kateri so obravnavali delo mladine v preteklem obdobju. Osnovna ugotovitev konference je bila, da so dosegli nekaj uspehov, vendar še zdaleč niso izkoristili vseh možnosti.

Poročilo in referat sta obravnavala problematiko nekoliko preveč splošno, čeravno se mladina vsakodnevno srečuje z vrsto najrazličnejših problemov. Prav tako je bilo premalo nakazanih tudi konkretnih smernic in napotil za nadaljnje delo v LM.

Razprava o poročilu in referatu je pokazala, da se aktivi LMS srečujejo z vrsto težav, pri katerih bi bilo nujno, da jim pomaga tudi občinski komite LMS, ki pa v preteklosti ni odigral svoje vloge.

Delegat iz lesnega podjetja »LPP« Metlika je opozoril na nepravilen odnos osnovne organizacije ZK v podjetju do mladine, čeprav se le-ta trudi, da bi dosegla čimboljše rezultate. Poudaril je, da pri njih mlade ljudi vse preveč zapostavljajo ter jih smatrajo za nesposobne. Kljub takim gledanjem pa je mladina pri dosedanjem delu zabeležila nekaj vidnih uspehov, posebno pa se je odlikovala pri prostovoljnih delovnih akcijah.

Pomanjkljivo sodelovanje med političnimi organizacijami je omenila tudi predsednica aktiva LMS v »Beti«. Poudarila je, da se v njihovem podjetju ta problem vleče že precej časa. Osnovna organizacija ZK posveča premalo pozornosti sprejemanju novih članov. Prav tako pa je premalo mladine vključene v organe samoupravljanja v podjetju, kar je nedvomno vzrok, da je mladinska organizacija v podjetju vse preveč ob strani dogodkov.

Na konferenci so opozorili tudi na problem družbene prehrane in pomanjkanje samskih stanovanj. Ta dva problema predstavljata pri mladih metliških proizvajalcih precejšnje težave. Tega najbrž organizacija LMS sama ne bo mogla rešiti; nujno je, da o tem vprašanju začno resneje razmišljati tudi v gospodarskih organizacijah in med odgovornimi činitelji v komuni ter skupno poiščejo ustrezajočo rešitev. Prav gotovo bi se problem samskih stanovanj hitreje rešil, če bi se gospodarske organizacije odločile za skupno gradnjo samskega doma. Taka rešitev bi imela precej prednosti, mladina pa bi lahko s prostovoljnim delom precej prispevala.

Občutno je na konferenci manjkalo razprav o kmetijstvu in šolstvu, kar pa seveda ne pomeni, da tu ni problemov. Saj je metliška komuna pretežno kmetijsko področje z mlado industrijo, kjer gotovo ne manjka problemov. Dejstvo je, da je mladina voljna delati, potrebno pa jo je pravilno usmeriti, kar je predvsem naloga mladinskega komiteja.

Konferenca je na koncu izvolila nov 11-članski komite. Za sekretarko je bila izvoljena Darinka Kapinčič, za predsednika pa ponovno Ivan Jerina.

France Sladič

Pomenek članov ZB v Loki

je bil predzadnjo nedeljo ob zadostnem številu članov. Osnovna organizacija ZB Loka šteje sedaj 104 člane, ki so plačali članarino. Na tem zboru so se pogovorili o vseh problemih in zadevah, na katere naletijo pri delu, ter so povedali svoje mnenje o določenih stvareh. Odbor je imel med letom dovolj dela s priznavanjem delovne dobe za člane. Članstvo je sodelovalo na vseh proslavah za državne praznike.

Na zboru smo spet ugotovili, da množične organizacije v Loki nimajo prostora za sestanke. Upamo, da ga bomo s pomočjo lokalnih forumov le dobili in uredili.

Krmeljski mladinci so delavni

Poglavitna ugotovitev konference aktiva LMS v Krmelju je bila, da je mladina zelo delavna tudi izven aktiva. Madinci so se redno sestajali in razpravljali o nalogah, ki jih je bilo treba opraviti. Skoraj ni bilo sklepa, ki ga ne bi izpolnili. Na konferenci pa so sklenili, da bodo odpravili tudi pomanjkljivosti, ki jih ovirajo pri delu. Izvolili so novo vodstvo in delegate, ki se bodo udeležili občinske konference LMS v Sevnici.

J. P.

Poslednje slovo mladega Janka

14. novembra se je Loka poslovila od tragično preminulega mladinca Janka Fona, ki je postal žrtev ključavničarskega poklica v kurilnici v Zidanem mostu. Takega pogreba, ki se ga je udeležilo okoli tisoč ljudi, Loka še ni videla. Številni venci iz zadnjega jesenskega cvetja so zasuli grob mladega Janka, ki je imel še mnogo načrtov za delo v poklicu. Spremili so ga tudi pionirji, mladinci, železničarji, stanovski tovariši iz kurilnice ter številni domačini in okoličani.

Pred hišo žalosti se je v imenu prosvetnega društva poslovil od njega tov. Tavčar, železniški uslužbenec, nakar so mu pevci loškega okteta v slovo zapeli ganljivo žalostinko. Sprevod je nato ob zvokih žalne koračnice krenil na pokopališče na Dobravo. Mnogi govorniki so se tudi tu poslovili od njega. V poslednje slovo so se poklonili prapori, zatem pa je sveži grob zasulo cvetje. Tovariša Janka bomo ohranili v spominu kot prizadevnega delavca in dobrega tovariša!

S. Sk.

Občni zbor prosvetnih delavcev

Preteklo soboto je bil redni občni zbor prosvetnih delavcev občine Metlika. Po poročilu predsednika in blagajnika je sledila kratka razprava. Upravitelj metliške osnovne šole je nato obravnaval osnutek ustave. Posebej je poudaril pomen vzgojnega dela in formiranje osebnosti v osemletnem obveznem šolanju.

Izvoljen je bil tudi nov, sedemčlanski upravni odbor. Člani so se zahvalili dolgoletnemu predsedniku sindikalne podružnice prosvetnih delavcev tov. Viktorju Švigilju za uspešno delo, prav tako pa tudi članom upravnega odbora.

Tržišče za dan republike

Pionirji osemletke v Tržišču se vneto pripravljajo na praznik republike. Kljub temu da nimajo pravega odra, ne igrišča in tudi ne kulturnega doma, je zbral pionir Slavko Urigelj z Malkovca nekaj sošolcev; sklenili so, da bodo za 29. november priredili v Tržišču igrico o kralju Matjažu. Ta dan bodo sprejeti tudi najboljši cicibani v pionirsko organizacijo. Želimo, da bi se čimveč staršev udeležilo te proslave in tako pripomoglo, da bi bil sprejem čim lepši.

☆

16. novembra je bil v Tržišču sestanek SZDL, kjer so v glavnem obravnavali problem pitne vode ter prenos televizijskega aparata iz šole v prostore bivše gostilne. V Tržišču močno pogrešamo kulturni dom. Vsi sestanki proslave so v šoli, kar nikakor ni prav. Tudi gledanje televizijskih sporedov je vprašanje zase, saj je zanimanje zelo majhno in je vprašanje, kako bomo plačevali naročnino. *M. L.*

Občinska konferenca LMS v Sevnici

V nedeljo, 25. novembra bo ob 9. uri v gasilskem domu v Sevnici občinska mladinska letna konferenca. Na konferenci bo mladina razpravljala o našem delu in problemih v današnjem družbenem življenju. Zaradi vsebine in namena konference vabi ObK LMS na konferenco predstavnike družbenih in političnih organizacij, delavskega in družbenega samoupravljanja, predstavnike podjetij in starše.

SEVNIŠKI VESTNIK

Občani naj odločijo o sedežih KO in podružnic SZDL

Pretekli teden smo obiskali predsednika občinskega odbora SZDL v Vidmu-Krškem LOJZETA ŠTIHA in ga v zvezi s predlogom organizacijsko-kadrovske komisije o spremembi števila krajevnih organizacij in ustanavljanju podružnic zaprosili za razgovor. Rade volje se je odzval našemu vabilu in odgovoril na več vprašanj.

— Ali bi nam hoteli pojasniti, kje so predvideni sedeži krajevnih organizacij SZDL in kje podružnic?

— Do sedaj je bilo na območju občine 41 krajevnih odborov SZDL in nekaj podružnic. Praksa je pokazala, da je bilo preveliko krajevnih organizacij in da bi bilo koristneje ustanoviti več podružnic. Statut sicer dovoljuje občinskemu odboru SZDL, da lahko sam odloči o številu krajevnih organizacij, vendar menimo, da je bolje, če občani sami predlagajo, kje naj bi bil sedež krajevne organizacije in kje sedež podružnice krajevne organizacije SZDL. Če bo tu resnično izražena volja ljudstva, bo uspeh vidnejši. Komisija za organizacijsko-kadrovska vprašanja pri občinskem odboru SZDL je nedavno na seji sicer načeloma predlagala sedeže organizacij. O predlogu bodo člani SZDL razpravljali in odločali na krajevnih konferencah, ki se bodo pričele te dni.

— Zanima nas predlog organizacijsko-kadrovske komisije o sedežih krajevnih organizacij in podružnic.

— Predlog vsebuje sledeče: na območju občine naj bi bilo 20 krajevnih organizacij SZDL in 33 podružnic krajevnih organizacij SZDL. Še nadalje naj bi ostale naslednje krajevne organizacije in imele svoje podružnice: **Prekopa; Kostanjevica** s podružnicami Vodenice, Orehovec, Oštterc, Črneča vas, Prušnja vas, Globočice, **Dobe** in Malence; **Sutna** s podružnico Brezje; **Podbočje** s podružnicami Dobrava, Veliko Mraševo in Malo Mraševo; **Veliki Podlog; Raka** s podružnico Smednik; **Veliki Trn; Leskovec** s podružnicama Senuše in Velika vas; **Brege** s podružnicami Drnovo, Mrtvice in Vihre; **Videm-Krško — desni breg** s podružnico Gora; **Videm-Krško — levi breg** s podružnicama Sremič in Stara vas; **Pijavško; Dolenja vas; Zdole** s podružnico Kostanjek, **Gornji Leskovec; Brestanica** s podružnicami Anže, Raztez, Lokve, Armeško in Dolenji Leskovec; **Presladol** s podružnico Rožno; **Šedem** s podružnicama Brezje in Dobrava; **Senovo** s podružnicami Dovško, Reštanj in Mali Kamen; **Koprivnica** s podružnico Veliki Kamen.

— Naše bralce bi, tov. predsednik, prav gotovo zanimala vloga podružnice. Razložite nam jo, prosim.

— Dosedanje majhne krajevne organizacije SZDL so delovale v težjih razmerah. Tem organizacijam je manjkalo sposobnega vodstvenega kadra, zato so težko sledile vsem problemom na svojem območju. Dastajal je tudi problem dostave poročil, zapisnikov itd. Zato bi bilo prav, da se na sedanjih krajevnih konferencah določi nova oblika dela. Ta nova oblika bi se kazala v tem, da bi se manjše organizacije spremenile v podružnice. Znano je, da delovanje podružnice nasproti krajevni organizaciji ni v ničemer omejeno. Podružnica ima svoj odbor, ki ga sestavljajo predsednik, tajnik, blagajnik in lahko še dva člana. Odbor podružnice vodi evidenco članstva, pobira članarino in sklicuje po svojem preudarku in želji zbore občanov, razne druge zbore in sestanke. Odbor krajevne organizacije SZDL pa je dolžan pomagati podružnicam pri delu. Predsednik podružnice je tudi član odbora krajevne organizacije. Nedvomno bodo podružnice z novo obliko dela dobivale večjo pomoč, pa tudi manj dela bodo imele z administracijo. Odbor krajevne organizacije lahko sprejme sklep, da se članarina, ki je bila pobrana na območju podružnice, lahko porabi tudi tam, če so za to potrebe.

S podružnicami bo imel tudi v bodoče neposreden stik občinski odbor SZDL. Iz tega sledi, da je vsaka bojazen odveč, da bodo manjše krajevne organizacije, ki bodo v bodoče delovale kot podružnice, za marsikaj prikrajšane. Nasprotno, njihov razvoj in napredek bo tako še bolj možen.

— Ali bodo sekcije tudi v bodoče imele dosedanjo vlogo v organizaciji SZDL?

— Sekcije so še vedno najboljša oblika za uspešno delovanje v organizacijah. V programu dela, ki ga bo obravnaval referat na krajevni konferenci, naj bo jasno nakazano delo v sekcijah. Ker pa opažamo, da so tu še nekatere nejasnosti, bi tudi o vlogi sekcij želel nekaj več spregovoriti. Do nedavnega so na območju naše občine sklicevale krajevne organizacije množične sestanke, na katerih so obravnavale vse mogoče probleme hkrati. Taki sestanki so sčasoma postajali nezanimivi in so bili slabo obiskani. V. kongres SZDL je zato predlagal novo obliko dela, in sicer preko sekcij. Sekcije torej niso nove organizacijske oblike, temveč so oblika dela v krajevni organizaciji SZDL. Lahko se ustanavljajo sekcije za politična vprašanja, za komunalne zadeve, za zdravstvo, za šolstvo itd. Imenovati moramo člane, ki tvorijo sekretariat sekcije. Ti člani se morajo z ljudmi pogovoriti, o čem žele razpravljati, in potem skličejo razgovor o tem vprašanju v okviru sekcije. Menim, da imajo za delo lepo možnost izobraževalne sekcije, ki s pomočjo delavske univerze organizirajo raznovrstne razgovore in predavanja.

Na koncu želim še poudariti, da bo uspeh v organizaciji SZDL samo takrat, če bodo aktivni vsi člani organizacije, ne samo odbor. Vsem organizacijam in podružnicam želim pri tekmovanju in nadaljnjem delu veliko uspehov! **Drago Kastelic**

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

V občini le en zdravstveni dom

Oba zbora ObLO Novo mesto sta na skupni seji 13. novembra razpravljala o problematiki zdravstva in zdravilišč ter sprejela predlog sveta za zdravstvo pri ObLO, da se s 1. januarjem 1963 vsi zdravstveni domovi in postaje v občini (razen lekarne) združijo v en zdravstveni dom

Po predloženem gradivu in obsežnem dnevnem redu je bila to ena najpestrejših delovnih sej tega ljudskega odbora. Osrednja razprava je bila posvečena poročilu o problematiki zdravstva in zdravilišč v novomeški komuni. Nad 40 strani obsegajoče poročilo sta v svojih referatih obrazložila predsednik sveta za zdravstvo ObLO dr. Tone Savelj in predsednik sveta za zdravilišča profesor Ivo Kasesnik. Celotno problematiko, nakazano v poročilu in razpravi, prinašamo v zgoščeni obliki.

Poročilo obeh svetov je v uvodu v problematiko zdravstva in zdravilišč navedlo nekaj zanimivih podatkov. Tako je bilo v preteklem letu za 26.612 aktivnih zavarovancev v novomeški občini izplačanih nekaj manj kot 583 milijonov dinarjev, 18.014 kmetovalcem pa je sklad kmečkega zavarovanja izplačal približno

NOVOMEŠKA KOMUNA

90 milijonov dinarjev. Upoštevajoč še razne druge izdatke, je bilo lani uporabljenih nad 700 milijonov dinarjev za zdravstveno zaščito. **Največ izdatkov je bilo zaradi nesreč pri delu, zaradi katerih smo izgubili 26.835 delovnih dni, in zaradi obolenj, ki so terjala kar 148.292 izgubljenih dni.** Poročilo je nadalje navedlo, da se je naravni prirastek prebivalstva znatno povečal, da pa je še vedno velika umrljivost dojenčkov, pri čemer smo s 3,7 odst. nad republiškim povprečjem umrljivosti (2,94 odst.).

Kljub temu da je stanje tako, si je zdravstvena služba prizadevala vsestransko izboljšati zdravje občanov in preprečevati nalezljive bolezni, epidemije in z ustreznimi ukrepi tudi nesreče pri delu. S preventivnimi posegi je uspešno delovala tudi sanitarna inšpekcija, ki pa zaradi pomanjkljive kadrovske zasedbe svojega dela ni mogla opravljati pravočasno in popolnoma zadovoljivo.

Poseben problem v zdravstvu je nezadostna kadrovska zasedba sploh. Predvsem se to čuti v ambulatno-poliklinični službi. Veliko je pomanjkanje zobozdravnikov, saj pride na 9043 prebivalcev komaj en zobozdravnik. Nekaj obetov za izboljšanje je, ker bomo kmalu dobili 7 novih strokovnih moči za zobozdravstveno službo. Trenutno bi za potrebe občine potrebovali še najmanj 12 zobnih terapevtov.

Po pregledu in oceni dela posameznih zdravstvenih zavodov v občini lahko ugotavljamo, da Splošna bolnišnica v Novem mestu še vedno rešuje vprašanje pomanjkanja poslovnih prostorov, nezadostnega števila medicinskega kadra z visoko in srednjo izobrazbo in pomanjkanja stanovanj. V zdravstvenih domovih in postajah v Novem mestu, Straži, Šentjerneju, Žužemberku in drugod ter v javni zobni polikliniki v Novem mestu pa je osrednji problem pomanjkanje kadrov, kar se vidi po tem, da pride v vseh splošnih ambulantah povprečno po 200 pregledov na dan. To pomeni, da je za enega bolnika porabljenih komaj dobrih 5 minut.

Naposled lahko ugotovimo, da je tako stanje zato, ker je služba osnovne zdravstvene zaščite v novomeški občini silno razdrobljena in neenotna. Ker ni enotna, ni mogoče imeti dobrega patološkega pregleda na področju občine, to pa ima za posledico tudi negospodarsko trošenje sredstev za zdravstveno varstvo prebivalstva. Statistična služba v ambulantah in poliklinikah ni enotna in je ponekod sploh ni. V zdravstvenih ustanovah te vrste je zelo pomanjkljiva kadrovska in investicijska politika. Zaradi velikega števila finančno samostojnih zdravstvenih zavodov so bili do zdaj tudi visoko kvalificirani zdravstveni delavci po nepotrebnem obremenjeni s poslovanjem oziroma z administracijo v teh zavodih. Na podlagi ugotovitev je občinski zdravstveni center svetu za zdravstvo ObLO in samemu ObLO Novo mesto predlagal, naj bi se vse zdravstvene ustanove ambulantno-polikliničnega tipa v občini (razen lekarne) 1. januarja 1963 združile v enotnem zavodu z nazivom **Zdravstveni dom občine Novo mesto.**

Odborniki obeh zborov so na skupni seji temeljito razpravljali o tem predlogu, nakar je bil predlog o organizaciji enotne zdravstvene službe na območju občine izglasovan. **V en zdravstveni zavod se bodo s prvim januarjem prihodnjega leta torej spojile zdravstvene postaje v Šentjerneju, Straži, Dolenjskih Toplicah in Žužemberku ter zobna poliklinika in zdravstveni dom v Novem mestu.** Samoupravljanje bo ostalo po sedanjih enotah, kar je bilo odbornikom še posebej pojasnjeno.

Spojitev zdravstvenih ustanov v en zavod je nujna iz več razlogov. Predvsem bo poslej laže smotrno uporabljati tehnično opremo zdravstvenih zavodov in razbremeniti kvalificirano zdravstveno osebje administrativnih del. Nujno pa bo, so poudarili, izboljšati preventivno zdravstveno službo, ki je precej zaostala za naglim napredkom kurativne službe.

I. Z.

Ribja restavracija v Novem mestu

Bife na Glavnem trgu v Novem mestu je razširil svoje poslovanje tudi za tiste potrošne predmete, ki niso v okviru dejavnosti podobnih gostinskih lokalov. Glede na to, da se je novomeški bife začel ukvarjati s prodajo rib in drugih artiklov, kar pomeni večji obseg poslovanja, kot bi ga zmogel bife, se bo preimenoval v »Ribjo restavracijo«.

Sergej Thorževski predsednik, Andrej Grča podpredsednik ObLO

Oba zbora ObLO Novo mesto sta na zadnji seji izvolila za predsednika ObLO tovariša Sergeja Thorževskega, za podpredsednika pa Andreja Grčo. Sergej Thorževski je bil do zdaj podpredsednik ObLO Novo mesto, Andrej Grča pa direktor Zavoda za izmero zemljišč in kataster v Novem mestu.

Imenovanja novih direktorjev

ObLO Novo mesto je imenoval inž. Jožeta Legana za direktorja podjetja »Novoles«. Zavod v. d. direktorja pa so bili imenovani: Marjan Stangel, industrijski tehnik, ki bo v. d. direktorja v »Opekarni Zalog«, Miran Simič kot v. d. direktorja v tovarni »Novoteks«, in Ivan Hrovatič, geometer, kot v. d. direktorja v Zavodu za izmero zemljišč in kataster.

Mladina Trebnjega o sebi

Občinska konferenca LMS v občini Trebnje, ki je bila 18. novembra, je pokazala dejavnost mladine v preteklem obdobju in dala smernice za bodoče delo mladih v občini. Na konferenci so več ali manj kritično obravnavali delo posameznih aktivov v podjetjih in na vasi.

Konferenca je pokazala, da se še danes dogajajo primeri v privatnih obrtnih delavnicah, ko mojstri vzgajajo mladega vajenca po svoji volji in mu ne pustijo sodelovati v družbenih in političnih organizacijah. V nadaljevanju so se dotaknili tudi vprašanja, kako bi pritegnili mladino na sestanke in razne akcije, ki jih imajo posamezni aktivi v načrtu. Nekateri so opozorili, da mladina ni zainteresirana za delo, vendar to ni bilo mnenje večine. Ostali so opozorili vodstva aktivov, da je treba vsako delo z mladino dobro pripraviti in dati mladini zanimiv in ploden program. Konferenca je tudi sprejela sklep, da se na vseh osemletkah uvedejo mladinske ure, ki imajo namen vzgajati in politično usmerjati šolsko mladino. Mladinci so razpravljali tudi o šolskih zadrugah, ki so v zadnjem času popolnoma zamrle. Vsi so bili mnenja, da so te zadruge opravičile obstoj in jih je treba oživiti.

Posebno pozornost so posvetili izobraževanju na delovnem mestu. Ugotovili so, da vodstva podjetij premalo skrbe za izobraževanje delavcev, zato zaostajajo za napredkom, pri tem pa trpita proizvodnja in storilnost. Tako se dogajajo primeri, da imajo delavci zelo majhne dohodke, kar vpliva na njihov osebni standard. Večkrat je tudi mlačina sama kriva, da se ne izobražuje. Največkrat se izgovarja, da za to ni časa

TREBANJSKE NOVICE

To je opaziti posebno pri delavcih iz okoliških vasi, ki komaj čakajo, da gredo domov in tam obdelujejo svojo zemljo, s tem pa zmanjšujejo svojo produktivnost na delu. Taki mladinci se ne zanimajo za upravljanje v podjetju in za težave, v katerih se podjetje nahaja. Zato tudi ne razumejo, zakaj prejemajo tako nizke plače.

Na koncu je konferenca izvolila 13-članski komite, ki ga bo še naprej vodil tov. Franci Vovk. Kot delegat pa bo zastopal mladino občine Trebnje na bližnjem VII. kongresu LMJ Stefan Kamin, učitelj iz Šentruperta.

Adolf Šuštar

Odloki in pravila

■ ObLO Novo mesto je potrdil nov cenik dimnikarskih storitev, ki jih v občini opravlja ljubljansko dimnikarsko podjetje. Po tem odloku se bodo dimnikarske storitve podražile. Novi odlok velja od 1. julija letos.

■ S posebnim odlokom, ki je bil sprejet na zadnji seji ObLO Novo mesto, je uzakonjeno stanje šolstva po reorganizaciji v novomeški občini 1961. leta. Odlok določa, da je v tej občini 13 popolnih osnovnih šol in 20 podružnic. Vse popolne osnovne šole so pravne osebe, medtem ko vodijo podružnice matični šolski odbori in vodje podružnic.

■ Upravni odbor občinskega zdravstvenega investicijskega sklada je na zadnji seji ObLO Novo mesto predložil pravila, ki jih morajo odborniki obeh zborov potrditi, preden začnejo veljati. ObLO je prav tako potrdil pravila sklada za proslavo 600-letnice Novega mesta.

Namesto Industrija obutve samo »Obutev«

Podjetju »Industrija obutve« v Novem mestu so dovolili, da lahko uvede lastno prodajo svojih izdelkov. Izdelke bo lahko prodajalo kar iz skladišča. Podjetje se bo poslej imenovalo »Obutev«.

Razširjajte Dolenjski list!

Novomeška kronika

■ Novomeščani so res trdoživi, saj se po novem vsi prebivalci do 60. leta štejejo med mladino . . . Tako namreč piše na lepakih, ki vabijo na občni zbor šamarskega društva. Prav gotovo se bodo zaradi laskavega vabila navdušili za to doslej malo znano društvo vsi mladinci in mladinke med 30. in 60. letom.

■ Pred nedavnim smo na javni prireditvi »Kaj veš in znaš o varnosti prometa«, ki je sicer zelo dobro uspela, med vmesnimi pevskimi točkami ugibali, kaj je s pevcem, ki je komaj stal na nogah. Nastop na odru v takem stanju je pač pretirana požrtvovalnost . . .

■ Minuli petek nas je presenetil prvi sneg, v noči od sobote na nedeljo pa ga je zapadlo kar nekaj centimetrov. Sneg je naletaval v debelih kosmih tude še v ponedeljek. Po cestah je bila taka brozga, da so morali mnoge avtomobile pešci riniti v klanec. Po gričih pa je nešteto sledov sani in smučarjev, ki so te dni že pričeli s zimskim športom.

■ Na živilskem trgu v ponedeljek zjutraj se je poznalo, da nas je presenetila zima. Trg je bil bolj slabo založen, razen tega pa so tudi cene nekaterim artiklom narasle. Hruške so prodajali od 80—100 din kg, paradižnike po 150 din kg, jabolka od 80—100 din kg, fižol po 200 din, špinačo po 300 din, motovilec po 400 din, radič po 200—300 din, kostanj po 60—70 din, zelje po 50 din, solato od 120—150 din, ohrovt po 80 din kg in mleko po 50 din liter. Naprodaj so bili tudi sveži nageljni po 30—50 din. Razen pletenin in otroške konfekcije je bilo tokrat naprodaj tudi precej ženskih in otroških terital kril v raznih barvah.

■ Gibanje prebivalstva: rodila je Stanislava Kovač — deklico. — Poročili so se: Alojz Gider, železokrivec iz Rogaševca, in Štefanija Arhnaver iz Trdinove 35; Vladimir Pirnar, bolničar z Broda, in Frančiška Šušteršič, tkalka iz Kettejevega drevoreda 14. — Ponesrečila sta se: Franc Krašovec, delavec iz Ulice Majde Šilc 8, ki je padel in se udaril v desno koleno, in Franc Škrubelj, sin delavke iz Partizanske 11, ki se je z vročim čajem opekel po vsem telesu.

Spet malo višja cena

V ponedeljek, 19. novembra, je bilo zelo slabo vreme, saj je nekaj časa deževalo, zatem pa snežilo. Kljub temu so živinorejci na novomeško sejmišče pripeljali 1221 prašičev; prodanih je bilo 1065. Kupcev je bilo precej; nekaj domačinov, mnogo pa je bilo Hrvatov. Zato se je cena od zadnjega sejma nekoliko dvignila: znašala je od 4.000 do 7.000 din.

Pojasnilo zavoda za upravo pokopališč

Glede na pritožbe ljudi, da morajo na pogrebih nositi vence, o čemer smo pisali v zadnji Novomeški kroniki — nam je Zavod za upravo pokopališč v Novem mestu poslal ta odgovor:

Naš zavod je 7. decembra 1961 objavil v Dolenjskem listu oglas, da sprejmemo več nosačev krst, vencev in zastav za priložnostno delo, vendar prijav ni bilo. Ukrenil je vse potrebno in naročil voz za prevoz vencev že v mesecu juniju. Voz bo čez nekaj dni narejen in bo s tem rešena zadeva z nošenjem vencev, tako da se bodo vsi, ki prihajajo na pogrebe, lahko nemoteno uvrstili v sprevod.

Mladina ima vedno večjo vlogo v družbi

V nedeljo, 18. novembra, je bila v sindikalnem domu v Novem mestu občinska konferenca LMS Novo mesto. Na konferenci je 97 delegatov zastopalo 2250 članov mladinske organizacije, ki so vključeni v najbolj množično organizacijo mladine pri nas.

Uvodni referat o delu LMS v občini Novo mesto in o smernicah za bodoče je imela predsednica ObK LMS tovarišica Lojzka Potrč. Delo mladine se mora usmerjati v skladu z družbenim razvojem naše socialistične družbe. Mladina se mora še bolj množično vključevati v reševanje aktualnih problemov pri nas. Čaka jo veliko in odgovorno delo ravno v organih delavskega samoupravljanja, v katerih je mladina vedno bolj aktivna. Vendar se še vedno pojavlja nerazumevanje za sodelovanje mladine, čeprav je v delavskih svetih in upravnih odborih kolektivov viden velik porast članov LMS. Od 1958 do 1961 je poraslo število mladih članov delavskih svetov od 5,7 na 15,3 odstotka, v upravnih odborih pa od 4,9 na 15,8 odstotka. Najbolj se mladina uveljavlja v organih samoupravljanja pri kolektivih IMV in PTT, še vedno pa je nekaj organov, pri katerih mladina sploh ni zastopana. Mladino je treba podpreti in ji pomagati, da se hitreje vključi v delo. Vse premalo je tudi naporov za pravilno usmerjanje mladine, kar naj bi prevzeli naše klubi mladih proizvajalcev, centri za izobraževanje po podjetjih pa bi morali ravno pri tem dokazati svojo vlogo, saj je še vedno tretjina mladine nekvalificirana. Pri usmeritvi mladine morajo sodelovati mladinske organizacije v podjetjih. Tako je v Krki in Farmisu 105 mladih brez osemletke, za večerno šolo pa se je prijavilo le 8 mladink in en mladinec. Mladinska organizacija v kolektivu pa o tem sploh ni razpravljala.

Preoblem kadrov se najbolj pojavlja v kmetijstvu, kar je posledica premajhnega sodelovanja strokovnjakov in mladine. Podoben problem je tudi v industriji, saj na primer v IMV od 42 inženirjev in tehnikov samo dva sodelujeta v mladinski organizaciji. Letos je končalo v občini redno šolanje 1060 mladincev in mladink, od katerih se jih je skoraj četrtina odločila za uk. Največje zanimanje je za kovinsko stroko, kjer že skoraj primanjkuje prostih mest, zato pa jih imajo gradbena, lesna in prehrambena stroka precej. Največje težave so z zaposlovanjem deklet z osnovno šolo, zato naj bi organizirali razne tečaje za dekleta v tej dobi.

Mladina se tudi premalo udejstvuje v razpravah o novi ustavi, čeprav bi morala biti ravno ona z njo dobro seznanjena.

V mladinskih delovnih brigadah je letos sodelovalo 66 mladincev in mladink, na občasnih delovnih akcijah pa so po posameznih kolektivih dosegli preko 1517 delovnih ur, največ pri IMV, Podjetju za PTT promet in aktivih Birčna vas ter Bela cerkev. Premalo pozornosti je bilo posvečene mladinskim samskim stanovanjem, saj so za to poskrbeli le pri Pionirju. Mladina ima precej problemov, ki bi jih bilo treba najhitreje urediti, potrebno pa je še večje sodelovanje in aktiviziranje mladine, končno pa tudi večja materialna osnova za delo.

V razpravi je sodelovalo precej mladincev in mladink, ki so stavili veliko lepih predlogov za bodoče delo in rešitev nekaterih problemov, zelo realno in kritično pa so ocenjevali delo v preteklem letu. Miro Bavdek je nakazal probleme mladine, ki stanuje pri zasebnikih in plačuje visoke najemnine. Zato se morajo mladinci omejevati pri prehrani, kar pa škoduje zdravju in onemogoča večjo produktivnost v podjetjih in boljši uspeh v šolah. Nekaj diskutantov je kritiziralo slabo povezavo mladine med srednješolskimi aktivi in aktivi po kolektivih, predstavnik Študentskega kluba Slavko Plavec pa je nakazal sodelovanje teh aktivov s študentskim klubom in štipendisti raznih kolektivov. Nekatera vodstva šol so celo prepovedala sodelovanje s študenti in seznanjanje dijakov z nalogami, ki jih čakajo pri študiju. Razprava o nalogah kmečke mladine in njenem vključevanju v poljedelstvo je opozorila na možnost sodelovanja kmetijskih strokovnjakov z mladino in na nujno potrebo po specializaciji kmetijskih strokovnjakov. Nekaj predlogov je bilo tudi glede tega, kako izboljšati sodelovanje mladine v organih samoupravljanja in kako pritegniti vaško mladino k večji delavnosti v aktivih LMS. O programih dela na proizvodnih konferencah in o delu mladine v kolektivih je realno govoril predstavnik IMV Boris Koželj. Skoraj premalo je bilo govora o kulturni vzgoji in zabavi mladine, ker je večina diskutantov govorila le o problemih mladinskega plesa v Novem mestu. Vsi so se strinjali, da se mora trenutno stanje izboljšati, vendar ples ni vse, kar bi morali dati mladini na kulturnem in zabavnem področju.

K uspehu konference so veliko pripomogli tudi gostje. Tako je sekretar ObK ZK tovariš Franc Kotnik govoril o sprejemanju mladine v ZK. Članstvo ZK bi se moralo večati ravno z mlajšimi člani in je osnovna naloga mladinskih organizacij, da predlagajo za sprejem tiste člane, ki zaradi svojega dela to v resnici zaslužijo. Tako je tudi dolžnost organizacij, da omejijo odhajanje na delo v inozemstvo in prepričajo svoje člane o posledicah dela v tujini. Naša mladina naj se kleše pod socialističnimi vplivi, ki ji bodo koristili za nadaljnje življenje, in ne pod vplivom Zahoda. Zavzel se je tudi za povečanje kulturnega življenja mladine, prepoved obiskovanja mladinskega plesa za gojence srednjih šol pa je označil kot negativno. Vodstva šol so pri tem naredila vse premalo. Naloga mladinske organizacije je, da stopi v stik s šolami in skuša najti rešitev skupaj z njimi.

Predsednik OK LMS Franc Sladič je dejal, da je vse premalo govora o problemih mladine v proizvodnji. Ne smemo se zanašati le na številke, ki so nam na razpolago, ampak moramo analizirati in dejansko izboljšati naloge mladine pri večanju proizvodnje. Pogosto je tudi, da se za klicem pomoči za sodelovanje mladine z družbeno-političnimi organizacijami skriva nedelavnost same organizacije. Člani LMS so tudi člani raznih drugih organizacij in bi morali skrbeti za povezavo in ne le kritizirati. LMS bi morala zavzeti tudi večjo vlogo pri razpravah o novi ustavi, posebno pa pri sprejemanju okrajnih in občinskih statutov krajevnih skupnosti.

Med ostalimi gosti so sodelovali še predstavnik CK LMS Franček Hudej, ki je govoril predvsem o problemu stanovanj za mladino, predsednik ObO SZDL Jože Cvitkovič o sodelovanju mladincev v Socialistični zvezi in ostalih oragnizacijah in kapetan Levstik kot predstavnik JLA o sodelovanju z aktivi mladine v vojski in skupnih nalogah LMS in armade. Konferenco so pozdravili še nekateri predstavniki raznih organizacij in izrazili želje za skupno sodelovanje.

Ob koncu koference je bil izvoljen nov 21-članski občinski komite, ki je ponovno izvolil za predsednika tovarišico Lojzko Potrč, za sekretarja pa tovariša Borisa Koželja.

Konferenca je zelo uspela in je določila poti za rešitev problemov, ki še zavirajo redno delo. Morda je ravno kritično ocenjevanje lanskega dela mladine pogoj, da bo čez leto večina problemov, ki so bili nakazani na konferenci, tudi rešena. Z večjo pomočjo ostalih organizacij mladini pa bi lahko hitreje rešili tudi največje težave.

Janez Korošec

Novi uspehi novomeškega namiznega tenisa

Novomeškemu namiznemu tenisu, ki se počasi, toda vztrajno približuje republiškemu vrhu, se navzlic zelo težkim pogojem za delo obetajo boljši časi. Trenutno se člani namiznoteniške sekcije Partizana borijo z zelo težkim problemom — s prostori za treninge. V mestu je začasno uporabna edino telovadnica v osnovni šoli, ki pa je zasedena od jutra do poznih večernih ur. V njej je redna šolska telovadba, v njej vadijo številne sekcije šolskega športnega društva, poleg tega pa tudi 11 sekcij Partizana. Razumljivo je, da vsi ne pridejo na vrsto.

Kljub težavam so uspehi vedno večji, in ker vse kaže, da bo tudi s prostori v prihodnje boljše (decembra bo spet odprta gimnazijska telovadnica, ki bo nekoliko razbremenila osnovnošolsko, poleg tega pa bodo verjetno igralci namiznega tenisa dobili v uporabo še sejno dvorano Partizanovega doma na Loki), pričakujemo, da bo odslej šla pot novomeškega namiznega tenisa navzgor. Sekcija se bo v kratkem nekoliko okrepila, saj se bo vanjo vključil bivši igralec Partizana iz Kočevja Kapš, ki bo lahko veliko pomagal tudi kot trener. Če bodo na razpolago še sredstva za rekvizite in tekmovanja, potem se ni bati za uspešen nadaljnji razvoj, saj je v pionirski namiznoteniški šoli, ki jo vodijo trenerji Partizana (začela je delati že januarja, toda marca je zaspala, sedaj pa spet deluje in trenutno vključuje 43 tečajnikov — 24 pionirjev in 19 pionirk!), precej talentiranega naraščaja, ki se ob rednem delu utegne lepo razviti.

Posebno pa je razveseljivo, da tudi uspehi mladincev in mladink, ki trenirajo v zelo težkih pogojih, niso manjši, kot bi upravičeno pričakovali, ampak večji. To dokazujejo zadnji rezultati, ki so jih dosegli člani Partizana na Jesenicah in v Kranju. Preteklo nedeljo sta bila namreč v teh gorenjskih mestih republiška mladinska turnirja: v Kranju za mladinke, na Jesenicah pa za mladince.

Pogljemo, kako so se odrezali mladinci! Nastopilo je 47 najboljših iz Slovenije, in sicer v šest skupinah. Le dva najuspešnejša sta se uvrstila v finale — Somrak in Gunde.. Somrak je zmagal v prvi skupini, kjer je bil glavni favorit Sezonov, Gunde pa je bil drugi v II. skupini za favoritom Trupejem (Odred).

V finalu je Somrak zelo dobro igral: šestkrat je zmagal in končno osvojil 3. do 4. mesto skupaj z zmagovalcem zadnjega republiškega turnirja Strojulkom (Odred). To je lep uspeh, ki je potrdil mnenje, da Somrakovi uspehi na zadnjih turnirjih niso bili slučajni. S tem uspehom si je pridobil pravico igrati na zveznem mladinskem turnirju v Zenici. Gunde je zmagal štirikrat (premagal je tudi Krnca iz Odreda), kar je zadostovalo komaj za delitev 9. do 10. mesta. Toda tudi to je uspeh.

Omenimo še uspeh Mikčeve na enakem turnirju v Kranju. V predtekmovanju je zmagala brez izgubljenega dvoboja v II. skupini. V finalu dvanajstih najboljših mladink Slovenije je imela spet izredno priložnost, da osvoji prvo mesto, česar pa ni izkoristila. Izgubila je z Zrimčevo, kar je zadostovalo, da je izgubila prvo mesto. Mikčeva se je prav tako uvrstila v predstavništvo LRS, ki bo 29. in 30. novembra nastopilo na zveznem turnirju šestnajstorice najboljših v Zenici. fm

V SOBOTO IN NEDELJO V NOVEM MESTU:

OKRAJNI NAMIZNOTENIŠKI TURNIR

Načrti komisije za namizni tenis OZTK Novo mesto, da že 28. oktobra priredi turnir desetorice najboljših igralcev in igralk namiznega tenisa v okraju, je padel v vodo. Vzrok: občinske zveze za telesno kulturo so verjetno razpise obdržale v predalih, tako da so se turnirja udeležili le igralci iz Novega mesta. Zato je bil turnir le občinskega značaja (zmagal je Turk pred Somrakom in Berkerjem).

Komisija pa je sklenila, da razpiše nov turnir, in sicer za soboto in nedeljo, 24. in 25. novembra, v Novem mestu. Pričetek v soboto ob 18. uri.

Na turnir je povabljenih 12 najboljših igralcev iz vseh občin okraja ter 8 najboljših igralk iz Novega mesta, Brestanice, Senovega, Krškega in Brežic. Komisija za namizni tenis OZTK je za tri najboljše v moški in ženski konkurenci pripravila zlate, srebrne in bronaste plakete. Kdo je favorit, je težko reči, ker sta Somrak in Turk (oba Novo mesto) zelo izenačena, v ženski konkurenci pa bo o prvem mestu odločal dvoboj Mikec : Turk. fm

Taborniki v Črnomlju gredo v sedmo leto dela

Taborniki Bele krajine, ki smo združeni v Četi belih brez, smo imeli v nedeljo 6. redni občni zbor, na katerem smo kritično ocenili naše delo. Čeprav smo poslali vabila vsem množičnim organizacijam, smo na občnem zboru lahko pozdravili le predstavnike okrajnega starešinstva ZTS Novo mesto, JLA, mladinskega aktiva na gimnaziji in občinske zveze za teselno kulturo. Zelo smo se jih razveselili in se jim najlepše zahvaljujemo za udeležbo.

Občni zbor je odprla tovarišica Anda Skrbinšek, ki je pozdravila vse navzoče in predlagala dnevni red. Po poročilih smo predlagali razne spremembe v organizaciji tabornikov in naše čete. Predlagali smo tudi, da bi v Črnomlju izvedli okrajni taborniški mnogoboj, odreda pa na žalost ne moremo ustanoviti, ker imamo premalo vodniškega kadra.

V novo upravo čete smo izvolili kot starešino tovarišico Ando Skrbinšek, prof. Janjo Kamnikar pa za namestnico starešine. Precej pomlajeno upravo bo vodil kot načelnik Jovo Grobovšek.

Ob koncu smo sprejeli precej obširen načrt dela za novo sezono, ki ga želimo tudi izpolniti. Zavzeli smo se za večje sodelovanje z ostalimi taborniki v okraju, s predstavniki novomeških tabornikov pa smo se že dogovorili za skupne izlete na Mirno gorо, za sodelovanje pri taborniških igrah in za skupno sodelovanje v času taborjenj. Če bomo delali po načrtu, ki smo si ga določili, se bo taborništvo v Beli krajini veliko bolj razmahnilo. J. G.

METLIKA, SUHOR, RADOVICA...

Zaključek tekmovanj v okviru JPI 1962 v metliški občini

Leto telesne kulture mladih je v zaključnem obdobju. Ocenjevalna komisija, ki je obiskala šole in pregledala poročila, je ugotovila stanje in delo po pionirskih odredih na šolah. Ena najvažnejših pridobitev letošnje akcije je sklep zdravstvenega in tehničnega osebja zdravstvenega doma v Metliki, da se vsako leto sistematično pregledajo vsi učenci v občini in da se takoj prične zdravljenje nastalih obolenj. To je vredno vse pozornosti in pohvale. Komisija je določila tudi vrstni red pionirskih odredov, katerim bo občinski odbor JPI podelil skromne nagrade.

1. Pionirski odred osnovne šole Metlika: v letošnji akciji so opravili 2577 delovnih ur za ureditev šolskega dvorišča, s postavitvijo orodja, za izkop in odvoz zemlje pri domu TVD »Partizan«, za izkop in ureditev otroškega igrišča in izvršena dela na izkopu za komunalno upravo. Opravljeno delo ima vrednost nad 400.000 din.

Posadili so 10.000 smrekovih sadik, na šolskem vrtu opravili 506 delovnih ur in za šolsko kuhinjo nabrali za 100.000 din pridelkov.

Pionirski odred ima svoje šolsko športno društvo s 6 sekcijami. Udeležili so se preko 14 šolskih, občinskih in okrajnih tekmovanj v atletiki, streljanju, šahu in namiznem tenisu. Uvedli so osebne kartone za telesno zmogljivost. Šolski športni znak je osvojilo 50 učencev.

2. Pionirski odred »Martin Južna«, Suhor: program, ki so si ga zastavili, so v celoti izpolnili. Uredili so skromni telovadni prostor z jamo za skoke. Pionirski odred ima šahovsko in atletsko ter rokometno sekcijo. Udeležili so se šolskih in občinskih tekmovanj. Izvedli so nabiralne in delovne akcije.

3. Pionirski odred »Nika Belopavlovića«, Radovica: uredili so šolsko dvorišče z jamo za skoke, opravili nad 500 delovnih ur. Udeležili so se tekmovanj, ki jih je razpisal občinski odbor JPI.

4. Pionirski odred osnovne šole Podzemelj. Udeležili so se občinskih in okrajnih tekmovanj v atletiki, šahu in namiznem tenisu. Odred ima namiznoteniško, šahovsko in strelsko sekcijo. Program so izvršili.

5. Pionirski odred osnovne šole Božakovo: Uredili so si telovadni prostor za ure iz telesne vzgoje. Izvedli so delovne akcije pri čiščenju sadja in vaškega studenca. Imeli so tekmovanja z najbližjimi šolami. Udeležili so se tudi občinskih tekmovanj v igrah in atletiki, streljanju in šahu.

6. Pionirski odred osnovne šole Sela pri Jugorju: Urejajo prostor okoli šole in šolski vrt. Udeležili so se tekmovanj, ki jih je razpisal občinski odbor JPI. Izvedli so tudi šolska tekmovanja. Skrbe za redno in zdravo telesno vzgojo.

7. Pionirski odred »Staneta Semiča-Dakija«, Gradac: Izvršili so šolska tekmovanja v zimskem in letnem obdobju. Sodelujejo v društvu TVD »Partizan«, Gradac. Udeležili so se tekmovanj, ki jih je razpisal občinski odbor JPI.

8. Pionirski odred osnovne šole Drašiči: Izvršili so vrsto malih del, ki so si jih postavili v programu. Niso imeli možnosti za večje akcije.

Občinski odbor JPI čestita odredom in jim želi še večji uspeh v razvoju telesne kulture.

Ivo Likavec

OGLEDALO

Tovariš urednik!

Menim, da bi bilo zlasti v času, ko toliko govorimo in pišemo o prometni varnosti, zelo primerno razširiti akcijo za varnost v prometu tudi na prizadevanje za kulturnejši odnos voznikov motornih vozil do pešcev. Pri tem imam v mislih primere, o katerih so mi te dni veliko pripovedovali znanci ali sem jim bil priča celo sam.

Ljudje med seboj

— V ponedeljek, 19. novembra, je skoraj ves dan snežilo v debelih, vodenih kosmih. Nič čudnega, če se je na cestah nabrala plast mokre, umazane brozge, ki so jo mešale noge pešcev, vozila pa brizgala na vse strani. Posebno veliko je bilo plojdre na mostu čez Krko, ki je ena najbolj ozkih prometnih zagat v tem kraju. Tu si mogel videti ta dan najrazličnejše prizore: kako se eni pešci stiskajo čimbolj k mostni ograji, da ne bi bili žrtve brezobzirno vozečih vozil; kako se drugi zaslanjajo z dežniki, poskakujejo, si skušajo drug za drugim poiskati zavetje pred pljuski; se v strahu ozirajo na novo prihajajoča vozila ter besni sikajo psovke za odhajajočimi, marsikdaj celo škodoželjno smejočimi se vozniki. — Ne bom trdil, da so vsi vozniki taki. Nasprotno, marsikdaj sem videl, kako je ta šofer skušal obzirno izogniti se lužam, drugi preprečiti pljusk s tem, da je zmanjšal hitrost itd. Vendar so bili brezobzirni vozniki prav številni. Videl sem, kako je v Kandiji voznik tovornjaka nalašč zapeljal v bližino pločnika, poškropil pešca do vratu in se potem škodoželjno smejal.

Podobno se je zgodilo tudi meni. Omenjenega dne sem okoli treh popoldan hodil po desnem pločniku od »Železnine« proti kandijski bolnišnici. Nič hudega sluteč me je nato kar nenadoma dohitel zelen džip in mi iz bližine enega metra zaradi nagle vožnje brizgnil močan curek umazane brozge po obleki prav do pasu. Ne vem, ali je voznik storil to nalašč, vem pa, da bi lahko stvar preprečil, saj je bil na cesti sam, vrh tega pa bi lahko že ob meni zmanjšal hitrost, saj je samo malo kasneje moral zavirati, ker je zavil na levo v breg proti blokom. Upam, da se nisem zmotil, ko sem na tablici razbral označbo NM-14-27!

Po vsem tem mislim tole: če ima družba vso pravico, da nastopi z ostrino proti tistim, ki z malomarno in brezobzirno vožnjo kršijo cestne predpise in ogrožajo človeška življenja, potem ima ne samo pravico, ampak tudi možnost, da zaščiti državljane pred nekulturnim početjem takih voznikov, kakršne sem navedel v članku!

PEŠEC

BREŽIŠKI NOGOMET

18. novembra 1962 sta se na mestnem nogometnem stadionu sestali ekipi nogometne lige OLIMP (Celje) in PARTIZAN (Brežice). Zmagali so Celjani z rezultatom 2:1 (0:0).

Igrišče je bilo pokrito s snežno odejo, kar je močno vplivalo na igro in igralce. Med tekmo je tudi deževalo. Gledalci so prišli na svoj račun, saj so gledali živo tekmo, večkrat pa so se tudi od srca nasmejali smešnim prizorom na stadionu.

Moštvi sta bili enkovredni, odločitev pa je padla proti koncu drugega polčasa. Prvi gol so dosegli domačini prek Lapuha. Kmalu nato so Celjani izenačili in nato zmagali. -lk

KOTIČEK ZA DOM IN GOSPODINJE

Kuhinja in ureditev jedilnega pribora

Po vojni je ne le pri nas, ampak tudi v drugih državah prišlo do hudega pomanjkanja stanovanj. Da bi čim racionalneje izkoristili razpoložljiva sredstva za gradnjo stanovanj, so se v nekaterih državah že pred nami odločili graditi stanovanja z manjšo, po družinskih članih normirano stanovanjsko površino. Taka stanovanja gradimo tudi pri nas.

Stanovanja z majhnimi površinami pa so res udobna in lepa le tedaj, če jih opremimo s primernim pohištvom. Za težke in velike kose, kakršno še stoji v stanovanjih naših babic, v njih ni več prostora. Kuhinja, ki je v starih stanovanjih velika, je v novih majhna, saj je namenjena le za pripravljanje hrane. Pohištvo v njej mora biti tako, da je prostor čimbolj izkoriščen in da ima gospodinja vse, kar potrebuje, čimbolj pri roki. Stene v delovnem prostoru obložimo s keramičnimi ploščicami ali emajliranim lesonitom ali pa jih prepleskamo z oljnato barvo. Nad delovna mesta namestimo svetilke, eno nad štedilnik, drugo nad pomivalno korito. Stropna svetilka naj bo nameščena nad jedilno mizo, če je jedilni kot v neposredni povezavi s prostorom za pripravljanje hrane.

Kuhinja je lahko prostor izrecno za pripravo hrane, je pa lahko kombinirana z jedilnim kotom. Vemo, da na tek človeka vpliva poleg ostalih činiteljev čistoča in lepo ter preprosto urejen jedilni kotiček. Uredimo si ga lahko po svojem okusu in z majhnimi izdatki. Mizo imamo v vseh gospodinjstvih. Postavimo jo na tisti prostor, kjer nameravamo urediti jedilni kotiček. Ob kotni steni postavimo klopi; lahko so iz trdega ali mehkega lesa. Ena ali obe klopi imata lahko predal, kamor shranjujemo različno drobnarijo (časopise, revije, pletenje itd.), za katero v kuhinji ne najdemo prostora. Da sedeži niso pretrdi, damo nanje vzpenjeno gumo, oblečeno v isto blago, kot so za-

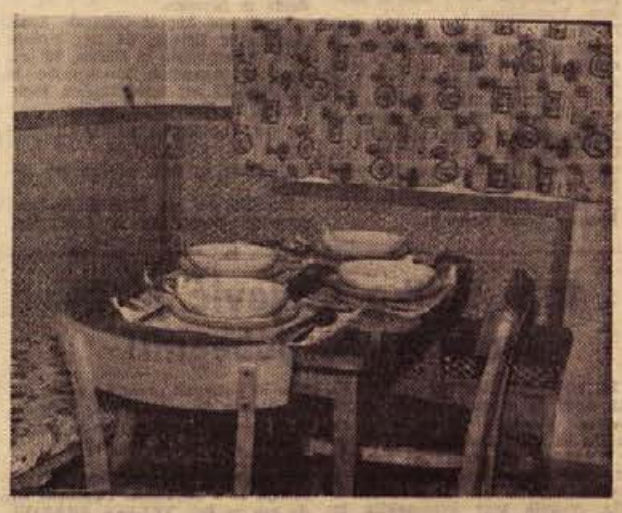

zavese, ali v eno izmed barv vzorcev zaves. Nad sedeži klopi obložimo stene z različnimi oblogami (slama, lesen opaž, emajliran lesonit, drvonitka ali tapete iz blaga); z njimi prostor olepšamo in ga zaščitimo pred mrazom. Na steno lahko obesimo poličko za radio, okraske ali rože. Okras naj bo preprost. Izogibajmo se kiča. Stene naj bodo svetle, brez vzorcev, če pa želimo vzorčasto steno, naj bodo vzorci drobni. Tla naj bodo v kuhinji in jedilni niši obložena s talnimi oblogami ali pa iz snovi, ki se dobro čisti in daje občutek toplote (polivinil, podolit, linolej, ksilolit itd.). Stragula je kot talna obloga za kuhinjo preobčutljiva, ker ne prenese vlage.

Na sliki je preprosto in lepo urejen kotiček. Ogledali smo si ga lani decembra na gostinsko-turistični razstavi v Novem mestu.

Novomeščanke končno druge!

Na troboju ženskih ekip za odbojkarskega prvaka Slovenije, ki je bil preteklo nedeljo v Kranju, je ekipa novomeškega Partizana zasedla drugo mesto. Zmagala je ekipa Triglava iz Kranja, ki je v celoti izkoristila prednost domačega igrišča. Premagala je naše odbojkarice s 3:1, z istim rezultatom pa tudi odbojkarice mariborskega Branika. Novomeščanke so premagale Branik s 3:0.

Končni rezultat:

1. Triglav (Kranj	2	2	0	6:2	4
2. Partizan (Nm)	2	1	1	4:3	2
3. Branik (Mrb)	2	0	2	1:6	0

PARTIZAN : BRANIK 3:0
(15:2, 15:3, 15:3)

V prvem srečanju troboja so Novomeščanke brez večjega truda premagale Mariborčanke s 3:0. Mlada ekipa se ni mogla znajti in je hitro omagala pred izkušenejšimi Novomeščankami, ki so pokazale lepo igro. Celotna ekipa se je odrezala tako, da smo dobili upanje celo na prvo mesto.

TRIGLAV : PARTIZAN 3:1
(15:5, 15:13, 10:15, 15:13)

V tem srečanju, ki se je končalo z zmago domačink, naše odbojkarice niso pokazale tako lepe igre kot v prvi tekmi. Temu je bila kriva zlasti odsotnost Setinove in Sajetove, kar je poleg izredno slabega sojenja pripomoglo, da so dokaj lahko klonile pred razigrano ekipo Triglava. Nimam namena zmanjševati pomen zmage Kranjčank, kljub temu pa sodim, da bi se v normalnih okoliščinah vrstni red verjetno spremenil.

TRIGLAV : BRANIK 3:1
(13:15, 15:13, 15:5, 15:6)

Utrujena ekipa iz Kranja je naletela v tej igri na spočito ekipo Branika, ki je proti vsem pričakovanjem nudila izreden odpor. Mlade Mariborčanke so v prvem setu igrale z mnogo volje in zmagale, v drugem setu so močno vodile, vendar so z nepazljivo igro dopustile, da so domačinke zmagale.

Novomeščanke so nastopile v postavi: Požar, Doki, Žunič, Keber, Kožuh, Čuček in Zupet. Po svoji igri bi zaslužile najvišje mesto, da ga niso dosegle, je več vzrokov: pomanjkljivi treningi, ni telovadnice, bolezen igralk itd.

Če bo sprejet predlog Odbojkarske zveze Jugoslavije, imajo Novomeščanke vse možnosti, da sodelujejo v novi slovensko-hrvatski ligi, ki bo znatno vplivala na izboljšanje odbojke pri nas.

Savko Doki

METLIŠKE ŠPORTNE NOVICE

V nedeljo je Občinska zveza za telesno kulturo v Metliki organizirala šahovsko tekmovanje v počastitev občinskega praznika. Na žalost so nekatere ekipe izostale. Kljub temu so bile igre borbene in športne.

Vrstni red: 1. kombinirana ekipa prosvetnih delavcev, 2. ekipa Novoteksa, obrat II, 3. mladinska ekipa.

Vse nastopajoče skupine so bile dokaj izenačene.

•

Pionirji strelci so tekmovali v čast občinskega praznika. Tekmovanja se je udeležilo le 8 tekmovalcev. Vrstni red: 1. Slavko Grahek, 2. Zvonko Pečarič, 3. Mirko Zgonc. Povabljeni so bili tudi člani, ki pa se (razen Suhorja) niso odzvali. Lk

Požrtvovalnost, pogoji za delo in uspeh Črnomaljk

Ob koncu republiškega rokometnega prvenstva so mi članice črnomaljske rokometne ekipe povedale tudi to:

»Najprej se zahvaljujemo Dolenjskemu listu, da je zvesto posredoval rezultate naših tekem ljubiteljem športa. Drugi časopisi pa naših zmag niso zabeležili. Za nas je že lep uspeh, da smo prišle v republiško ligo. Bile smo enak vredne ljubljanskim ekipam, saj smo pri srečanjih njimi dosegle 50 odst. možnih točk. Pri srečanju z mariborskimi ekipami pa smo dosegle od 6 možnih 4 točke z obmorskimi ekipami 50 odst. možnih točk.« Računajo, da bodo imele v spomladanski sezoni še več uspeha.

Trenerja tov. Moljka sem vprašal, katera od igralk je bila po njegovem najboljša. In že je naštevalo: »Rajglova, Furlanova, Butalova, Bižalova, Žuničeva Anica in Marija, Kvasova, Vajsova in Ivanušičeva. Nisem upravičen delati izjem. PARTIZAN nam ni nudil pogojev za redni trening. Nobena izmed ekip, ki smo igrali z njimi, nima tako slabega igrišča. Dresov in ostalih rekvizitov nimamo takšnih kot ostale ekipe. Pričakujemo, da se bo le kdo spomnil in nam pomagal pri ureditvi igrišča.«

Jože Skof

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Četrtek, 22. XI. — Cilka
Petek, 23. XI. — Klemen
Sobota, 24. XI. — Janez
Nedelja, 25. XI. — Katarina
Ponedeljek, 26. XI. — Konrad
Torek, 27. XI. — Bernard
Sreda, 28. XI. — Jakob

MALI OGLASI

SOBO oddam v Novem mestu. naslov v upravi lista (1364-62).

NIZKE VRTNICE. mahonijo in liguster dobite pri: Jamnikar, Krška vas.

KUHINJSKO KREDENCO, stole, mizo, divan in otroško kombinirano posteljo prodam. Naslov v upravi lista (1357-62).

ENOSTANOVANJSKO HIŠO s sadnim in zelenjadnim vrtom na lepem kraju v bližini Novega mesta prodam. Naslov v upravi lista (1356-62).

ZA 3 METRE suhih drv zamenjam v Novem mestu dva para moških zimskih čevljev (št. 44 in 39) ter debelo kratko moško zimsko suknjo. Naslov v upravi lista.

DOBRO OHRANJEN šivalni stroj »Singer« kupi Gosenar, Blatnik štev. 6a, Črnomelj.

DOBRO OHRANJENO tehtnico od 150 do 300 kg kupim. Naslov v upravi lista (1353-62).

POUČUJEM desetprstni sistem slepega tipkanja. Fani Oberč, Brežice, Vodnikova 7.

STAREJŠA ŽENSKA z večjim otrokom gre pomagat v gospodinjstvo za hrano in stanovanje (k starejšim osebam). Naslov v upravi lista (1354-62).

ZA JNA prosim pošljite naslov pod značko »Plava pota« (1360-62).

KUHINJO, omaro, električni šivalni stroj, sesalec, prešite odeje ter otroško in žensko kolo prodam. Helena Junc, Videm-Krško, Nova Resa 21.

HIŠO z gospodarskim poslopjem in vsem inventarjem ter 80 a vinograda, 1,35 ha sadovnjaka in oranice, bukovim gozdom za drva in kostanjevim gozdom za sekanje kolja prodam. Betoniran vodnjak. Posestvo je med Mirno pečjo in Hmeljnikom nad avto cesto Ljubljana—Zagreb. Cena je 850.000 din. Ponudbe v pravo lista (1366-62).

KOSARO za dojenčka z žimnico in odejico, 3 jazbečje strojene kože prodam. — Lešnjak, Majde Šilc. 18.

PREKLICI

Preklicujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 221720, na ime Janez Hribar, Gorenja vas 22, Mirna.

KINO

Brestanica: 24. in 25. XI. jugoslovanski barvni film »Kapetan Leši«. 26. in 27. XI. jugoslovanski barvni film »Kočija sanj«.

Brežice: 23. in 24. XI. madžarski film »Lejla in Gabor«. 25. XI. amer. barvni film »Darbi O'Gill«, matineja. 25. in 26. XI. franc. film »Jezik za zobe!«

Črnomelj: 23. in 25. XI. italijanski film »Noč«. 27. in 28. XI. francoski film »Preobrat«.

Kostanjevica: 25. XI. francosko-italijanski film »Žena in njena igračka«.

Metlika: 24. in 25. XI. ameriški film »Starec in morje«. 28. XI. italijanski film »Sedmi razred«.

Novo mesto — »Krka«: od 27. do 29. XI. ital. film »Človek v dežnem plašču«.

Novo mesto — Dom JLA: od 23. do 25. XI. nemški film »Tisoč oči dr. Mabulja«. Od 27. do 29. XI. jugoslovanski film »Stopnice hrabrosti«.

Senovo: 24. in 25. XI. francoski film »Slabe žene«.

Sevnica: 24. in 25. XI. ameriški film »Najbolje od vsega«.

Šentjernej: 24. in 25. XI. jugoslovansko-italijanski film »Kapo«.

Trebnje: 24. in 25. XI. italijanski film »Kam s truplom?«

Semič: 25. XI. amer. film »Na svidenje, Rim!«

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATIČNI URAD SENTRUPERT

Oktobra ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Poročila sta se: Alojzij Lamovšek, zidarski pomočnik z Vel. Cirnika, in Veronika Berdik, poljedelka iz Bistrice.

Umrli so: Angela Odlazek, kmetovalka iz Brinja, 64 let; Uršula Livk, kmetovalka iz Homa, 70 let; Leopold Zupančič, kmetovalec iz Bistrice, 82 let; Jože Slapšek, kmetovalec iz Hrastnega, 84 let.

MATIČNI URAD ČRNOMELJ

Oktobra so bile rojene tri deklice:

Poročili so se: Martin Švajger, mizarski pomočnik iz Črnomlja, in Branka Stipanovič, pletilja iz Bojancev; Anton Veselič, gumar iz Purge, in Marija Kordeš, gradbeni tehnik iz Kranja; Jožef Romšek, avtomehanik, in Marija Peteh, natakarica, oba iz Kočevja pri Črnomlju; Obrad Radojčič, livar iz Črnomlja, in Antonija Šegina, šivilja iz Čerkvišč.

Umrli so: Janez Šetinc, livar iz Črnomlja, 58 let; Anton Volf, elektrotehnik s Starega grada, 34 let; Ivana Petrovič, gospodinja iz Loke, 49 let; Branko Strucelj, otrok iz Gribelj, 1 mesec; Martina Spreizer, otrok iz Črnomlja.

MATIČNI URAD ŽUŽEMBERK

Oktobra je bila rojena ena deklica.

Poročili so se: Metod Zupanc, kmetovalec iz Znojil, in Draga Jarc, delavka iz Stavče vasi; Matija Hočevar, delavec iz Podlipe, in Melita Brajdič, delavka iz Podlipe pri Dvoru.

Umrli so: Barbara Maver, kmetovalka z Brezove rebri, 74 let; Franc Novinc, kmetovalec iz Vel. Lipovca, 70 let; Franc Zupančič, užitkar iz Sred. Lipovca, 75 let.

MATIČNI URAD KOSTANJEVICA

Oktobra je bil rojen en deček.

Poročili so se: Stanislav Cvelbar, uslužbenec iz Dol. Prekope, in Antonija Košar, bolničarka iz Brežic; Stanislav Božič, kmet iz Vrbja, in Antonija Klemenčič, kmetovalka iz Oštrca.

Umrli so: Janez Debeljak, kmetovalec iz Kočarije, star 80 let; Marija Šerina, kmetovalka iz Gor. Prekope, stara 68 let; Neža Olovec, užitkarica iz Oštrca, stara 77 let.

MATIČNI URAD NOVO MESTO

V času od 12. do 19. novembra je bilo rojenih 16 dečkov in 16 deklic.

Poročili so se: Alojz Kristan, šofer iz Češče vasi, in Marija Golobič, uslužbenka iz Dol. Kamenc; Dominik Kralj, mizar iz Verduna, in Jožefa Novak, delavka iz Gaberja; Anton Cvelbar, delavec iz Dol. Kamenc, in Antonija Gričar, uslužbenka iz Mačkovca; Jože Kovačič, delavec iz Črnomlja, in Danica Muhič, delavka iz Gor. Lakovnic; Anton Vidmar, posestnik iz Vel. Škrjanč, in Frančiška Blatnik, delavka iz Uršnih sel.

Umrla je Štefka Žnidaršič, otrok iz Roj, stara 1 leto.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Juršič iz Vel. Brusnic — dečka, Alojzija Kerevec iz Irče vasi — deklico, Jožefa Pečavar iz Nestoplje vasi — dečka, Rozalija Ajdič iz Čemš — dečka, Marija Peršina iz Dol. Toplic — dečka, Tončka Lekše iz Hudenja — dečka, Olga Drevenšek iz Žužemberka — deklico, Amalija Fabjan iz Lopate — deklico, Danica Avsec iz Vavpče vasi — deklico, Danica Čargo iz Krškega — dečka, Terezija Kambič iz Gradca — deklico, Marija Pirc iz Vidma-Krškega — deklico, Jožica Brinovec iz Studenca — dečka, Jožica Juršič iz Vel. Cerovca — deklico, Slavka Bartelj z Mirne — deklico, Darinka Plut iz Črnomlja — dečka, Jožefa Saje iz Dol. Kamenja — dečka, Jožica Cvelbar iz Škocjana — deklico, Albina Selak iz Dolenje vasi — deklico, Nada Brajdič iz Podgore — deklico, Fani Žabkar iz Leskovca — dečka, Marija Poglavec iz Gor. Straže — dečka, Stanislava Drenik iz Bršlina — dečka, Vida Mrvar iz Dešeče vasi — dečka, Malka Čavlovič iz Bršlina — dečka, Ana Simončič iz Zapuž — deklico.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Fanika Lazanski iz Vel. Doline — dečka, Marija Zorko iz Prešne Loke — dečka, Fanika Čudovan iz Sevnice — dečak, Božica Hrgar iz Laduča — deklico, Berta Pečar iz Trnja — deklico, Ivanka Grmovšek iz Globokega — deklico, Katica Coha iz Ključa — deklico, Mihaela Mirt iz Vidma-Krškega — deklico, Emilija Petan iz Bukoška — dečka, Doroteja Abram iz Vidma-Krškega — dečka.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: **Stefanija Avguštin,** živinorejka iz Starega Loga, je padla s kolesa in si poškodovala glavo; **Andrej Markovič,** sin uslužbenca iz Loga, je stopil v vedro vroče vode in se opekel; **Zvonko Hočevar,** sin delavca iz Skrovnika, je padel s stola in si poškodoval levo nogo.

KRVODAJALCI V PRETEKLEM TEDNU

Pretekli teden so na novomeški transfuzijski postaji darovali kri: **Josip Neral** in **Terezija Kraševec** iz Zavoda za zdravstveno varstvo v Novem mestu; **Lado Janc** iz »Novoteksa«; **Štefka Pirnar** iz Zdravstvenega doma v Novem mestu; **Alojz Poljanc** iz Komunalnega podjetja, Novo mesto, **Tilka Tomažin** iz trg. podjetja »Dolenjka«, Novo mesto, ter naslednji tovariši in tovarišice, člani kolektiva Splošne bolnišnice v Novem mestu: **Kristina Ostronič, Marija Grahek, Ivan Pograjc, Ivan Šimc, Franc Spendal, Pavla Gabrijel, dr. Marjeta Turk, Marija Medoš, Marjana Lindič, Jože Košir.**

Navedenim se lepo zahvaljuje vsa javnost, posebno pa vodstvo transfuzijske postaje in okrajni odbor Rdečega križa. Še je čas, da se prijavijo za oddajo krvi tudi člani ostalih kolektivov kakor tudi posamezniki!

ALI JE REŠEN PROBLEM MLADINSKEGA PLESA V NOVEM MESTU?

Na osnovi prispevka v Dolenjskem listu o mladinskem plesu v Bršlinu in razprave na mladinski konferenci občine Novo mesto je občinski komite LMS hitro ukrepal in sklical posvetovanje, ki naj bi rešilo ta problem. Posvetovanja so se udeležili ravnatelji srednjih šol in osnovne šole, predstavniki SZDL in ZK, nekateri zastopniki delovnih kolektivov in predstavniki mladine. Ker so se vsi strinjali, da je treba šolski in delavski mladini v Novem mestu nuditi prijetno in vzgojno razvedrilo, so skušali kar najbolj realno poiskati hitro rešitev. Ker v Novem mestu trenutno ni primernega prostora za tako prireditev, je bilo treba poiskati rešitev v eni izmed novomeških telovadnic. Gimnazijska telovadnica pa je v popravilu, zato je vodstvo osnovne šole razumelo težko stanje in dalo svojo telovadnico na razpolago za nedeljske popoldneve. Občinski komite LMS se je obvezal, da bo sestavil s predstavniki mladine, prosvetnih delavcev in zastopnikov organizacij poseben plesni odbor, ki naj bi skrbel za vzgojni ples mladine in primerno organizacijo. Ker pa je v zvezi s pripravo kulturnega mladinskega plesa precej dela, se bodo začeli prvi mladinski plesi v Novem mestu v začetku decembra.

S tem v zvezi se je pojavil tudi problem plesnih vaj. Odbor bo prevzel tudi to in bo skušal na ta način vzgajati mladino, da bodo plesne vaje res prava šola kulturnega vedenja.

Seveda je to le začasna rešitev, saj so vse novomeške telovadnice preveč zasedene. Zato je nujna zahteva po novi dvorani, ki bi bila na razpolago za plesne in tudi ostale prireditve. Zato bi se morali začeti ponovno pogovarjati o graditvi novega kulturnega doma, saj je res žalostno, da ga Novo mesto, ki je središče okraja in ne več tako majhno mesto, kot je bilo nekoč, še vedno nima. S tem bi bili rešeni tudi vsi podobni problemi.

Inž. Veljko Brajović je po nesreči še pobegnil!

15. novmebra sta po avtomobilski cesti iz Novega mesta proti Otočcu potovala motorist Ivan Pavlin in sopotnica Rozalija Repše. Nedaleč od bencinske črpalke na Otočcu sta zaslišala za seboj zvočne signale osebnega avtomobila. Voznik tega avtomobila ju je prehiteval na mestu, kjer bela črta ni pretrgana. Ko je motorista že prehitel, je začel svoje vozilo naglo ustavljati. Pri tem je motoristu zaprl pot, zato se je Pavlin zaletel vanj. Udarec je bil tako močan, da ga je vrglo po cesti, sopotnico R. Repše pa na streho avtomobila, odkoder je padla na cesto. Šofer osebnega vozila je odprl okno in pogledal, kaj se dogaja, nakar je naglo pritisnil na plin in pobegnil proti Zagrebu. Poškodovana Rozalija Repše je o nesreči obvestila varnostne organe v Novem mestu, ki so takoj začeli ukrepati.

Pobeglega avtomobilista so prestregli že v Brežicah. Ugotovili so, da gre za inž. VELJKA BRAJOVIĆA, ki je kot fizik zaposlen v Inštitutu za nuklearne vede v Beogradu, stanujoč v Beogradu, Ulica proletarskih brigad 82. Brajović je šofer z mednarodnim vozniškim dovoljenjem »B« kategorije. 15. novembra pa je vozil svoj osebni avtomobil BG 91-16. Z njim so potovale tudi njegova mati Zorka Brajović, Ljubica Grubović in Ljiljana Ruvić.

Ko so Brajovića varnostni organi poslali na mesto, kjer se je pripetila nesreča, se je izgovarjal, da je naprej odpeljal zato, ker mu je menda sopotnica motorista Repšetova »grozila s čevljem«. Dejal je tudi, da je »moral« v Zagreb, ker je njegova mati med potjo zbolela.

Vsi dokazi pa so govorili proti Brajovićevim pojasnilom. Voznik z mednarodnim vozniškim dovoljenjem si je »bolezen« izmislil.

Upamo, da bo Veljko Brajović naposled le spoznal, da se morajo tudi vozniki z mednarodnim vozniškim dovoljenjem »B« kategorije sprijazniti z dejstvom, da si sami ne morejo »vzeti« prednosti in počenjati na cesti, kar bi se jim zahotelo.

Sreča v nesreči je bila, da se potnika na motorju nista huje poškodovala. Oba sta se zatekla v novomeško bolnišnico.

NE ZAMUDITE NAGRADNE KRIŽANKE

v prihodnji številki DOLENJSKEGA LISTA, ki bo izšla v sredo, 28. novembra, na 24 straneh! Zanimali vas bodo tudi članki:

– Delež novomeškega okraja v jugoslovanskem gospodarstvu
– Halo, Slovenija!
– BEOGRAD – srce Jugoslavije
– Po sledovih staroselcev ob Kolpi
– Juriš na 20.000 izvodov!
– France je pa ribe lovil . . .
– BETI se osamosvaja in specializira

Prosimo, opozorite na prihodnjo številko DOLENJSKEGA LISTA znance, prijatelje in sosede, ki domačega tednika še nimajo: brezplačen izvod našega časnika naj zahtevajo od svojega pismonoše, ki ima zanje pripravljeno tudi naročilnico. Pomagajte tudi vi pri uresničevanju gesla:

V VSAKO HIŠO NAŠEGA OKRAJA DOLENJSKI LIST!

OBRTNI SERVIS SEMIČ

razpisuje mesto

poslovodje čevljarskega odseka

Pogoj: visoko kvalificirani čevljar s prakso.

V najem vzamemo stružnico za železo

Ponudbe pošljite na upravo podjetja.

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na vaš domači naslov

NESREČE

DVA POD VREČAMI HMELJA

17. novembra je Stanko Vidmar iz sušilnice v Srebrničah odpeljal 1200 kg hmelja. Na prikolici traktorja so bile visoko naložene vreče s hmeljem, prav na vrhu pa sta sedela 19-letni Andrej Intihar in 14-letni Blaž Vavken, oba s kmetijske šole na Grmu. Ko je Vidmar zapeljal v ovinek pri železniški postaji v Kandiji, se je prikolica prevrnila in pokopala pod seboj oba delavca.

MOPEDIST PODRL ŽENSKO

5. novembra zjutraj je mopedist Jože Grdešič na cesti med Kočevjem in Loko podrl pešca Anico Gregorič. To se je zgodilo potem, ko se je Grdešič umikal tovornjaku, ki mu je prihajal naproti. Zaradi slabe preglednosti (bila je megla), mopedist Gregoričeve ni opazil pravočasno.

USODNA ZRAČNICA

15. novembra se je na avtomobilski cesti pri Ribnici dogodila prometna nesreča. Z avtomobilom BG 117-58 se je proti Ljubljani vozil Milan Marušič. Ko je hotel prehiteti neki tovornjak, je zavil v levo, meditem pa mu je razneslo zadnjo levo zračnico. Vozilo je naglo zaneslo na levo stran ceste, kjer je podrlo dva smerna kamna, nakar pa se je odbilo od stene vseka in se prekucnilo. V avtomobilu so bili štirje potniki, vendar se ni nihče poškodoval. Na avtomobilu je za 400.000 dinarjev škode.

VOZ DRV POKOPAL FRANCA PETANA

15. novembra je iz Vitovca proti Brežicam Jože Pintarič s konjsko vprego peljal voz drv. Na vozu je sedel tudi Franc Petan iz Bukovška V Velikih Malencah je Pintarič zaviral voz, ker pa je bila cesta za gumijasta kolesa prespolzka, je voz zdrsel proti vaškemu potoku, kjer se je prevrnil in pod seboj pokopal Franca Petana. Poškodovanca so takoj prepeljali v brežiško bolnišnico.

21-227

je nova telefonska številka uredništva in uprave DOLENJSKEGA LISTA v Novem mestu.

OBJAVE — RAZPISI —

Prodaja osnovnih sredstev

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA v Novem mestu proda najboljšemu ponudniku:

tricikel,
večji ročni voziček,
manjši ročni voziček.

Ogled v pekarni v Ločni.

Piščanci na zalogi!

KMETIJSKA ZADRUGA BREŽICE obvešča cenjene odjemalce, da ima na razpolago kvalitetne piščance pohance. Prevzamete jih lahko vsak dan od 7. do 15. ure na posestvu Mokrice. Telefon: Jesenice na Dolenjskem št. 2.

OBVESTILO

MLIN KOVAČIČ, NOVO MESTO, obvešča vse kmete, da ima na zalogi v zameno za žito: fino belo, navadno belo, rženo, soržično, ajdovo, koruzno in zmesno moko, ješprenj, kašo itd. Zamenjava žita za mlevske izdelke je vsak dan od 6. do 14. ure, razen sobote in nedelje. Moka je po kvaliteti prav taka kot do sedaj.

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 23. NOVEMBRA: 8.05 Glasba rdeče zemlje. 9.50 Venček narodnih. 10.15 IV. dejanje opere »Manon Lescaut«. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Radijska kmečka univerza — inž. Erik Elselt: O načinih siliranja krme. 12.46 Melodije, ki jih radi poslušate. 13.30 Za prijetno razvedrilo. 14.35 Voščila za 29. november. 15.15 Znameniti operni zbori. 15.45 Jezikovni pogovori. 18.10 V ritmu Latinske Amerike. 18.45 Iz naših kolektivov. 19.05 Zvočne razglednice za praznik. 20.00 Malo instrumentov — veliko glasbe. 21.00 Zabavna glasba. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 24. NOVEMBRA: 8.35 Dvajset minut s tržaškimi umetniki. 9.25 Popevke in plesni zvoki. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — dr. Branko Rebesko: Plodnostne motnje pri kravah. 13.30 Lepe melodije. 14.35 Borbene pesmi z voščili za dan republike. 15.15 Malo od včeraj — malo od danes. 17.05 Gremo v kino. 18.10 Novo v naši diskoteki. 19.05 Zvočne razglednice za praznik 29. november. 20.00 Pred in za kulisami operete. 21.00 Za konec tedna ples. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 25. NOVEMBRA: 8.00 Mladinska radijska igra »Kje je robot?«. 9.05 Za ljubitelje simfonične glasbe. 10.00 Še pomnite, tovariši . . . 10.30 Pesmi o uporu in boju. –.40 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.15 Veseli ritmi. 16.00 Humoreska tega tedna. 17.05 Intermezzo na hammond orglah. 17.10 »En dan z Edvardom« — radijska igra. 18.30 Športna nedelja. 19.05 Zvočne razglednice za 29. november. 20.00 Izberite svojo melodijo! 22.15 Skupni jugoslovanski program.

PONEDELJEK, 26. NOVEMBRA: 8.55 Za mlade radovedneže. 9.50 Nekaj narodnih zapoje Darinka Režek. 10.35 Naš podlistek: »Navzgor po reki«. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Radijska kmečka univerza — Stojan Vrabl: Nekateri novejši pogledi na varstvo intenzivnih vinogradov. 13.30 Arije iz romantičnih oper. 14.05 V paviljonu zabavnih melodij. 15.15 Drobne skladbe velikih mojstrov. 17.05 Obdobja slovenskega samospeva. 17.40 Od melodije do melodije. 18.10 Popevke in ritmi Latinske Amerike. 18.45 Radijska univerza. 19.05 Zvočne razglednice za 29. novmber. 20.00 Skupni program JRT.

TOREK, 27. NOVEMBRA: 8.30 Zabavni kalejdoskop. 9.45 Štiri skladbice Borisa Franka. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Milan Cigler: Gozdni delavci in uvajanje mehanizacije v gozdno delo. 13.30 Iz pravljičnega sveta. 14.35 Priljubljene viže z voščili za 29. november. 15.30 V torek na svidenje. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 20.00 Zabavni orkestri naših radijskih postaj. 20.15 Radijska igra: »Marjana«. 20.50 Zabavne melodije z vašimi ljubljenci.

SREDA, 28. NOVEMBRA: 8.05 Iz Skandinavije na Moravsko. 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.25 Venec melodij za 29. november. 10.25 Beethoven za dopoldansko uro. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Rado Linzner: Katere spremembe so nujne v našem travnatem svetu v luči združene akcije. 13.30 Zvočni mozaik. 14.35 Delovni kolektivi — delovnim ljudem. 15.15 Godala v ritmu. 17.05 Marjan Kozina: Simfonija. 18.10 Naši narodno zabavni ansambli. 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.15 Opera v treh dejanjih »Matija Gubec«.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško ter Okrajni odbor SZDL v Novem mestu – IZDAJATELJSKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik, inž. Davorin Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Muser, Maks Pogačar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupančič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 20 din – Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 din – Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-3-24 – NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 – Poštni predal 33 – Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo – TISKA: Časopisno podjetje »DELO« v Ljubljani.